

Upravnivstvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.

Ispraznatelni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2491.

Podružnice: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

—

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana
št. 11.842 — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Naj se se na kratko ozrem na ljubljanske probleme, ki so v mnogem oziru tudi slovenski problemi. Ko so nam potegnili rapalske meje, so odrezali našemu mestu važne žile dovodnice. Takrat smo čuli iz ust odličnih državnikov: »Ne boj se, Ljubljana, država bo pazila na tebe bolj kot na druge.« To so bile besede, (Žalibog!) a treba je končno dejani! (Burno pritrdjevanje). Ljubljana išče danes kruha in zaslužek. Razvoj njenega blagostanja ni samo ogromnega pomena za bodočnost Slovencev temveč je pomembna za ves naš jugoslovenski narod. Ljubljana bi morala postati s svojo univerzo naš jugoslovenski Heidelberg. Tu je mesto za izslovskega študenta, bolj kakor v Beogradu ali Zagrebu, kjer se zgubi v mnogih opasnostih. Tu bi se v plemeniti tekmi vzajala jugoslovenska mlada generacija Srbi, Hrvati in Slovenci. Ljubljana je poklicana biti središče vzgoje jugoslovenske omladine. Tu bi morali stati internati in vzgajališča za deco iz Šumadije in Bosne, Dalmacije in Slavonije, Vojvodine in Srema. Napraviti

moramo naše mesto za glavno tujsko - prometno središče. A povsod je treba, da nam država pomaga. (Odobravanje).

SLS trdi, da je Ljubljana njena miljenka. Mi pa vidimo, da nam je politika SLS v Ljubljani okrnila občinsko avtonomijo, uničila njeno finančno samostojnost, ji konfiscirala 8 milijonov kladrmine za ureditev ulic na račun žepov ljubljanskih davkoplačevalcev. Resnica je ta, da se je Ljubljani vedno, kadar je ni vodila napredna roka, slabo godilo in da je Ljubljana vedno le igrača v rokah klerikalnega partizanstva. Partizanstvo, ki se n. pr. danes uganja na mestnem magistratu, vpije do neba. (Burno pritrdjevanje). Klerikalizem je bil Ljubljani vedno sovražnik.

Decentralizacija in depolitizacija

Iz vseh ust slušimo, da je treba našo državno upravo decentralizirati in depolitizirati. V tej zvezi se postavlja tudi vprašanje razširjenja samouprav. Mi demokrati smo te zahteve prvi postavili. A ta princip se mora pošteno izvajati in ne s skrito mislijo, da, kadar bom jaz na vladi, kaj me potem briga decentralizacija in depolitizacija! Če gledamo prilike, imamo povoda dovolj primerjati besede z dejanji. Ko je bila SLS še avtonomistična stranka, je odklanjala samouprave. Pri vsakih skupščinskih volitvah je šla v boj z devizo avtonomije. 23. januarja je SLS šla v oblastne volitve v znamenju protesta proti oblastnim samoupravam. Nekaj tednov pozneje, potem ko so bile uzakonjene določbe, da se odvzame samoupravam zadnje finančno samostojnost in se jo prenese na načelnike v finančnem ministrstvu, takrat pa je ob navdušenem ploskanju klerikalne večine proglasil g. veliki župan, zaupnik SLS, zakon o samoupravah za najzvočnejši zakon v celi Evropi. (Burni smeh.) »Taki so!« Depolitizacijo zahtevamo in prosimo SLS, da se za njo v lastnem delokrogu vsaj nekoliko pobriga. (»Uh, to jih pa ne poznate!« Burni smeh.) Danes gg. pri oblastni upravi ne sprejmejo nobenega, sluga, nobenega pisarja, nobenega uradnika in nobene strojeopisne, če ni klerikalni. V prosvetnem ministrstvu so izgrizli dva odlična strokovnjaka ter jih vrgli na cesto ter na njihovo mesto postavili dva partizana g. Korošca. Take »depolitizacije« nočemo. Hočemo pa resnično depolitizacijo in jaz bom vedno pošteno za to stvar. (Odobravanje.)

Proti kulturni reakciji

Mi kličemo napredne sile v boj ne samo proti socialni in politični, temveč tudi proti kulturni reakciji. Nasprotniki nam očitajo, da jih obrekujejo. Kdor pa pozna zgodovino naše kulture od Šodnika in Prešerna do takrat, ko je škof sežgal knjige Ivana Cankarja, in do današnjih dni, ve, da smo Slovenci svojo kulturo dvigali v neprestanem boju s klerikalizmom. (Burno odobravanje.) In če protestirajo klerikalci, ker jim očitamo zlorabo vere in cerkve, in če sedaj govorijo, da spadajo vera in verska organizacija v cerkev, kakor je to g. dr. Korošec slovesno proglasil, potem ugotovimo, da ga je isti dan desaviral njegov »Slovenski Gospodar«, ki je prinesel poziv: »Cerkve vas kliče, Slovenci!« (Ogorčenje.) In kdo piše, da je v volilni skrinjici srce Jezusovo? (Škandal!)

Naprednjaki vkup!

Mi naprednjaki se ne strašimo groženj, ki jih ponavlja za svojim šefom g. Korošec, češ, da nam noben 11. september ne bo pomagal, ker bosta ostala na vladi Vukičević in Korošec. Mi vemo, da življata to melodijo dva, ki ju je v gozdu strah! Bojimo pa se naših medsebojnih sporov, ki našim nasprotnikom pomagajo do zmaga. (Burno pritrdjevanje.) Moč klerikalizma ni tako velika, ona ima svoj največji oslon na naši razdrapanosti. Napredne stranke so razbite pomagale klerikalizmu na noge. Ako v Ljubljani naprednjaki ne bomo dali vzglada vsem ostalim Slovincem, potem smo se izneverili svojemu zgodovinskemu poklicu kot voditelji naprednega slovenstva.

Ljubljana v svojem srcu nikdar ni bila klerikalna. Ona se je razvijala v stalni borbi proti klerikalizmu ki jo črti instinktivno, ker vidi v blaginji njenega prebivalstva stalno nevarnost za sebe samega. Kajti ljubljanski meščan, ki je zadovoljen, bo vedno nosilec zavistne svobodoumja med Slovinci. Tega se Ljubljana zopet zaveda.

Z zadostjenjem ugotavljam, da se v tem odločilnem trenutku družijo okoli Naprednega bloka vse, kar res napredno misli. Nič ne bo pomagalo, če so si klerikalci kupili tega ali onega zaveznika, resnica je, da gredo vsi pri, staš SDS, NSS, Davidovičeva stranka, vsi pošteni radikali, SKS, sploh vsi, ki so pravi naprednjaki, v boj za kandidata Naprednega bloka, ker je ta kandidat v teh volitvah nosilec napredne misli v naši slovenski prestolnici. (Dolgotrajne in burne ovacije dr. Kramerju.)

Demokracija se pripravlja, da zavzame v naši državi trdno vladajoče mesto. V vrstah te demokracije mora biti tudi Ljubljana. (Burno pritrdjevanje.) Tako ji bomo zopet pridobili simpatije in dvignili njen ugled, katerega ji je nesrečna politika SLS tako žalostno zapravila. Ljubljana bo stopila na stran zmagovalne demokracije in ne sme ostati na strani tepene reakcije!

Govor dr. Kramerja je izzval navdušeno, dolgotrajno odobravanje. Zbor-

valci so mu prirejali prisrčne ovacije ter klicali zmago Naprednega bloka. Nato je stopil na govorniško tribuno burno pozdravljen namestnik kandidata

g. Ernest Vargazon,

ki je izjavil:

Cenjeni prijatelji in somišljeniki! Sprejmite predvsem za vaše zaupanje mojo zahvalo in objubo, da bom storil vse, kar mi nalaga dolžnost namestnika, predvsem za državne nameščence. Predno sem stopil pred vas, mi je prišel v roke današnji »Narodni dnevnik« (burni klici: Pfej!). Da ne bo nesporazuma, povdarjam, da sem ga vzel v roke samo zato, ker me denuncira. Današnji »Narodni dnevnik« namreč piše: »Ali čujete, gosp. Vargazon: General Milosavljevič zahteva, da se železniško osebje ne sme aktivno udeleževati v politični borbi. Minister za promet general Milosavljevič je ponovno izdal okrožnico na podrejene organe, da se strogo drži njegove odredbe, da se železniško osebje ne sme aktivno udeleževati politične borbe. Ali slišite, gosp. Vargazon?« Da ne bo nobenega nesporazuma, apeliram na poročevalca tega lista, naj takoj sporoči v Beograd naslednje: Ta okrožnica, ki jo dobro poznam, govori

samo o politični agitaciji v službi,

jaz pa nisem sedaj v službi, ampak sem namestnik kandidata dr. Kramerja (burno dolgotrajno ovacijo). Pravim nadalje, da poznam prav dobro intencije generala Milosavljeviča, ki ga visoko spoštujem in čigar trud, da napravi red v državi, visoko cenim. V tem ga podpirajo vsi poštene železničarji in jaz ne samo v službi, ampak tudi v boju proti taki denunciaciji, kakor sem je navedel. (Viharne odobravanje.) Iz vašega pritrdjevanja sklepam, da so s to denunciacijo naši nasprotniki dosegli ravno nasprotno.

Naš kandidat dr. Kramer nam je v svojem globoko zasnovanem govoru očrtal naše politične razmere, vsled česar se meni ni treba spuščati v ta vprašanja. Nobenemu ne bo težko po izjavi dr. Kramerja se odločiti 11. septembra, kam naj vrže svojo kroglico. Jasnó je kakor nikoli, da

je demokracija na pohodu

in da je ni sile, ki bi jo ustavila. Nasprotniki pošiljajo ljubljanskim volilcem siliki kandidata dr. Korošca in njegovega namestnika Franca Terseglava. Vmes čitamo jako lepa gesla. Poštenost v vsem delovanju je lepo geslo. Zai, da nasprotniki ob tej priliki ne omenjajo svojega boja proti korupciji. Boj proti korupciji je dolžnost vsakogar, ki ima priliko delati za javni blagor. Jaz sem bil dolga leta

v neprestani borbi s korupcijo in reakcijo.

Znana je

premogovna afera

ki smo jo slovenski železničarji spravili pred Državni svet in o kateri smo dali na razpolago gradivo tudi zastopnikom političnih strank, da bi na drugi strani vodili borbo proti korupciji v anketnem odboru. Izjavljam javno, da so tozadevno gradivo v tem boju dobili tudi zastopniki SLS, katere smo podprli z vsem, kar bi moglo prineesti odločilni udarec zločincem. Toda 9. februarja je

en sam glas klerikalnega poslanca

v anketnem odboru odločil, da se je dal generalni pardon največjim zločincem. Iz tega vidite, kako težka je borba državnega nameščence, ako se politični zastopniki brigajo za red v javni upravi samo v toliko, kolikor je to v korist njihovi stranki. Vprašam, ali so se poslanci SLS borili za poštenje, ko je naš poslanec Popovič predlagal v anketnem odboru, naj se postavijo zločinci pred sodišče, oni pa so dali

korupciji generalni pardon

Dalje so napisali geslo neomajane zvestobe do naše narodne države (smeh). Njihovo dosedanje delo

ne more pokazati prevelike zvestobe

do naše narodne države. Nočemo delati nikomur krivico, izjavljam pa, da se bom kot naprednjak veselil njihovih del v tem smislu.

Javni nameščenci, kot vaš zastopnik vas pozivam, da uvažujete: Na belo,

vedno napredno Ljubljano

ne gledamo samo mi, na izid teh volitev gleda cela država (tako je). Izid volitev v Ljubljani bo dvignil v Sloveniji

čvrsto avtoriteto demokracije.

Zato vas pozivam, da stopite zadnje dni do zadnjega svojega prijatelja in tovariša. ga privabite na volišče in mu poveste, da gre več kakor za mandat bele napredne Ljubljane, da gre za to, kaj bodo v državi — ne samo v naši, temveč

tudi v inozemstvu mislili o Sloveniji.

Zborovalci so sprejeli govor gosp. Vargazona s ponovnim viharnim odobravanjem, ki je ob njegovih zaključnih besedah naraslo v viharne ovacije. Ko so se poleglo, je povzel besedo gosp. Rudolf Javan, ki je med drugim izjavil:

Vsi naprednjaki na krov!

Ko hodimo te dni po deželi, naletimo v vsaki vasi na vprašanje, kako stoji stvar v Ljubljani. Oči vseh naprednih volilcev so obrnjene na Ljubljano. Pri oblastnih volitvah 1. 1927. smo pokazali, da je Ljubljana napredna z veliko večino. Program, ki ga je razvil kandidat dr. Kramer, je tudi program narodnih socialistov in program poštenih

radikalov. Smatram za svojo dolžnost, da ponovim vse, tudi one, ki niso pristali demokratske stranke, vse napredne ljudi, pred vsem vse narodne socialiste in poštene radikale, da se združimo v nedeljo ter omogočimo veliko zmago našega naprednega kandidata dr. Kramerja. Na deželi čakajo samo, da naj bo Ljubljana zmagovalna. (Burno odobravanje.)

★

Predsednik g. Jug je ob 10. zaključil zborovanje z besedami:

V nedeljo gre za odločilno bitko med demokracijo in reakcijo. Kdor je pravi naprednjak, ne bo storil napredne dolžnosti samo s tem, da odda svoj glas, temveč mora privedi na volišče tudi svojega znanca in prijatelja, da bodo vsi združeni glasovali za zmago napredne misli. (Burno odobravanje in ponovne ovacije dr. Kramerju.)

Poziv

vsem bratom članom in vsem krajevnim organizacijam Zveze jugoslovanske demokratske mladine.

Pozivamo Vas, da v trenutku, ko gre za odločitev v borbi demokracije in napredka proti klerikalizmu in nazadnjaštvu, celokupno članstvo ZDM izvrši ne samo svojo državljansko dolžnost s tem, da se volitev udeleži, temveč da zastavi tudi vse svoje sile in pripelje vsakega omahljivca na volišče.

Bratje! Ne plašite se groženj političnih nasprotnikov. Pojdite na delo, ker le v delu je bodočnost in zmaga demokracije.

Po doseženih volilnih uspehih, ki bodo pričeli o napredku demokratske in socialnonapredne misli v Sloveniji, bomo šli še z večjo verno na delo za svoje vzvišene cilje.

Edinjava, na plan!

Zdravo!

Zveza jugoslov. demokratske mladine.

Za osrednji odbor:

v odsotnost br. predsednika: podpredsednik E. Paškulin l. r.; prvi tajnik K. Franz l. r.

Za nadzorstvo: dr. Joža Bohinjec l. r., ravnatelj OUZD; Fran Zebal l. r., oblastni poslanec.

Ribniška očala v Unionu

Čudovita so ta ribniška očala. V četrtek so jih imeli klerikalci čisto nove konstrukcije in taka, ki pomnožujejo število ljudi, a ki obenem delajo ženake za moške, ter kmečke kamilole za gosposke sukunje. »Slovenec« piše, da so se pomikale v četrtek proti »Unionu« množice »mož in fantov«. »Nobene kmečke sukunje ne opazi, sami Ljubljanci, pristni Ljubljančani. V unioni dvorani pa je bila galerija zasedena od samih žensk. Že od nedelje naprej so po vsej ljubljanski okolici agitirali gospodje župniki in kaplani za četrtkov dr. Korošev shod, agitirali in tudi dosegli, da se je precejšnje število okoljskih pristav SLS udeležilo unionskega shoda, a kaj se hoče, ribniška očala niso videla kmečkih sukenj. V unioni dvorani, kamor gre okoli 4000 ljudi le, če ni v dvorani nobenega stola, če stoji mož pri možu, če so galerije nabito polne, ribniška očala v četrtek tudi niso opazila, da je bilo več kot polovico zastavljene s stoli. Tako se reducirajo meški udeleženci četrtkovskega shoda v Unionu, ki so bili samo v prtilitju, na 1500 — 2000 oseb. Sporadično ploskanje in apatija, ki je odmevala po dvorani, pa tudi priča, da niti v priprilju navzoči možki niso bili volilci dr. Korošca, vendar pa piše »Slovenec«, da je bilo navzočih 4000, ki so izpregovorili v imeu Ljubljane, da bo njen zastopnik v Narodni skupščini dr. Korošec... Zanimivo je le še to, da so ribniška očala drugače kazala za Ljubljančane in drugače za Beograđ, kajti v beograjskih listih čitamo klerikalno poročilo o shodu, da v Unionu ni bilo samo 4000, kakor piše »Slovenec«, marveč celo 5000 volilcev! V Beograd so klerikalci seveda tudi poročali, kako velikansko navdušenje je bilo na Koroševem shodu za Srbe.

Dr. Korošca bo res upropastil framazon

Včeraj je izšel anonimni poziv dr. Ravniharjeve družbe, naj ljubljanski radikali glasujejo za klerikalno listo. Poziv je le v toliko interesanten, ker operira z izmišljotinami in izkrivlja resnico. Tako n. pr. pravi, da je bodoči (1) Narodni skupščini že predložen nekak delovni program, na katerega so »se sporazumele NRS, DZ in SLS«. — Kak očiten volilni švindol je to! Ni čudno, da se je sleherni sramoval podpisati tak pamflet. Dr. Korošec pa naj bo sedaj le potrošan, ko se zanj tako peha aktivni član zagrebške framazonske lože g. dr. VI. Ravnihar. Kamor se on vrtakne, tam sigurno pogori. Tako bo dr. Korošca v Ljubljani vendarle upropastil framazon.

Razpor med Nemci in SLS?

Včeraj so se v Ljubljani nadaljevala pogajanja med SLS in Nemci radi situacije, ki je nastala, ker so Nemci dobili obvestilo, da se SLS ni posrečilo doseči Nemcem objavljenega koncesije. Obenem se je med delom Nemcev, ki niso klerikalnega svetovnega naziranja, pojavilo gibanje za abstinenco pri nedeljski volitvi. Pogajanja, ki so se vršila med Nemci in SLS, so se zaključila brez uspeha. Mi bi k temu dostavili, da se mora vsakemu poštenemu človeku gnati krevja kupčije SLS s narodnimi vprašanji. Če pa Nemci uvidijo, da je sanje najboljši nemškega politika, če hočejo biti nekaki sodniki nad strankami, bodo svojemu položaju in miru med državljani samo koristili.

Turške volitve

Angora, 9. septembra. Včeraj so bile zaključene volitve v narodno skupščino. Vsi kandidati ljudske stranke so bili soglasno izvoljeni.

Naprednim volilcem Slovenije!

Porabite še zadnje ure pred odločitvijo! Preglejte še enkrat svoje vrste, stopite do vsakega posameznega omahljivca in ga pregovorite, da bo gotovo šel na volišče in volil naše kandidate.

Prav vsi neklerikalni volilci morajo na volišče. Vsak glas je važen in nihče ne sme ostati doma.

Nasprotniki, posebno klerikalci, Vas bodo še v zadnjem hipu poskušali begati z lažmi in izmišljotinami. Tudi z grožnjami. Ničesar jim ne verujte! Vsi do zadnjega pojdite volit za zmago naše poštene in dobre stvari.

Volite na Kranjskem in Štajerskem v TRETJO, v Ljubljani pa v DRUGO skrinjico.

„Ali čujete, g. Vargazon?“

Nezaslišana ataka klerikalnega opoldanskega dnevnika na svobodo državnega uradništva

Včerašnji opoldanski klerikalni dnevnik objavlja pod naslovom: »Ali čujete, g. Vargazon« brzojavko iz Beograda, ki pa je bila sestavljena v kleroravniharjski kovačnici v Ljubljani in ki se glasi takole: »Beograd, 9. septembra. Minister za promet general Milosavljevič je ponovno izdal okrožnico na podrejene organe, da se strogo drže njegove odredbe, da se železniško osebje ne sme aktivno udeleževati politične borbe. Okrožnica navaja nekoliko slučajev neposlušnosti proti tej odredbi in preti z najstrožimi kaznimi zoper kršitev te odredbe.

Ali slišite g. Vargazon?»

Na to lopovščino je dobilo v službi klerikalcev stoječe glasilo že od samega gospoda Vargazona možat odgovor na včerašnjem shodu. Mi bi le želeli, da bi bil na shodu tudi g. Ravnihar, ki je moralno odgovoren za pisanje tega lista, da bi videl kako veliko ogorčenje nele med prisotnim uradničtvom, marveč tudi med ostalimi zborovalci je povzročila ataka njegovega lista na svobodo državnega nameščentva.

Vsakemu državnemu in železniškemu nameščencu posebej je jasno, da se okro-

nico prometnega ministra nanašajo samo na prepoved aktivnega političnega udeleževanja v okvirju službe, da pa uživa državni nameščeneec v smislu ustave in ostalih zakonitih določb popolno aktivno in pasivno politično svobodo.

Slovensko državno nameščentvo bi pozabilo na svojo čast, na svoj ponos in na svojo neodvisnost, ako bi šlo preko pojmov, kakršen je perfiden apel na kandidata Vargazona v klerikalnem dnevniku. Ne morda radi tega, ker preti od te strani bogve kaka nevarnost, pač pa radi tega, da s svojim gnevom pokaže, kako sodi o takih »apelih«, kojih namen je jemati državnu nameščencu njegovo čast in neodvisnost, njegovo človeško dostojanstvo.

Zato bodo državni nameščenci, ne glede na to, katere politične skupine somišljeniki so, odgovorili na to denuncijantsko atako na ta način, da bodo vsi spustili volilo krogljico v Ljubljani v drugo, zunaj na Kranjskem in Štajerskem pa v tretjo skrinjico. Teroristično reakcijo je treba v kali zadušiti in v interesu državnih uslužbencev je, da zmaga združena demokracija.

Manifestacija za napredno fronto v Mariboru

Velik zbor dr. Pivka in dr. Goriška. — Ogorčenje nad brezvestno volilno agitacijo klerikalcev s presvetim srcem Jezusovim. Tudi Maribor bo s klerikalci obračunal.

Maribor, 9. septembra.

Nocoj se je vršil v Narodnem domu shod združene napredne gospodarske liste. Velika dvorana je bila ob napovedani uri nabito polna. Če je bilo na klerikalnem shodu v Zadržni banki 1500 ljudi, kakor je poročal »Slovenec«, potem je udeležba na današnjem manifestacijskem shodu napredne stranke gotovo za najmanj dvakrat prekašala dr. Korošev shod.

Zborovanje je otvoril predsednik mestne organizacije g. Ivan Kejžar s kratkim nagovorom, nakar je povzel besedo poslanec dr. Pivko, ki so mu prirejali zborovalci navdušene ovacije. In že takoj v začetku so pokazali, da stoji neomajno v združeni napredni fronti za zmago napredka in demokracije proti reakciji Korošec - Vukičevićevega režima. Poslanec dr. Pivko je uvodoma orisal razvoj političnih dogodkov od zadnjih skupščinskih volitev do danes, nato pa se obširneje bavil z radikali in njihovimi kupčijami s strankami. Naglasil je, da so radikali hoteli in morali ostati na vladi, če so hoteli prikriti svoje korupcijske afe. Naši klerikalci so sicer vedno kričali proti korupciji, ko pa je bilo treba že dognane krivice tirati pred sodišče, so bili klerikalci oni, ki so to preprečili. Rekli so samo, da se morajo kaznovati le oni, ki bodo v bodoče uganjali korupcijo. Že ugotovljene krivice pa so s svojim glasovanjem v anketnem odboru zaščitili.

Nobena policija ne more goniti na sodišče onih, ki bodo šele jutri kradi, kakor bi to hoteli klerikalci, ki so ugotovljene beograjske korupcijoniste ubranili pred kaznjajo. Govornik je nametil na nove korupcijske afe, ki se pojavljajo izza klerikalnega prijateljstva z gosp. Vukičevićem. Dr. Pivko je v svojih nadaljnjih izjavah opozarjal na gnusno agitacijo klerikalcev s pomočjo cerkve in vere. Neverjetno je, kaj si upa »necerkvena« in »neverska« stranka dr. Korošca vse uporabljati za svoje politične cilje. Zborovalci so se prijemali za glavo, ko je dr. Pivko prečital par cvetk iz najnovejše številke v Čirliovi tiskar-

ni izhajajočega »Glasnika presvetege srca Jezusovega: »Dobro voliti je dobro delo za nebesa, slabo voliti je greh, obremenitev vesti in dušna škoda. Z volitvami se dela za večnost. Volite tako, da bo zadovoljen z Vami Zveličar, največji prijatelj Slovencev, gospod Jezus Kristus. Predno pade kroglica v skrinjico, položite jo v presveto srce Jezusovo!« (Ogorčenje medklici: fuž, škandal, to naj bodo učitelji krščanske vere!) V kratkih besedah je omenil govornik še mariborske radikale, ki varajo samega sebe, če mislijo, da imajo na svoji listi kakega davidovičevca Dobro je pojasnil kvalifikacijo ozir. nekvalifikacijo posrednih kandidatov Ravnikove liste. Z napeto pozornostjo so zborovalci sledili umerjenim in stvarnim izjavam dr. Pivka in mu priredili na koncu njegovega govora navdušene ovacije.

Prav tako burno pozdravljen je bil drugi govornik dr. Milan Gorišek, kandidat za Maribor - levi breg, ki je v svojem govoru točno karakteriziral klerikalno stranko in njeno početje, ki je bilo vedno protiljudsko, kakor so bili klerikalni predstavniki vseh časov protinardni. Saj se vsa njihova dejanja in nehanja dirigirajo iz Rima, ki ne pusti niti škofom samostojno misliti in nastopati. Naprednjaki nimajo spovednic in drugih pripomočkov za politično agitacijo, toda če bi imeli le enkrat na mesec na razpolago prižnice in spovednice, bi se ljudem kmalu odprle oči. Težko je vzgajati ljudi na deželi v naprednem duhu k samostojnemu mišljenju in življenju, toda kljub temu napredna ideja stalno napreduje. In ni več daleč čas, ko bo ljudstvo odvrlo klerikalni jarem in svobodno odločalo v vseh važnih vprašanjih.

Naslednji govornik g. Vekoslav Spindler, namestnik sreskega kandidata, je kot oblastni tajnik podal kratek pregled levega in uspešnega strankinega dela tekom kratkih tednov volilne borbe in pozival Mariborčane, naj še zadnje dni pripomorejo k čim lepši zmagi demokracije in napredka.

Državni nameščenci!

SLS pod vodstvom dr. Korošca je okrnila Vaše pokojninske pravice in Vam definitivno znižala draginjske doklade. Uradniški zakon je še bolj poslabšala

Delavci!

Klerikalci so podaljšali davek na ročno delo in ga razširili še na nove skupine delavstva.

Staroupokojenci in invalidi!

Po zaslugi SLS so Vam začeli odtegovati od Vaših že itak sramotno nizkih prejemkov še poseben davek

Trgovci in industriji!

SLS je upeljala prometni davek. Letos na vladi je glasovala proti njegovi ukinitvi ali znižanju v smislu predlogov SDS. V oblastnih skupščinah Vam bo ob prvi priliki naprtila še vagonski davek.

Volilcem mesta Ljubljane!

Naša Ljubljana zavzema med mesti Jugoslavije posebno odličen položaj. Ona je kulturno in socialno-ekonomsko središče slovenskega, t. j. najprosvetljenejšega dela Jugoslavije. V naši mladi državi ji je poverjena naloga, da tvori zvezo našega naroda z zapadno demokracijo, da je kot najvažnejša pogranična točka države na severozapadu naravni posrednik kulturnih in civilizatorskih pridobitev prosvetljenega sveta in še posebej Slovanstva, na drugi strani pa kot obrtno-industrijsko in velepomembno naučno žarišče, v mnogem oziru reprezentant Jugoslavije napram ostalim kulturnim narodom.

Svojo historično nalogo bo mogla naša Ljubljana izvršiti le, če se razumevanje za njo v državni politiki poglubi, če se končno uveljavijo resnica, da je naše mesto kot slovenska prestolnica res tudi — poleg Beograda in Zagreba — jugoslovenska prestolnica.

Glavni socijalni, gospodarski in kulturni problemi Ljubljane

so slovenski problemi, a so istočasno državni problemi, ker je od njih povoljne rešitve v mnogi meri odvisna konsolidacija celokupnega našega državnega življenja, končna ureditev prilik v Jugoslaviji.

Po vsej svoji tradiciji, po svojem srcu in bistvu je

Ljubljana napredno mesto.

Svobodoljubni ljubljanski meščan, obrtnik, trgovec, nameščeneč in delavec, je bil od nekdaj in je še danes glavni tvorec slovenske kulture in civilizacije. Zgodovina pa nam priča, da se je

Ljubljana kot najmočnejši faktor nacionalnega življenja Slovencev,

brez katere bi Slovenci danes ne bili vrstniki najkulturnejših narodov Evrope, razvijala v stalni težki, a končno vendarle vedno zmagovalni borbi s klerikalizmom.

Klerikalizem je bil vedno sovražnik Ljubljane

in njenega neodvisnega meščanstva, četudi se je iz taktičnih ozirov v poedinah etapah svojega nelojalnega boja proti Ljubljani skrival pod to ali ono hinavsko krinko. Kar je mogla in znala reakcija storiti proti svobodnemu razvoju in napredku Ljubljane na tem alij onem polju nacionalnega življenja, to je storila SLS, v kateri nadvladuje strast, videti Ljubljano kot ponižno služabnico klerikalne politike, vse druge obzire. Od one dobe, ko so klerikalni voditelji napovedovali, da bodo pripeljali svoje podeželske pristaše s koli krotit napredno Ljubljano, pa do današnjih dni, je žal le preobilo drastičnih dokazov za to trditev: dejanja bivšega klerik. dež. odbora, najnovejši poskusi klerikalnih motogcev v oblastni skupščini, samopašnost današnje klerikalne gerentske diktature na ljubljanskem mestnem magistratu. Po dobro premišljenem načrtu SLS naj bi bila Ljubljana glavni vir materialnih dohodkov za klerikalni partizanski režim, ki naj s pomočjo gospodarske eksploatacije Ljubljane ter s terorjem in samovoljo politikujoče duhovščine drži celokupno Slovenijo v sponah in verigah klerikalne reakcije.

V trenutku politične zmede je klerikalizmu uspelo, da je pri volitvah 1. 1925 iztrgal napredni ljubljanski skupščinski mandat. Seč SLS dr. Korošec je postal ljubljanski poslanec. Slučajna večina volilcev se je dala obmamiti z demagoškimi obljubami in je verjela, da bo SLS, če ne iz ljubezni do Ljubljane, pa v lastnem interesu prelomila s svojo ljubljanski sovražno politiko in da bo d. Korošec in SLS sedaj z dejanji pokazala, da jima je dobrobit Ljubljane vendarle nekoliko pri srcu. Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Od 1. 1925. sem je sam voditelj klerikalne stranke naravnost demonstrativno potrdil, da je stara klerikalna mržnja proti Ljubljani ostala nespremenjena. S tem, da je slučajna večina poverila dr. Korošcu ljubljanski mandat, je Ljubljano dejansko oropala parlamentarnega zastopstva.

Z dr. Korošcem je sicer dobila SLS enega poslanca več, a Ljubljana je ostala brez poslanca.

Dr. Korošec je pokazal, da nima niti razumevanja za kulturne, socialne in gospodarske potrebe ljubljanskega življenja — saj ne

živi v Ljubljani in je tudi prav nič ne pozna — niti ni imel časa, in očitno tudi ni čutil dolžnosti izvršiti mandat ljubljanskega poslanca. Njegova stalna odsotnost iz Ljubljane ter njegovi strankarsko politični posli, ki daleko niso v interesu ljubljanskega mesta, so že na sebi onemogočili njegovo udejstvovanje na korist Ljubljane.

Tekom dveh let svojega ljubljanskega poslančevanja dr. Korošec v Narodni skupščini niti enkrat ni spregovoril v prilog Ljubljani. Ko je bilo treba zastopati v Beogradu interese Ljubljane, dr. Korošca ni bilo poleg. Niti enega uspeha, niti prizadevanja za dosego kakšnega uspeha v prilog Ljubljani dr. Korošec po dveh letih poslančevanja ne more pokazati ljubljancem. Nasprotno pa vsak na svoji koži čuti, da so se

razmere v Ljubljani pod poslančevanjem voditelja SLS še poslabšale

ter da je bila Ljubljana vržena še v večjo socialno in gospodarsko stisko. Dr. Korošec pa ni le kriv poslanske malomarnosti in nešteti opustitve, ko bi lahko porabil svoj politični vpliv za Ljubljano, marveč je s svojo nesrečno politiko, zlasti pa s svojim glasovanjem za zadnji proračun prizadejal še hude udarce. Po njegovi krivdi je bila uničena finančna avtonomija ljubljanskega mesta, široke sloje prebivalstva so zadela nova bremena, politika »blejskega pakta« ogroža kulturne pridobitve in zavode Ljubljane gori do naše univerze. Pod dr. Koroševim poslančevanjem so bili slovenski obrtniki in trgovci svojega stanovskega zastopstva in le bojazni, da kleroradikalni režim ne bo dolgo trajal, se ima delavstvo zahvaliti, da nista dr. Korošec in SLS razgnala tudi Delavske zbornice. Ko je kleroradikalni režim s svojim finančnim zakonom udaril po vrsti skoraj vse stanovse našega ljudstva — od invalida, upokojenca, nameščena do delavca, obrtnika trgovca — prizanašajoč edino le nekaterim velekapitalističnim podjetjem, je bila v prvi vrsti udarjena Ljubljana.

Zaman so volilci pričakovali, da se zanje zavzame poslanec našega mesta. G. dr. Korošec jih je ignoriral: tekem skoraj dveh let od svoje izvolitve sem ni smatral niti enkrat za potrebno, da jim na javnem shodu poda račun o svojem mandatu!

Baš poslančevanje dr. Korošca je pokazalo, kako nujno potrebuje Ljubljana in vsi sloji ljubljanskega prebivalstva SVOJEGA poslanca, ki bo vse svoje moči posvečal ljubljanskemu mestu ter njegovim meščanom.

Ljubljana mora zopet dobiti poslanca,

ki bo imel pred očmi predvsem njene interese in ki ne bo njenega napredka zadrževal in otežkočal s tem, da se zapleta v borbe in boje za cilje, ki so daleč od pravih interesov našega naroda. Ljubljana, kot najbolj eksponirano pogranično veliko mesto Jugoslavije in kot predstavateljica najbolj izpostavljenega, slovenskega dela države ne more in ne sme biti v boju z jugoslovensko nacionalno idejo, ker sta samo v tej ideji njena bodočnost ter mir Ljubljani zasigurana. Ako se hoče Ljubljana kot kulturno in gospodarsko središče Slovencev, a tudi kot prevažen kulturni činitelj ostalega jugoslovenskega svobodno, nemoteno razvijati v smeri napredne zapadne demokracije, mora 11. septembra zopet dobiti za poslanca moža z naprednimi pogledi na razvoj kulturnega udejstvovanja. Ako naj postane Ljubljana kot bodoči centrum tiskega prometa v Sloveniji naše trgovsko in obrtno oporišče, ki bo dalo boljše eksistenčno možnost najširšim plastem delavnega ljudstva, potem mora dobiti Ljubljana za svojega poslanca moža, ki bo s svojo obsežno socialno-ekonomsko, politično, državnoopravno izobrazbo ter kot poznavalec razvoja in življenja našega ujedinenega naroda, a tudi drugih zapadnoevropskih narodov, znal in mogel biti mandator celokupnega prebivalstva pri ustvarjanju lepše bodočnosti ljubljanskega mesta.

Ako hoče Ljubljana sebi dobro,

si bo to pot izbrala za poslanca gospoda dr. Alberta Kramerja, enega najodličnejših naših javnih delavcev, moža čistih rok, preizkušenega parlamentarca, ki s svojim globokim strokovnim znanjem ter s svojim širokim obzorjem obvlada probleme, ki so življenjske važnosti za Ljubljano. Lojalnost in koncilijantnost kandidata dr.

Kramerja napram vsem ljudem jamči, da bo z njegovim poslančevanjem Ljubljana zopet pridobila vsepovsod prijateljev in pospeševalcev, ljubljanski volilci pa zastopnika, ki bo, stalno bivajoč med njimi, v neprestanem živahnem kontaktu z vsemi, dostopen vsakemu pametnemu nasvetu, pripravljen pomagati pri vsaki koristni akciji. Ljubljana potrebuje aktivnega, pridnega in poštenega valnega poslanca, ne pa zastopnika, ki svoj mandat le markira.

Za namestnika kandidata je postavljen načelnik komercialnega oddelka direktorije Drž. železnic g. Ernest Vargazon, eden izmed najodličnejših predstavnikov našega državnega uradništva, mož, ki je slovel med slovenskimi železničarji že pred vojno kot njihov pošten organizator in energičen zagovornik njihovih pravic. G. Vargazon si je zlasti ob prevratu stekel velike zasluge za našo državo, v zadnjem času pa je njegovo ime postalo znano širom cele domovine, ko je brez strahu v zagrebški direktoriji zagrabil korupcijo za vrat. G. Vargazon nudi polno garancijo, da njegovo namestništvo ne bo ostalo le prazna forma. V njem bo imel zlasti javni nameščenec stalno neposredno zvezo s svojim izvoljenim poslancem, uradništvo je dobilo na listi Naprednega bloka zastopnika, da si boljšega ni moglo izbrati.

Volitve v oblastno skupščino januarja meseca so pokazale, da je Ljubljana že prebolela trenutno zmo iz 1. 1925. Napredna Ljubljana je zopet potisnila klerikalce ob zid. Z ogromno relativno večino 4159 glasov proti 3412 glasovom SLS je dala zmago naprednim kandidatom. V oblastni skupščini se je takoj pokazalo, kolikoga pomena je to bilo za Ljubljano, ker so napredni poslanci morali od prvega dne v borbo proti gospodarski eksploataciji in socialnemu zapostavljanju našega mesta s strani brezobzirne klerikalne večine.

Vse napredno volilstvo mora tudi tokrat strnjeno v boj,

da Ljubljani za Narodno skupščino izvojemo odločnega čuvarja njenih interesov, da postavimo energičnega zaščitnika vsega naprednega prebivalstva brez razlike strankarske pripadnosti, da damo Ljubljani ugledno mesto v fronti prave narodne demokracije.

V trenutku, ko se v državi bije

odločen boj med reakcijo in napredkom,

ko je postavljeno vprašanje, ali bo ostal v veljavi dosedanj sistem enostranske hegemonije, preziranjja interesov najvažnejših delov države, v toli zaželenem trenutku, ko se ustvarja in dviga k energičnemu udejstvovanju fronta vseh demokratičnih elementov v državi, in ko je sigurno, da bo armada demokracije in napredka izšla zmagovalno iz volilnega boja,

Ljubljana ne more in ne sme biti na strani tepene reakcije.

Njeno mesto je v prvih vrstah zmagovalne demokracije, ki je odločena povesti Jugoslavijo v mir, red in ozdravljenje.

V nedeljo, 11. septembra vsi naprednjaki na volkšče!

Vaša načela, Vaša čast in ponos, Vaš interes Vam veva, da sijajno zmaga v Ljubljani kandidat Naprednega bloka

dr. Albert Kramer

čigar volilna skrinjica je

2. (druga).

V Ljubljani, 4. septembra 1927.

Glavni volilni odbor Naprednega bloka.

Volilno pismo slovenski inteligenci

Slovenskim inteligentom pišem to pismo in samo tistim možem, ki so svobodnega razuma in svobodnega srca, samo tistim, ki znajo samostojno in svobodno misliti.

Stojimo pred 11. septembrom. In v tej enajsti uri mi dovolite, bratje, da stavim na Vas to eno vprašanje: Ali se vsi zavedate velikega zgodovinskega pomena tega dne? In: Ali ste vsi pripravljeni?

Mislím, da jasno vsak vidi današnji položaj. Saj so v zadnjih dneh padle vse zaves in nam razkrile zaroto temnih reakcionarnih sil, ki so na pohodu, da vkujejo v verige našo mlado demokracijo, ki smo jo rešili iz krvave svetovne vojne in revolucije, in ki je naša najdragocenejša pridobitev, vir in moč našega državnega in narodnega življenja.

Sedaj, ko so izpregledale naše oči, za kaj prav za prav gre pri teh volitvah, in ko smo spoznali nevarnost, ki nam preti, zdaj ni in ne more biti za nas, ki se čutimo demokrate, svobodnjake in naprednjake, nobenega pomisleka in odlašanja več; zdaj vemo, kaj je naša dolžnost od prvega do zadnjega, — kam morajo padati v bitki 11. septembra naše kroglíce.

Ni treba izgubljati danes veliko besed več. Položaj je za nas Slovence popolnoma jase. Klerikalno časopisje in govori načelnika SLS so nam dovolj plastično naslikali, kaj nas čaka, če bo pri nas zagospodoval klerikalni režim. To bo pravecati pogrom na vse, kar je kulturno, prosvetljeno in napredno. Ko gledamo danes vso to sovražnost, maščevalnost, nestrpnost in brezsrčnost, ki veje iz klerikalstva, nas obhaja groza. Ta mračni, nedemokratični in nekrščanski duh naj gospoduje nad nami za bodoči čas? Dosedanje neznozne razmere, ki smo jih že vsi do grla siti in iz katerih tako željno hrepenimo ven, naj vladajo še nadalje v naši državi in

naj še bolj vse poslabšajo kakor je že? Naj gremo še nadalje nazaj mesto naprej? In sploh ali naj zares reakcija požene našo državo v še hujske notranje boje? Ali naj še ne pridemo do mirnega življenja in dela?

Največ si obetajo klerikalci svojo zmago od naše nesložnosti. Pokažimo jim, da so se zmotili v teh računih! Naj nas zato ta veliki odločilni dan, ko se ima pisati našemu narodu njegova nadaljna usoda, najde enotne in solidarne; naj veliki moment ne najde malih slabih ljudi, ampak železne moke, ki se zavedajo svoje dolžnosti in svoje odgovornosti pred narodom in zgodovino.

Ne gre danes za politiko ne za stranke, danes gre za idejo, in gre za bodočnost naroda in države. Zato treba v tem trenutku obračati pogled samo naprej in ne nazaj, treba je vreči stran vse malenkostne pomisleke, vsa osebnostna razpoloženja in iz pasivnosti preiti v borbena aktivnost.

V boj nas kliče ideja demokracije, te največje pridobitve in dobrine današnje dobe, ki jo vidimo danes ogroženo od vseh strani. Kaj bo z našim narodom, če mi intelektualci ne bomo čuvali duha demokratizma, čigar temeljna stebra sta svoboda in pravičnost! Teh ne smemo žrtvovati za nobeno ceno, najmanj pa klerikalnemu molohu v žrelo.

Iz tega idejnega načela torej morajo v nedeljo vsi slovenski intelektualci stopiti na volišče in vreči svoje kroglíce v skrinjico naprednega bloka, ki zastopa idejo demokracije.

K sklepu še eno besedo. Te dni sem bil na Visokem na grobu dr. Ivana Tavčarja. In tam sem se spomnil besed, ki jih je nekoč izrekel ta veliki slovenski mož, ki je bil v svojem srcu globoko veren rodoljub in čigar knjige preveva biblijski duh, a ki je vse svoje politično življenje stal v nezprosne

boju proti klerikalizmu. Rekel je: Samo eno bi rad doživel, — da bi videl slovenskega kmeta svobodnega ...

In ko sem tam na Tavčarjevem grobu tako premišljeval o tem, kako je naš kmet še vedno povezan v spono klerikalizma, mi je bilo: kot da bi tudi Ivan Tavčar klical tam s svoje gomile

ob Sori Slovincem kakor Taras Ševčenko s svoje gomile od Dnepru Ukrajincem:

Vstanite, bratje, in vezi zdrobite! To kliče za 11. september tudi Vam, slovenski volilci, in Vas pozdravlja Slovenski naprednjak.

V Ljubljani, na Malj šmaren 1927.

Prelepo poje blejski zvon. ko ga vleče naš Anton. ko ga vleče Velja, obema naša želja.

Sklenila majhen sta kontrakt, ki se mu pravi blejski pakt, pa, oh, volilni čoln — je kmalu vode poln!

Ljubljanskim volilcem

Boj za Ljubljano je v polnem razmahu. Gre samo za kandidata Naprednega bloka dr. Alberta Kramerja in kandidata SLS dr. Antona Korošca. Jasno je, da bodo klerikalci napeli vse sile za svojega kandidata dr. Korošca. Pritiskali bodo na svoje delavce, lagali in varali bodo nepoučene, izrabljali vsa dopustna in nedopustna sredstva, da bi proti slovenskemu naprednemu voditelju.

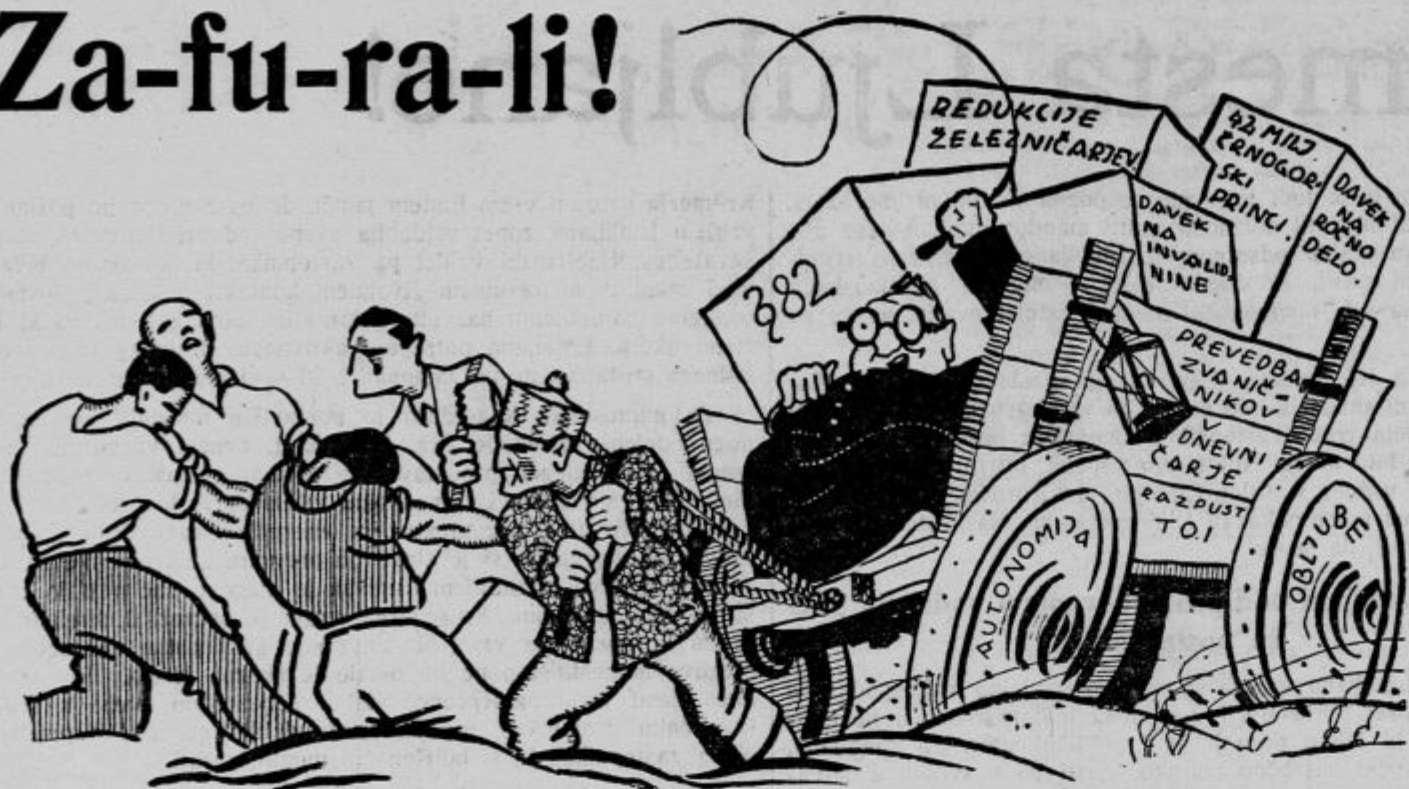
Zato je treba, da naši somišljeniki zastavijo vse sile za agitacijo. Vsak naj v svojem krogu, v svoji hiši, delavnici, med znanci in prijatelji poagitira, da vsak pošten Slovenec pomaga slovenski napredni misli v Ljubljani do zmage.

Tudi med onimi, ki niso naši somišljeniki, pa so sicer pošteni možje, poagitirajte. Storite v svojem krogu, kar je v Vaši moči, da 11. septembra dr. Kramer sijajno zmaga. Gre za bodočnost našega naroda, za gospodarsko povzdigo Slovenije in Ljubljane. Vsak volilec nosi odgovornost za zmago.

Naša skrinjica
v Ljubljani
je

2.

Za-fu-ra-li!

Slovensko ljudstvo pa naj potegne voz iz blata.

Slovenski trgovec in obrtnik ob volitvah

Kaj je SLS storila za naše gospodarske kroge in česa se imajo ti od nje še nadejati. — Konec mora biti negotovosti, šikan in izkoriščanja. — Klerikalci vedno znova teptajo interese mestnega prebivalstva.

Odličen gospodarski delavec je napisal ljubljanskim in drugim trgovcem in obrtnikom v razmišljanje take članek:

Gospodarske razmere v naši državi so še vedno tako neurejene, da mora naš trgovec in obrtnik obratovati v mnogo bolj neugodnih razmerah kakor svojčas. Kamor se ganeta, imata opraviti s težavami. Država in občina tekmujeta z novimi davčninami in uničujeta normalne razmere na tržiščih z neznosnimi trošarinami, s previsokimi poštinskimi pristojbinami, železniškimi tarifami in birokratizmom na vseh koncih in krajih.

Neznosne so težave z železniškim prometom in železniškimi tarifami. Prevoz 50 steklenic vina z Maribora v Ljubljano velja n. pr. celih 64 Din! Podobno je z vsem drugim blagom. Na ta način je skoro onemogočen notranji izvoz, na katerega je naša trgovina vedno bolj navezana.

Redno trgovsko in obrtniško obratovanje preprečujejo neprimerno visoke poštne pristojbine. Režijski izdatki za nje gredo v številne tisočake.

Kakšne so težave, ako hoče trgovec v poslu preko meje, je dovolj znano. Sploh sta trgovec in obrtnik neka divjačina, na katere lahko skoraj svobodno streljajo razni uradi, češ da imata dovolj dohodkov, da lahko plačujeta. V resnici pa gre za izdatke, ki zlasti radi svoje negotovosti naravnost ogrožajo normalen razvoj celih podjetij.

Velika nadloga za naše trgovce in obrtnike so valutni predpisi, občejanje z borzami preko bank, kar vse povečuje režijo. Država vodi tudi v valutnih poslih prav neracionalno politiko, enako kakor je neracionalna in včasih naravnost nesmiselna njena tarifar, trošarinska, pristojbinska politika.

Razumljivo je zato, da smo trgovci in obrtniki kar najbolj zainteresirani na tem, da dobimo v Narodni skupščini dobro zastopstvo, ki bo znalo pri vseh velikih fiskalnih reformah upoštevati naše želje in potrebe. Kje je stranka, ki je doslej v tem oziru pokazala največ razumevanja in prizadevanja, ni treba šele navajati. SLS to gotovo ni. Dosedanjim državnim, okrajnim in občinskimi davčninam se pridružujejo kot velika nevarnost še oblastne davčnine. Le z največjo težavo se je ljubljanskim gospodarskim krogom posrečilo preprečiti klerikalno oblastno davčnino na nakladanje in razkladanje vagonov, ki bi bila samo Ljubljano obremenila najmanj za 3 milijone. Da pa obstoja kljub temu v vrstah SLS namen, natočiti večino oblastnih bremen konsumentom ravno preko trgovca in obrtnika, je vsakemu jasno.

Da se prepreči nova grozeča bremena in omilijo neznosna sedanja, je potrebno, da trgovci in obrtniki v nedeljo pokažemo, da ne maramo podpirati strank, ki jim je partizanstvo vrhovni vidik in ki izgubljajo vsako stvarno orientacijo pri presoji pravilne gospodarske politike, zlasti pri presoji interesov ljubljanske trgovine in obrti, pa tudi ljubljanskih konzumentov. Takih načelnih gospodarskih ozirov v SLS ni bilo nikoli. Zlasti drastično so to pokazali klerikalci, kadarkoli so bili na moči v ljubljanski občini, kjer so vedno nalagali samo nove davčnine in žnjimi preko potrebe nastavljali v občinsko službo svoje agitatorje.

Slovenski trgovec in obrtnik zahtevata modernizacijo uprave, da se jima olajša poslovanje z železnico, pošto in uradi, zahtevata zboljšanje svojega položaja v občini, oblasti in državi, zahtevata zlasti upoštevanje svojih življenjskih interesov pri sestavljanju finančnih in davčnih zakonov. Da se tega od SLS nimata nadejati, je jasno.

Današnje kupčijske razmere so že tako napete, da je kriza neizbežna, ako se nadaljuje po sedanjem sistemu. Kakor

sta bila sklenjena vagonski davek in davek na kinovstopnice brez vsakega ozira na interese gospodarskih in pridobitnih krogov, tako moramo pričakovati od SLS še hujših brezobzirnih napadov, ako bo videla, da ji taki atentati na gospodarske kroge ne škodujejo.

O kakem varstvu pred krošnjariji, pred inozemskimi potniki, ki so čisto tudi samo prikriti krošnjariji, ni bilo zadnje leto nič slišati, da bi se bilo vse to lahko uredilo z eno samo potezo peresa.

Kdo bo plačal 8 milijonov, ki jih je ing. Serneck iz kaldrminskega fonda odnesel v erarično blagajno? Kako naj trgovci in obrtniki reagiramo na novo dohodnino, ki jo je SLS naložila našim uslužbencem? Kdo bo kril odpadke v delavskem zavarovanju, kateremu je vlada reducirala po zakonu določeno podporo?

Ljubljanski trgovec in obrtnik sta navezana na Ljubljano. Ali res hočeta zapasti reakciji, se odpovedati napredni ideji in gospodarskemu napredku? Ali res hočeta, da jima reakcionarna stranka ovira razmah?

Vsega tega nečeta, storila bosta zato vse, da Ljubljana svoje usode ne bo vezala na stranko, ki nam je gospodarsko in kulturno tuja in nasprotna. Storila bosta vse, da zmaga v nedeljo kandidat napredne Ljubljane, dr. Albert Kramer. Tudi trgovci in obrtniki po ostali Sloveniji ne bodo zaostali za ljubljanskimi tovariši. Tudi oni bodo napeli vse moči, da bo uspeh Slovenskih gospodarskih list (tretja skrinjica) čim večji.

Savinjsko pismo

Trezen savinjski hmeljar ne more zavreči kroglice za dr. Hodžarja ali Radiča, temveč bo volil kmetovalca Ureka in Omladiča.

Zalec, 8. septembra.

Letošnje leto, ko imamo siabe hmeljske cene, posebno dobro občutimo, da bi moral naš celjski okraj zastopati v parlamentu človek s kmetov, kajti le tak lahko v polni meri razume in uvaža kmetovalčeve težnje. Hmeljarstvo, ki je glavna kmetijska panoga Savinjske doline, nam je sicer zadnja leta prinašalo lepe dohodke, a spriču močnega širjenja hmeljske kulture po vsem svetu se nam lahko pripeti, da bodo cene padle in tako nizko stanje, da nam hmeljarstvo ne bo predstavljalo več zavidljivega vira blagostanja.

V takem primeru bomo še bolj potrebovali državno oporo kakor doslej. V trgovinskih pogodbah z državami, kamor se izvažajo naši hmelji, so se doslej premalo uvaževali interesi našega hmeljarstva. Baš te dni smo čitali v časopisu, da se češkoslovaški hmeljski producenti upirajo uvozu našega hmelja v Češkoslovaško. Naši delegati za trgovinska pogajanja s Češkoslovaško bodo morali biti zelo previdni, da naši hmeljarji ne izgube važnega češkoslovaškega tržišča.

Ako bi imeli v parlamentu moža, ki bi pazil na take dogodke in vsakikrat napravil potrebne korake, da se onemogočijo nakane konkurence, bi nam bilo zelo pomagano. Kandidat Združene slovenske gospodarske liste g. Ivan Urek, ki je sam kmetovalec, bi bil naš najprimernejši zastopnik v parlamentu, zlasti ker ima kot namestnika g. Josipa Omladiča iz Braslovca, ki je istotako kmet, znan kot poštenjak širom doline ter dober hmeljar. Ako bo g. Urek izvoljen, bo g. Omladič njegov najboljši svetovalec v hmeljarskih zadevah.

Kaj nam bi mogel pomagati klerikalni kandidat g. dr. Hodžar, ki so mu težnje in brige našega hmeljarstva popolnoma tuje? Se manj si moremo obetati od g. Stepana Radiča, o katerega resnosti v političnem življenju se nam, žal, vzbujajo največji dvomi. Se kdo drug kakor g. Radič pa na štajerski radičevski listi ne more biti izvoljen. V poštev

pride kvečjemu še odvetniški koncipient g. dr. Odič. Moža sta oba Hrvata in jima je naša dolina španska vas.

Pisec teh vrst odkrito priznava, da je pri oblastnih volitvah še volil SKS, ker je bil na njeni listi domačin Zalcen g. Lorber, toda sedaj mi niti v sanjah ne pade v glavo, da bi zavrgel svojo kroglico za gg. Radiča in dr. Odiča proti rojakoma gg. Ureku in Omladiču. Ponos treznega Savinčana se upira v meni, da bi dal glas onemu Radiču, ki ga je pred leti obsojala vsa zavedna Savinjska dolina in ki ga je v takratnih časih zametaval z ostrimi besedami celo sam g. Pucelj, ki se je sedaj iz neznanega, neopravičljivega povoda podvrnil njegovi komandi.

Trdno sem prepričan, da se to pot tudi naš ponosni Zalec, središče savinjskega hmeljarstva, ne bo tako daleč ponižal, da bi dal večino glasov g. Radiču. Naša moža sta le gg. Urek in Omladič, ki bosta delala tako za hmeljarje - kmetovalce kakor vse druge stanovce, kakor to zahteva princip, ki si ga je postavila naša lista.

Napredni Savinčani, ne dajte se begati od nasprotnih agitatorjev, ki vam morda skušajo z raznimi zahrbtnostmi vzeti trezno preudarnost, temveč volite vsi le Združeno slovensko gospodarsko listo, ki ima 3. skrinjico, Savinjska dolina, ki sloviš po svojih treznih in preudarnih gospodarjih, dvigni se in vrni si star sloves napredne doline!

»Klič vas cerkev«

Na četrtkovem unionskem shodu je dr. Korošec z uprav nedoseženo hinavščino napadel one, ki mu očitajo, da zlorablja njegova stranka cerkev in vero. Izjavil je, da spadajo verske organizacije v cerkev in da SLS ni cerkvena ali verska stranka.

Medtem, ko je dr. Korošec to govoril v Ljubljani, ga je že demantiralo njegovo osebno glasilo v Mariboru. »Slovenski gospodar« objavlja celostranski bojni poziv »armadi« SLS, v katerem pravi med drugim »Klič vas cerkev!«

V Ljubljani spadajo cerkvene organizacije v cerkev, na deželi poziva dr. Korošecovo osebno glasilo klerikalne pristaše v politični boj, pri katerem gre za »verske svetinje, katere so ogrožene od nekaterih strank v naši državi. Kdor bi pri volitvah oddal svoj glas za eno izmed teh strank, bi bil odgovoren za vse zlo, ki bi te stranke prizadele veri in cerkvi.«

Kdo so te stranke, tega dr. Korošec list ne pove. Najbrž zaradi tega ne, ker bi moral v tem slučaju priznati, da se je SLS v Beogradu zvezala s framaonsko orijentirano skupino g. Vukičevića, v Ljubljani pa z aktivnim framaonom g. dr. Vladimirkom Ravniharjem.

Hujskanje g. Korošca v Tržiču

Tržič, 9. septembra.

Sinoči je imel dr. Korošec svoj volilni shod v Tržiču. Govoril je o moči SLS in njeni udeležbi na vladi ter ponovil izjavljajočo in za kralja žaliivo trditve, da bodo razpisane po 11. septembru nove volitve, ako nedeljske ne prinesejo večine sedanjemu režimu. Osebnost je napadal tržiškega župana g. Lončarja in nato surovo udrihal po demokratih, češ da so lumpi in tatovi. Tudi v Tržiču je ponovil svoje prostaško zmerjanje, da pride beseda »demokrati« od »dejmo krasti«. (V Ljubljani si duhovniški voditelji SLS mi upal tako zmerjati in obrekovati!) V tem tonu se je kretal ves govor.

Za dr. Korošcem je na isti način govoril g. Jože Sitar, ki je lani radi volilnih sleparij izgubil volilno pravico za dobo 6 let, a ga naši klerikalci še vedno štejejo med svoje voditelje. Dosedanje poslanca in zopetnemu kandidatu g. Brodarju pa se ni zdelo niti vredno, da bi se pokazal tržiškimi volilcem.

Razliko med stvarnim govorom dr. Žerjave in demagoškim hujskanjem dr. Korošca so vsi opazili in jo splošno priznavajo. Zato bodo v nedeljo tudi vsi oddali svoje kroglice v tretjo skrinjico za dr. Žerjavo in srezkega kandidata g. Lončarja.

Davkoplačevalci!

SLS je dne 2. februarja t. l. odklonila predlog SDS, da se izenačijo davki po celi državi.

Kmetje!

Že osem let volite SLS, pa pravite, da Vam gre vedno slabše. Kaj je torej temu vzrok?

Delavci!

Pod režimom blejskega pakta Vam prepovedujejo sestanke in zborovanja in Vas pretepaajo. SLS zahteva ostrejšo uporabo zakona o zaščiti države.

Uradniki!

SLS Vam je odvzela brezobrestna posojila za slučaj kakšne bolezni.

Zasebni nameščenci!

SLS Vam je naprtila nov povišan dohodninski davek.

Železniški delavci!

Udarec, ki je vrgel 500 železniških delavcev z družinami vred na cesto brez odpravnine in brez odpovednega roka, je prišel od SLS.

Trgovci, obrtniki, industrijci!

Vašega stanovskega zastopstva Vas je oropala SLS. Ali hočete to pozabiti?

Ljubljancani!

Klerikalci so centralizirali v državno blagajno osem milijonov kaldrminskega fonda, a ljubljanske ceste so prepustili Vam, da jih tlakujete iz lastnih žepov.

Rudarji!

SLS ni dala niti pare kredita za ozdravljenje Vašega zavarovanja. A črnogorskim princem je z obema rokama podarila 100 milijonov dinarjev.

Škofi se ne vtikajo v politiko!

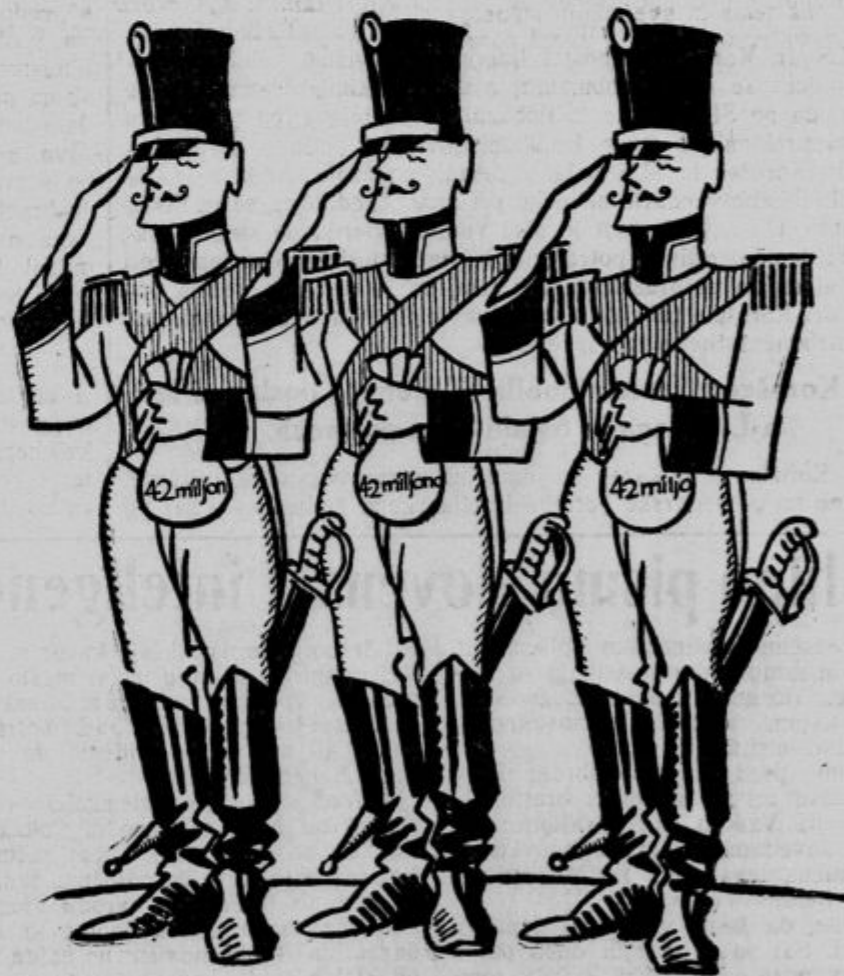
Slovesno je to zatrjeval g. Korošec na ljubljanskem shodu. Ko pa so hoteli nekateri duhovniki kandidirati na listah SKS, jim je to škof prepovedal.

Pri SLS je vse kupčija:

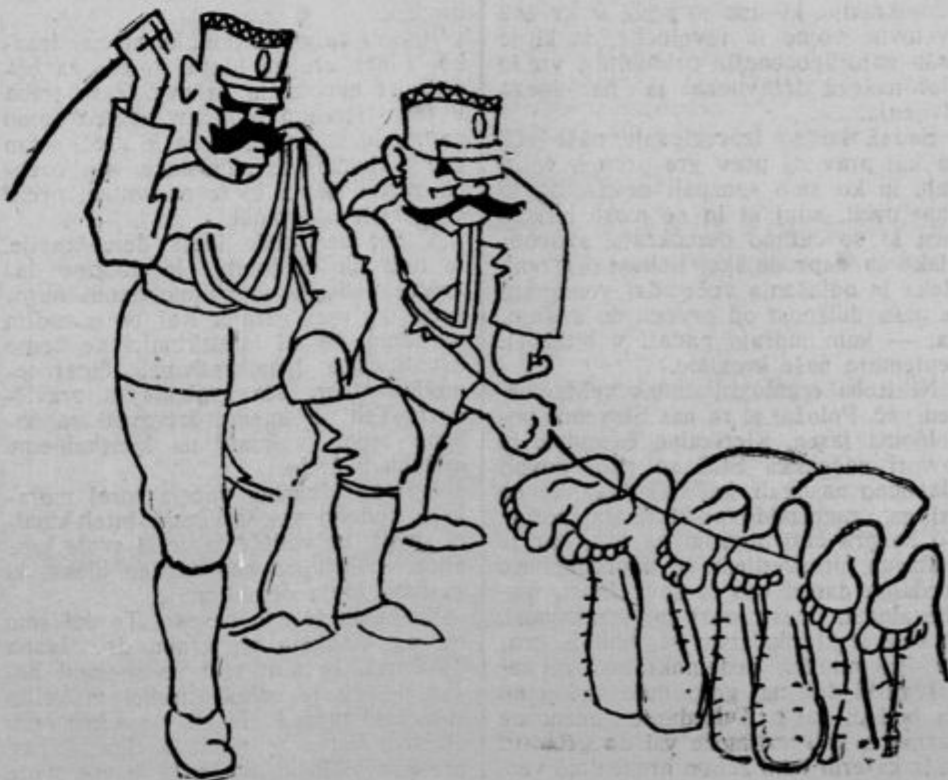
krščanstvo, vera, cerkev, republikanstvo, avtonomija, framaonstvo, korupcija. Z vsem tem je barantala kakor z odpustki.

Za dr. Korošca bodo glasovali:

1. črnogorski principi, ki so dobili l. 1927. to-le:

2. bohinski delavci, ki so dobili l. 1927. to-le:

Naši kraji in ljudje

Poziv izvršnega odbora DS somišljenikom v Sloveniji

Danes objavljamo faksimile pismene poziva, ki ga je izročil po pooblastitvi izvršnega odbora Dem. stranke drž. svetnik dr. Štefan Sagadin našemu dopisniku v objavo.

Poziv se glasi:

Prijateljem DS v Sloveniji!

Ker Dem. stranka v Sloveniji ni postavila svojih posebnih kandidatur, pri-

poročamo prijateljem DS, da glasujejo: v Ljubljani za listo dr. Kramera, v volilnem okrožju Ljubljana - Novo mesto za listo dr. Žerjave in v vol. okrožju Maribor - Celje za listo dr. Pivka.

V Beogradu, 5. sept. 1927.

Po pooblastitvi izvrš. odbora DS Dr. Št. Sagadin.

Пријатељима ДС у Словенији!

Пошто Демократска странка у Словени-

ји није поставила властитих кандидатура пре-

поручамо пријатељима ДС да гласају:

у Лублани за листу др. Крamera,

у изборном округу Лублана - Ново место за

листу др. Жерјава,

а у изборном округу Марибор - Цеље за

листу др. Пивка

5. Септембра 1927 год.

Београд:

*Dr. pooblaštitelj izvrš. odbora DS
Dr. Št. Sagadin*

Poziv radikalne omladine klevetnikom

Prejeli smo s prošnjo za objavo sledeči poziv:

Uredništvu »Slovenca«!

Z ozirom na Vaše neresnično pisanje o resoluciji nas članov Studenskoga radikalnoga kluba »Slov. Jug« v Ljubljani, pozivamo Vas, da nam takoj v prvi prihodnji številki Vašega lista jasno odgovorite na sledeča naša vprašanja:

1.) Kateri član vodstva NRS v Ljubljani vam je dal informacijo, da v našem klubu »niče o kakih spomenici ne ve, ter da tudi mi kot radikalna omladina stojimo »neomajno...« za svojim voditeljem dr. Vladimirom Ravniharjem, sumnič, takoj potem vse nas pavšalno s klevetniško domnevo, da je SDS... kupila kako izdajco« izmed nas?

2.) Na kakšni podlagi neresnično trdite, da so člani našega kluba sami Srbi?

3.) S kakšno pravico vse nas člane »Slovenskega Juga«, kakor tudi »skoro vse« Srbe-akademie ljubljanske univerze, infamno sumničite, da smo »popolnoma odvisni od SDS«, da nam je »postala SDS bližja stranka kakor NRS, h kateri se del njih (t. j. nas) vsaj na videz od sedaj še vedno prištevajo, ter da gre tu le za nekaj od SDS popolnoma odvisnih srbskih študentov, ki so dejansko že davno postali pristajši SDS«?

Če nam na ta naša vprašanja takoj z dokazi ne odgovorite, smatramo takšno pisanje za zlonamerno laž in podlo klevetanje.

Podpisniki resolucije.

Kmetje!

Lani so vam velike vremenske poplave uničile zemljo; kje so obetane podpore kleroradikalne vlade?

Vojničarji!

Pod režimom blejskega pakta so začeli od Vas pobirati nov ogromni davek: vojnico.

Ljubljancani!

SLS si je izmislila novo vinsko trošarino in s tem udarila Vaše žepe.

Krajanum Čechoslovákum na venkově!

Českoslovenští voliči v Lublani rozhodli se hlasovati v neděli, dne 11. září t. r. spontánně za vynikajícího přítele našeho a předsedu Jihošlovansko-Československé Ligy

dra. Alberta Kramera (2. skříňka)

S ohledem na to pokládá podepsaný volební výbor za nutno požádati Vás, krajané po věnkově Slovenie, abyste při volbách do skupštiny, v neděli, dne 11. t. m. v semknutých řadách hlasovali v mariborské oblasti za

dra. Ljudevita Pivka

známého vůdce Českoslov. jihošlovanských legií na italské frontě

(3. skříňka)

v lublaňské oblasti pak za

dra. Gregora Žerjave

šefa SDS ve Slovenii, jednoho z nejzásluhnějších spolupracovníků v našem osvobozeném hnutí

(3. skříňka)

Krajaně, Čechoslováci, v neděli všichni na volišťe a hlasujte všichni spontánně pro uvedené vynikající přátele našeho národa.

Ljublaň, 7. září 1927.

Československý volební výbor.

Kie bodo v nedeljo volilne pisarne

Za naše somišljenike večja v nedeljo dolžnost, da se-oglasijo, preden gredo na volišče, ali pa po storjenem volilnem dejanju v naših volilnih pisarnah. Volilne pisarne »Naprednega bloka« so:

za I. in II. volišče (Realna gimnazija na Poljanah in Mestni dom) v gostilni Košak,
za III. volišče (Št. Jakobskas dekliška šola) v Št. Jakobski knjižnici,
za IV. volišče (Mestna osn. šola na Prulah) v gostilni Kavčič, Privoz 4,
za V. volišče (Mestni otroški vrt v Cerkevni ulici) v gostilni Bergant,
za VI. in VII. volišče (Mestna šola na Čoljovi cesti) v gostilni pri Mraku,
za VIII. volišče (Realka) v gostilni Pri p. nju, Vegova ulica,
za IX. volišče (Mestni dekliški lice) v Operni kleti,
za IX. in IX.a volišče (I. državna gimnazija) v gostilni Pri Novem svetu,
za X. volišče (Justična palača) v pisarni dr. Grabovca, Sodna ulica,
za XI. volišče (Žensko učiteljske) v gostilni K. Brezovška,
za XII. volišče (Moško učiteljske) v gostilni K. Brezovška,
za XIII. volišče (Šola na Ledini) v gostilni K. Brezovška,
za XIV. in XIV.a volišče (Mestna ubožnica v Japljevi ulici) v gostilni Bizjak, Bohorčeva ulica,
za XV. volišče (Gostilna pri Česnovarju na Dolenjski cesti) v gostilni pri Plančarju,
za XVI., XVII. in XVIII. volišče (Šišenska šola) v gostilni Grčar poleg šole.

VAŽNO OPOZORILO! Volilne komisije se sestanejo že ob 7. zjutraj in kmalu nato se začnejo volitve. Naši pristajši naj r. d. tega pridejo na volišče že ob 7. uri in ne ob 8., kakor so bili pogrešno pozvani. Osrednji volilni odbor Naprednega bloka (Kazina II.)

Samo še danes ob 4, pol 6, pol 8. in 9.

KRIŽARKA

„EMDEN“

Telefon 2730. KINO »DVOR«

Jutri velika premijera za Jugoslavijo
„Maciste gorski velikan“

Protestno zborovanje ljubljanskih gostilničarjev

Za včeraj popoldne je sklicala »Gostilničarska zadruga v Ljubljani« protestno zborovanje zaradi povišanja mestne trošarine na vino od 2 Din na 2.50. To povišanje trošarine je v gostil. krogih izzvalo splošno razburjenje, posebno ker se bo povišana trošarina pobrala tudi od zalog, katere so imeli gostilničarji še pred uveljavljenjem nove davčine.

Zborovanja se je iz razumljivega razloga udeležilo veliko število (nad 200) gostilničarjev, kavarnarjev in restavratejev. Sestanek je otvoril načelnik Gostilniške zadruge Kavčič, ki je v svojem govoru naglašal dejstvo, da so organi mestnega dohodarstvenega urada popisali že vse zaloge vina in da namerava vladni komisar izterjati povišano trošarino tudi od teh zalog. To povišanje trošarine je v zvezi s slabim uspehom prijav odnosno podpisov za 30 milijonsko investicijsko posojilo mestne občine za gradbo novih stanovanj. Ker gostilničarji niso podpisali dovoljne vsote tega posojila (kar je pač znak, da nimajo potrebnega denarja) je vladni komisar sklepal, da gostilničarje obremenijo s povišanjem užitnine za 50 par pri litru in na ta način dobi potrebna sredstva za kritje vsot, ki so bile zaradi zavezane občinskega gospodarstva po nepotrebnem izdane. Predvsem morajo gostilničarji odločno protestirati proti nezakonitemu izterjavanju užitnine od zalog, ki so že v kletih.

Tajnik zadruge G. Pintar je nato objasnil, kako težko so danes gostilničarji obremenjeni z različnimi davki. V primeri s predvojnimi razmerami je že užitnina v znesku 2 Din na liter prevelika. Gostilničarje se brezobzirno obdavi, tako da so danes postali že pravcati eksekutorji občine.

G. Rebek je v imenu novoustanovljenega vrhovnega obrtniškega sveta za Slovenijo pozdravil vse navzoče ter izjavil, da se vsi obrtniki solidarno pridružujejo protestu gostilničarjev proti povišanju užitnine na vino. Obrtniki se morajo skupno boriti proti takemu nasilju, kajti v kratkem se gospodje na magistratu lahko domislijo da bi bilo dobro obremeniti tudi druge obrtnike. Občina mora denar za investicije najti drugje in ne sme v ta namen nalagati obrtnikom nova bremena. Omenil je nekatera občinska dela, ki bi se brez škode za razvoj mesta lahko odložila na poznejši čas. Drago tlakovanje Kongresnega trga z bazaltom, prestavljanje spomenikov in slne na dela pomemno v teh težkih časih za pravljanje občinskega denarja. Ta ogromna sredstva naj bi se raje uporabila za gradbo stanovanjskih hiš, ki so res potrebne. Ljubljana hoče postati tujsko prometno mesto, toda če se bo tako gospodarilo, bo postala le najdražje mesto v državi.

G. Ložar je kritiziral izvajanja gosp. Rebeka in gosp. Kavčiča in je trdil, da je zadruga sama kriva da se je užitnina povi-

Edina zaveznica SLS

(Reprodukcija iz včerajšnjega »Slovenca«.)

šala ter da zadruga ni nič ukrenila za odpravo davka na nočni obisk kavarn in gostiln itd. Gosp. Kavčič je te trditve takol temeljito ovrgel, tajnik G. Pintar pa je z akti dokazal, da je zadruga od 1. 1923 vložila že 6 prošelj in utemeljenih vlog za odpravo davka na nočni obisk gostiln in kavarn. Gosp. Ložar je tudi objubil, da bosta on in gosp. Pirc poskrbela, da se ne bo pobirala povišana užitnina od starih zalog vina. S to izjavo pa je izzval le smeh in zbadljive mekljice.

Ko je gosp. Ložar uvidel, da so bila njegova izvajanja temeljito ovržena, lo je med govorom gosp. Kavčiča enostavno popihal. Po kratki debati je bilo sklenjeno, naj zadruga v imenu gostilničarjev, kavarnarjev in restavratejev vloži protest proti nepravilnemu pobiranju povišane užitnine na zaloge vina v kleti. Plačevanje poviška užitnine na zaloge v kleti naj se odloži, dokler ne bo rešena protestna vloga. Zadruga bo vložila pri mestnem magistratu tozadevno prošnjo.

Škodljivi davek na nočni obisk gostiln in kavarn, ki izganja goste iz javnih lokalov in s tem prizadeva gostilničarju in kavarnarju škodo, naj se odpravi, ker finančni efekt povišanja užitnine na vino itak neprimeren večji kakor finančni efekt davka na nočni obisk.

Gosp. Kavčič je ob priliki tega sestanka tudi omenil, da je edino na listi gospodarstvenega bloka za ljubljanske občinske volitve zastopan tudi gostilničarski stan v osebi kandidata gospoda Dahsa. Da bo tudi gostilničarski stan v bodočem občinskem svetu zastopan, je pozval navzoče gostilničarje, naj volijo to listo. Gostilničarji so lahko uverjeni, da bo gosp. Dahi v bodočem občinskem svetu z vso vmeno zastopal interese gostilničarjev in da bo delal le njim v prid. Gostilničarji naj tudi to dokažejo svojo solidarnost.

Udeleženci sestanka so se razšli s trdnim sklepom, da bodo že v nedeljo pokazali svoje nezadovoljstvo do SLS s tem, da bodo vsi volili kandidata napredne Ljubljane dr. Alberta Kramerja.

Dijaki! Akademiki!

Dijaki, ki imate volilno pravico v Ljubljani, pridite v nedeljo sigurno volit v Ljubljano! Noben izgovor ne velja, vsi na krov za BELO LJUBLJANO.

Klerikalci vabijo Nemce s fingiranimi vabili

Klerikalci razpošiljajo na stroj pisan listič papirja brez podpisa in štampilje, v katerem nekaj »Deutscher Wahlausschuss« pozivlja v nemškem jeziku Nemce, naj volijo SLS. Ta listič so skovali klerikalci sami. Sploh je razpošiljanje te vrste papirjev, za katere nikdo ne prevzame osebne odgovornosti, nedopusten maneuver, ki se sam obsoja.

Nekaj lažnivih cvetk iz govora dr. Korošca

Vabeč na svoj lim gospodarske krogje je dr. Korošec svaril, naj ne »stopicajo za stranko, ki radi svoje averzije proti vsemu, kar bi moglo krečiti slovenstvo, ni dovolila borze za Ljubljano«. G. Korošec s tem gotovo ni mislil na stranko bivšega fin. ministra gosp. Stojadinovića, ki se je protivil razširjenju borze v Ljubljani, marveč je hotel dolžiti SDS, da je ona bila proti. Gosp. Korošec je lagal, ko je to izrekel, lagal, ko je trdil, da je bila SDS proti borzi, lagal pa tudi ko je strupeno cikal na nekako averzijo. Tudi ko je govoril o vseučilišču, je previdele sicer, a dovelj prozorno izustil laž o »intrigah in de-

nunciacijah zoper obstoj slovenskega vseučilišča«. Mi poznamo klerikalce prav dobro: povsod je klerikalizem proti univerzam, ki širijo duha svobodnosti, tako bo tudi z našo ljubljansko univerzo prej ali slej in tedaj bo SLS potegnila krinko raz obraz.

Volilci naprednega bloka!

Volite zagotovo še pred 10. uro dopoldne in se stavite potem na razpolago v naših volilnih lokalih za agitacijo med znanci. Ako volite kasneje, s tem zadajate volilnim odborom nepotrebne skrbi in pota. Torej do 10. ure vsi na volišče in nato na delo!

Ako srečate kakega naprednjaka, ki hoče ostati doma, spomnite ga že danes prav odločno in ostro, da je abstinenca strel v hrbet napredni misli in direktna pomoč klerikalizmu.

Velemučnik iz Ptuja

Beograjska »Politika« beleži za kratek čas:

»Ilustrirana priloga dr. Korošcevega lista »Slovenca« prinaša sliko petero mladih ljudi in pod to sliko stoji naslednje pojasnilo:

— Iz nedavnih dni: Skupina profesorjev, ki so morali v Srbijo, ker niso bili po godu režimu. V sredi prof. Mlakar iz Ptuja, ki je bil »po službeni potrebi« prestavljen v Prokuplje...

Ubogi g. Mlakar! Moral je v Srbijo. In kam! Samo predstavljajte si! Prestavljen je bil v Prokuplje.

Da, tudi po blejskem sporazumu je ostal, kakor se vidi, tu in tam še marsikak ne-sporazum. Tako n. pr. dr. Korošec Slovenci se dandanes verjamejo, da je Sibirija ono, kar je v carski Rusiji bila Sibirija. Ako že kogarkoli ne marajo ustreliti ali tirati v ječo, ga pošljejo v Prokuplje za profesorja.

Kako si dr. Korošec zamišlja Srbijo? Da je pokrita z večnim ledom in snegom, z belimi medvedji in volkov, ki trgajo ljudi? Ali morda misli, da po Moravi plavajo krokočili in se na obalah solnčijo nosorogi, obojni enako opasni? Ali pa morda misli, da od kavarn do gostilne ne smeš stopiti peš, pa da se ne bi pred poštnim državljanom pojavili do zob oboroženi harrambaše s svojimi hajduki.

Naj že bo, kakor hoče, dr. Korošec in njegov list sta globoko prepričana, da je življenje v Srbiji prava kazen. In če je kak Slovenec iz Ptuja profesor v Prokuplju, tedaj sromak takoj zaslužiti, da se v ilustriranem »Slovencu« priobči njegova slika, kakor pravemu pravcatemu veleumu. čeniku...

Kako stoje mize za volilne skrinjice?

O tem nam pišejo iz pravniških krogov: Člen 55 volilnega zakona predpisuje, da se morajo skrinjice pritrditi na posebno (!) mizo, nasproti oni mizi, za katero sede člani volilnega odbora. Čuvarji pa so tudi člani volilnega odbora. Mnogokje pa se mize postavijo tako, da sede čuvarji tik skrinjice, odnosno za skrinjico, tako da lahko opazujejo vse in slišijo kroglico. To je pa proti zakonu. Čuvarji z vsem odborom bi morali sedeti za drugo mizo, ki pa ni postavljena ob mizo za skrinjice ampak nasproti njej, t. j. tako, da volilec, ki spušča kroglico, kaže komisiji hrbet ali vsaj le bok. S tem se varuje tajnost volitve mnogo bolje.

Po vsej Sloveniji gre glas, le »Domovina« je za nas!

Братя русские!

Въ воскресенье 11 сентября будут происходить въ Югославии выборы въ Народную скупшину. Эти выборы должны решить многие важные вопросы национально-политического и экономического характера.

Въ Словении идетъ вопросъ о преимуществъ двухъ партій: НАПРЕДНАГО БЛОКА, въ которомъ соединились върные друзья несчастнаго русскаго народа, и клерикальной, которая вспоминаетъ о горькой участи на чужбину заброшенныхъ русскихъ только тогда, когда ей нужны ихъ голоса.

Поэтому русскіе въ Словении не должны голосовать за партію, которая о ихъ судьбѣ никогда не заботилась и которая всегда относилась къ нимъ враждебно. Русскіе! Кому дорога сильная, единая Югославия и собственное благополучіе, отдайте свои голоса за кандидата Напреднаго блока:

въ Лублянѣ за	въ лублянскій области за	въ мариборской области за
доктора КРАМЕРА	доктора ЖЕРЯВА	доктора ПИВКА
(бал. ящикъ No. 2.)	(бал. ящикъ No. 3.)	(бал. ящикъ No. 3.)

Prazne tolažbe Vukičevićevih radikalov

Razen naših klerikalcev ne govori nihče več o obstoju današnjega režima po volitvah. — Gosp. Vukičević bi rad kompromitiral demokratske ministre. — «Pravda» piše o možnosti koncentracijske vlade

Beograd, 9. septembra. P. Flasko Vukičevića v Bosni in Hercegovini in polom na njegovi včerajšnji turneji v Sremu je vladne radikale strahovito deprimiral. Zavedajo se, da bo pomenil 11. september za g. Vukičevića in vse njegove zaveznike težko obsodbo in da je njihova politična kariera s tem dnem zapetena. Da bi še v zadnjem trenutku vplivali na prav tako obupane pristaje, se poslužujejo vseh mogočih sredstev in trikov. Tako poroča današnja novosadska »Zastava«, da je gosp. Vukičević po svojem včerajšnjem polomu v Sremu bodril svoje najintimnejše politične prijatelje na ta način, da je zagotavljal, da je v posesti dokumentov, ki jih bo tudi objavil in iz katerih je razvidno, da so se vsi demokratski ministri z dr. Marinkovičem na čelu pisмено obvezali, da bodo izstopili iz demokratske stranke in se združili z njegovimi radikali v novo stranko. Izjavil je, da je o tem obveščen tudi g. Ljuba Davidović, ki pa se dela napram javno-

sti nevednega, da bi pridobil zase volice in muslimane, da bi se lahko po volitvah tej nakani demokratskih ministrov uprl. V demokratskih krogih se vse te vesti odločno demantirajo in se naglašja, da gre le za prozoren volilni manevar g. Vukičevića.

Novo tolažbo svojim pristajšem je servirala vlada danes potom »Pravde«, ki razpravlja v uvodniku o položaju po volitvah. Članek smatra kot gotovo dejstvo, da bo usoda današnje vlade z volitvami definitivno zapetena, meni pa, da lahko dobimo potem koncentracijsko vlado vseh strank, ki priznavajo ustavo. Članek je vzbudil pozornost zato, ker je s tem tudi organ zunanjega ministra dr. Marinkoviča javno položil v grob sedanji režim, v možnost koncentracijske vlade pa ne veruje nihče. Najodločnejše jo demantira g. Davidović sam, ki na vseh svojih shodih napoveduje vlado bloka demokracije ter iz nje odločno izključuje g. Vukičevića in njegove zapornike.

Enodušen odpor Srema proti vladnim radikalom

Ponesrečena turneja gg. Vukičevića in Maksimovića. — Opozicijski govori in ovacije vodteljem opozicije na vseh vladnih shodih

Beograd, 9. septembra. Danes se je vrnil ministrski predsednik g. Vukičević s svoje agitacijske turneje po Sremu. V vladnih krogih so doslej vedno zadrževali, da je ves Srem za g. Vukičevića, a včerajšnja turneja gg. Vukičevića in njegovega varovanca Maksimovića je pokazala baš nasprotno: in je kruto razočarala vladne radikale. Ne le, da so bili z velikim pompom napovedani shodi, za katere je delal propagando ves državni aparat, skrajno slabo obiskani, so zborovalci povsod tudi odločno zavrnili snubitve g. Vukičevića in dokumentirali svoje razpoloženje za zmago demokracije.

V Rumi so pozdravili seljaki g. Vukičevića in Maksimovića s klici: »Dol Boža (Maksimović), dol nastilje!« Ko je začel g. Vukičević govoriti, je nastalo na zborovanju tako prerekanje, da njegovega govora sploh ni bilo slišati. Ko sta se gg. Vukičević in Maksimović po tem neprijetnem sprejemu odpravljala dalje, so jih borovalci izžvižgali. Tudi v Mitrovići g. Vukičević ni prišel do besede. Najslabše pa se mu je godilo v Vinkovcih. Na zboru je prišlo kakih 60 vladnih radikalov, ostalih 2000 ljudi, ki so se udeležili tega shoda, pa so tvorili pristaši SDS, radikalci in pašičevci.

Ko je stopil g. Vukičević na govorniški oder so ga pozdravili s klici »Živjo Pribičević!« »Živjo Radić!« itd. Med neprestanimi medklici je izšel nato g. Vukičević kratek govor, nato pa je masa na ramenih prinesla na oder dr. Mišo Marića, sreskega tajnika SDS, ki je v svojem govoru naglasil, da nima nikdo nič zoper to, da pride med nje tudi ministrski predsednik. Toda odločno mora protestirati proti temu, da prihaja kot radikalni agitator, izražajoč svoj položaj. Noto je obširno govoril o volilnem nasilju, ki se izvaja pod Vukičevićevim ministrištvom in navedel številne konkretne slučaje o razpustu občinskih odborov, o odvzemanju koncesij itd. vsem, ki niso pristali vladnih radikalov. Zborovalci so Marićev govor z navdušenjem odbravali in se med neprestanimi vzklikanjem Pribičević, Davidović in Radić razšli, gg. Vukičević in Marinković pa sta v spremstvu svojih najbližjih prijateljev in orožnikov takoj nato odpotovala.

Popoln filasko Vukičevićeve turneje v Sremu je izzval v političnih krogih živahne komentarije, na vladne radikale pa je uplival ta najnovejši polom zelo porazno.

Italija proti sedanjí ureditvi Evrope

Arbitražja, razorožitev in varnost so za fašistično Italijo le abstraktni principi!

Rim, 9. septembra. s. Listi komentirajo stališče Anglije glede novih holandsko-poljskih predlogov v Zenevi. Ne samo Anglija, temveč tudi druga veleposila, Italija, je proti protokolu in proti njegovim principom, čeprav je Italija v drugem položaju kot Anglija.

Italija, piše »Resto del Carlino«, ne more dopustiti, da bi sedanjí teritorialni in gospodarski položaj trajal za večne čase. Italija ne more odobriti onih predlogov, ki bi ovrli svoboden razvoj njenega prebivalstva. Proti zloglasnim geslom o arbitraži.

varnosti in razorožitvi postavlja Italija nasproti druge principe, ki so pripravljivi, sajamčiti mir v bodočnosti, namreč svobodo v dobavi sirov, svobodo na kolonialnih konzumnih trgih, vprašanje izseljenstva z očitvanjem narodnosti. Ti problemi splošnega značaja morajo biti pred abstraktnimi načeli. Zadržja se dajo uporabiti le tedaj, ako bo razdeljena moč v razmerju ekspanzivni moči posameznega naroda. Kako se bo, se vprašuje »Lavoro d'Italia«, mogla preprečiti vojna, ako bo kak narod prisiljen prekoračiti meje?

Značilni dogodki v Zenevi

Belgijski zunanji minister Vandervelde kritizira politiko Anglije, Francije in Nemčije. — Nemčija podpiše klavzulo mednarodnega razsodišča. — Velepile proti poljskemu predlogu.

Zeneva, 9. septembra. s. Na današnji dopoldanski seji Društva narodov je kot prvi govoril belgijski zunanji minister Vandervelde, ki je z močnim glasom podal svoje priznanje ženevskega protokola ter se je strinjal z govorniki Male antente. Obžaloval je, da se svet še vedno deli v zmagovalce in premagane. Holandska resolucija si prizadeva zopet oživiti duh protokola. Tej resoluciji bodo sledile še druge, ki naj jih zborovanje natančno prouči in ne da jih kar prejme per acclamationem. Zborovanje je spontano odobrilo te besede, ki so bile jasno naperjene proti tram locarniskim državam. Odobravanje se je še povečalo, ko je Vandervelde govoril o velikanskem vtisu, ki bi se pojavil po svetu, ko bi zastopniki 49 držav v Zenevi z dejstvom potrdili besede Jauresa, da je napadalna vojna zločin na človeštvo. Danes ne zadošča več, ako se kdo prizna k miru, danes je treba dejstev. Narodi se bodo takrat razorožili, ko se bodo butili dovolj varni. Potem bo izginila tudi neenakost. Potem bo Društvo narodov moglo storiti tudi take odločbe, ki so bile prej mogoče le s silo orožja.

Italijanski delegat industrijalec Gavazoni je pričel svoja izjavjanja z ugotovitvijo, da potrebuje svet krščansko Društvo narodov, ki bi temeljilo na morali, civilizaciji in na varnosti družin. Odkar so se po vojni odprle meje, se je trgovina z otroci in deklicami zelo povečala. Tudi trgovina z opojnimi strupi se ni zmanjšala. Samo po tem socialnem polju je moralna razorožitev mogoča, po kateri se bo dosegla materijalna razorožitev.

Na popoldanski seji je pred polno dvorano in polnimi tribunami govoril dr. Stresemann. Njegov govor je bil večkrat prekinjen po navdušenem odobravanju, zlasti ko je sporočil, da bo Nemčija s tekom sedanjega zasedanja podpisala fakultativno klavzulo statuta o obligatornem razsodiščnem postopanju mednarodnega razsodišča v Haagu. Dr. Stresemann je med drugim izjavil: Predvsem moram obklevati, da pride v izvajanjih gospoda zastopnika Gréje do izraza tako majhno zaupanje k važnosti nove mirovne manifestacije Društva naro-

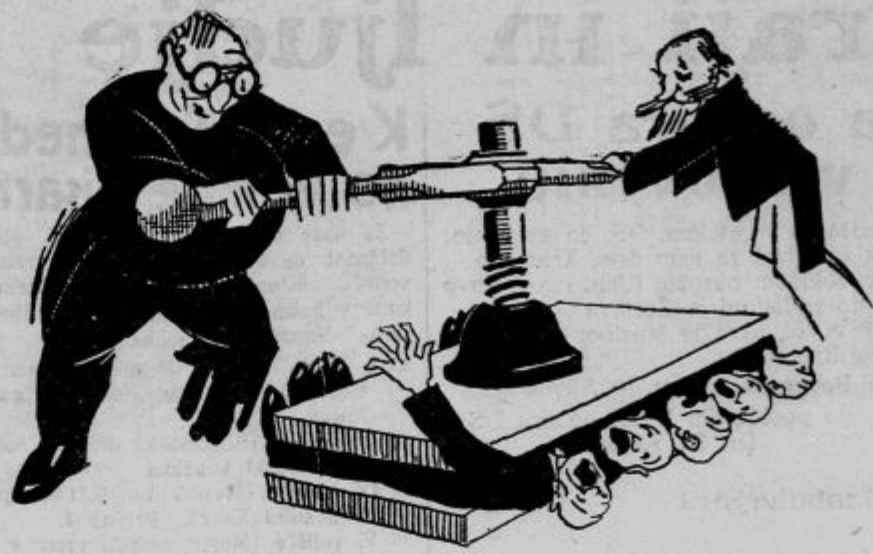
dov. Splošno je znano, da se na tem zasedanju razpravlja o ideji manifesta, ki bo izražal odpoved nasilstva in napada. Ali je mogoče, da ne bi taka svečana izjava, podana od tukaj zastopanih narodov nič pomenila? Mogoče si želi kdo pot pogodbene obveze, vendar sem uverjen, da ima vera v idejo ravno tako veliko važnost kot juristična formula. Ne samo paragrafi ustvarjajo mir, temveč tudi duh narodov in vesti njihovih odgovornih državljkov. Ne smemo reči, da je razorožitev odvisna od morale, in da končno končamo z besedami »Non possumus«. Dr. Stresemann je nato ob splošnem odobravanju izrazil svoje obžalovanje, da je do sedaj tako malo držav pristopilo k fakultativni klavzuli mednarodnega razsodišča v Haagu. On bo v imenu nemške države podpisal to klavzulo še tekom sedanjega zasedanja.

Po govoru dr. Stresemanna je poljski delegat Sokal po daljšem govoru predložil resolucijo, ki jo je na podlagi poljskega predloga izdelal komite juristov in ki pravi, da zborovanje Društva narodov priznava mednarodno solidarnost, da izraža voljo za ohranitev miru in da ugotavlja, da napadalna vojna ne more služiti kot sredstvo za ureditev sporov med državami in da pomeni mednarodni zločin. Zborovanje meni, da bi svečana resignacija do napadalne vojne mogla ustvariti za razorožitev ugodno atmosfero ter zato izjavlja sledečo: Vsaka napadalna vojna je in ostane prepovedana. Za rešitev sporov med državami se morajo uporabiti vsa mirna sredstva.

To resolucijo je kritiziral italijanski delegat Scialoja kot nepotrebno. Resolucija po njegovem mnenju ne predstavlja nobene nove obveznosti, temveč je le omiljena ponovitev že obstoječih pogojev.

Seja je bila nato odročena na jutri ob 10. dopoldne.

Zmaga Francoza v Davis-cupu
New York, 9. septembra. Danes se je pričela v Filadelfiji izbiralna runda med Francijo in Zedinjenimi državami. Lacoste (Francija) je zmagal nad Johnstonom 6 : 3, 6 : 2, 6 : 2.

Poštenost v vsem delovanju
skrb za vse stanove
procvit in napredek Ljubljane
brezpogojna ljubezen do slovenske
zemlje
neomajna zvestoba do naše narod-
ne države

Dr. Korošec mp.

Sportniki, planinci, lovci, prijatelji prirode vedo ceniti možatost. Kdor se na dan volitev odstrani pod pretvezo izleta, je šema brez možatosti. Kličeta Vas disciplina in prepričanje! Naša skrinjica v Ljubljani je druga!

Kdo ima pravico apelirati na delavstvo Slovenije?

Dr. Korošec »misli«, da ima to pravico on in nihče drugi. To pa misli zato, ker se boji, da bo imel v nedeljo premalo kroglic. Zato smatra za umestno, da se še neposredno pred volitvami malo iz delavstva ponorčuje in ga skuša premamiti, da bi svoje kroglice dalo SLS. Toda delavstvo je v sodbi enotno: kdor je glasoval in poostiril davek na ročno delo zato, da je dobil zadostno sredstev za darilo črnogorskim princem, kdor je reduciral železničarje in jim znižal prejemke ter vzel vozne olajšave, kdor je poostiril davke za kvalificirane delavce, kdor dva dni pred volitvami »zve«, kako se delavstvo v bolnijski dolini pred očmi sedanje klerikalne vlade uklepa in pretepa, kdor je znižal carino na papir in s tem povzročil krizo med papirniškimi delavstvom, kdor je znižal prispevke države za socialno zavarovanje, kdor je velekapitalu znižal občinske in druge doklade, kdor je znižal kredite za inspekcijo dela, za borze dela, za zaščito dece, kdor je obdavčil invalide in staroupokojeince,

kdor se ni brigal za rudarsko zavarovanje, kdor je glasoval za vse socialne krivice sedanjega fin. zakona — ta nima pravice apelirati na delavstvo Slovenije, zlasti ne, ako dopušča, da se proti delavstvu z vso brezobzirnostjo uporablja zakon o zaščiti države. Osem let je delavstvo krepilo klerikalno moč — da je danes položaj delavca obupen. Sedaj pa delavstvo apelu dr. Korošca ne bo nasedlo, ker ako to stori — potem pristane na popolno ukinitve vsake socialne politike po vzorcu letošnjega fin. zakona, za katerega je SLS brez pridržka glasovala. Delavstvo gre raje s hudičem, kakor pa s SLS, ki hoče z delavstvom tako kupčevati, kakor kupčje z odpadki. Delavstvo se kupiti ne da, kakor to skuša doseči SLS potom raznih plačanih »sodrugov«, ki se poleg dela za SLS in za službo na magistratu trudijo tudi za kapitalistično listo advokata, staroliberalca in sedaj radikala dr. Ravniharja. Korošček volilni trik z delavstvom bo ostal brez uspeha zani.

Materel!

SLS je odpravila krajevne zaščite dece v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Zavarovanci!

SLS je po dr. Gosarju poslabšala zakon o zavarovanju delavcev. Po zakonu določeno dvomilijonsko državno podpora je znižala na pol milijona.

Invalidi!

Dr. Gosar Vam je črtal 80 milijonov dinarjev iz proračuna ministrstva za socialno politiko. Pod kleroradikalnim režimom so bili vrženi iz državne službe tudi težki invalidi z družinami in otroci!

Gostilničarji!

Odpravi gostilniške takse so se dne 2. februarja t. l. uprli zastopniki SLS.

Zvaničniki!

SLS Vas je prevedla in zreducirala na dnevničarje.

Tobačni delavci!

Po zaslugi dr. Gosarja plačujete za 100 do 200 odst. višji davek na ročno delo.

Vera je v nevarnosti!

Tako doni zopet s prižnic, tako odmeva iz spovednic in tako jadikujejo klerikalna »ljudska« glasila. Duhovniki na vodstvu SLS pa se bratijo s framazoni.

Dveurne predstave!

Quo vadis?

Veličastni filmski veleumotvor po glasovitem romanu H. Sienkiewicza.

Oba dela (18 dejanj) v enem sporedu.

Rim v najhujši epohi razuzdanosti. — Strašni cirkus Maximus. — Žive baklje. Strahovite borbe kristjanov z lačnimi levi in tigri. — Življenje in smrt največjega krivoloka, rimskega cesarja Nerona. — V morju ženskih teles. — Divna, sveta ljubezen prekrasne Ligije in mladega patricija. — Impozantne scene v velikem amfiteatru. — Tisoči in tisoči sodelujočih. — Razuzdanost na rimskem Palatinu. — Žive mlade sužnje daje Nero ribam za hrano. — Silni Urzo zmaga orjaškega bika in reši mlado Ligijo grozne smrti. — Grandiozni požar Rima. — Vse to in še veliko več nam živo prikazuje to najlepše filmsko delo vseh časov. — Vilek filmske umetnosti. — Kolosalna režija. — V glavnih vlogah samo najlepši in najboljši filmski igralci: Emil Jennings, Alfons Fryland, Lillian Hall-Davis, Rita de Liguoro, Andree Haby itd. — Vleed ogromne dolžine filma se vrše dveurne predstave točno ob 3. 5. 7. in 9. — Pri vseh predstavah močno pompozni orkester.

ELITNI KINO MATICA — Telefon 2124.

Jutri!

velika premijera za Jugoslavijo

„Maciste gorski velikan“

KINO «DVOR»

Brezuspešne klerikalne intrige

Volilna borba v Beogradu

Beograd, 9. septembra. p. V beograjski politični javnosti se splošno komentira nastop radikalov in davidovičevcev v Sloveniji. Vsi krogi razen ožje okolice g. Vukičevića odobravajo sklep, da bodo davidovičevci in pravi radikali podprli napredne liste ter glasovali proti dr. Korošču. Klerikalci so pridno na delu, da bi z intrigami dosegli preklic tozadevnih pozivov na demokratske in radikalne pristaje v Sloveniji, vendar pa naletijo povsod na gluha ušesa, ker moče nihče imeti ž njimi nobenega opravka več.

V Beogradu samem postaja volilna agitacija vedno živahnješa. Glavna borba se vrši med demokrati in radikali. Mesto je preplavljeno z volilnimi letaki in lepaki. Radikali so izdali obširen proglas, v katerem obtožujejo demokrate korupcije in nasilja, demokratska stranka pa je izdala brošure, v katerih je razgalila vso gnulobo politike vladnih radikalov, zlasti pa korupcijske afeare beograjskega vladnega kandidata g. Bože Maksimovića.

Povratak g. Bodrera

Beograd, 9. septembra. p. Danes se je vrnil v Beograd italijanski poslanik general Bodrero, ki se je delj časa mudil v Rimu, kjer je imel konference z Mussolinijem in Contarinijem. Kakor se doznavajo je dobil general Bodrero od svoje vlade navodila, naj takoj po volitvah ukrene pri jugoslovenski vladi vprašanje obnove direktnih pogajanj med Beogradom in Rimom.

Vsakodnevni razpusti slovenskih društev v Italiji

Gorica, 9. septembra. 1. Prefekt je razpustil še naslednja slovenska društva: Bralno društvo v Iderskem, Bralno društvo »Lipa« v Biljani, ki je delovalo že 29 let, Prosvetno društvo v Gabriju, Izobraževalno društvo »Napredek« v Tomačevici pri Komnu in Slovensko planinsko društvo v Tivlinu.

Novo polje za udejstvovanje lorda Rothermerea

Pariz, 9. septembra. p. Kakor poročajo tujakršni listi, pripravlja bivši črnogorski konzul v Londonu Jovo Devlin skupno z lordom Rothermereom akcijo za osvoboditev Črne gore. Devlin je baje stopil v stike z Rothermereom in ga naprosil, naj v svojih listih podpre njegovo akcijo. Rothermere je na to pristal, izjavil pa, da je treba počakati na uspehe njegove akcije v korist Madžarske. Če bo ta akcija količnik uspeha, bo zainteresiral angleško in evropsko javnost tudi za Črno goro.

Italijansko-belgijski spor

Berlin, 9. septembra. d. Listi obširno razpravljajo o vedno večji napetosti med Rimom in Brusljem. Mussolini se je tekom zadnjih mesecev večkrat pritoževal pri belgijski vladi, da se socialnodemokratski ministri aktivno udeležujejo protitalijanskih prireditve. Ker vse te pritožbe niso nič zalegle, je bil nedavno odpoklican italijanski poslanik, tako da je ostal v Bruslju samo še odpravnik poslov. Sedaj pa je tudi ta zastupil Belgijo in prepustil vodstvo poslanstva pisarniškim uradnikom. Zatrjuje se, da se je zgodilo to v znak protesta radi odkritja Matteottijevskega spomenika v Bruselskem ljudskem domu. Iz diplomatskih ozirrov se aktivni socialistični ministri te prosilave ne bodo udeležili. Včeraj je vodja italijanskega poslanstva zaradi te prosilave protestiral pri zunanjem ministru ter obenem zahteval, naj vlada vpliva na glasilo zunanjega ministra, da opusti proti italijanski kampanjo.

Vprašanje madžarskih optantov v Rumuniji

Bukarešta, 9. septembra. d. Listi izražajo bojazan, da bo vprašanje madžarskih optantov v Zenevi za Rumunijo neugodno rečeno. Listi dolže zunanjega ministra Titulescu tega neuspeha ter mu očitajo, da ni znal ustvariti v Društvu narodov Rumuniji prijaznega razpoloženja. V uradnih krogih zatrjujejo, da je zunanji minister tozadevno interveniral tudi pri nemškem zunanjem ministru dr. Stresemannu in mu sporočil, da bo Rumunija vpoštevala stališče, ki ga bo zavzela nemška delegacija v Društvu narodov pri reševanju tega vprašanja za merodajno pri ureditvi vprašanja bankovcev, ki jih je izdala Nemčija za časa okupacije Rumunije v svetovni vojni.

Sovjetski jubilej

Moskva, 9. septembra. d. Za dne 15. oktobra je sklicano jubilejno zasedanje centralnega izvrševalnega odbora sovjetske unije. Na tem zasedanju bodo počinili člani podali poročila o minuli desetletni dobi obstoja sovjetske unije, zlasti pa o zunanjem in notranjem političnem položaju, o uspehih gospodarske obnove in o kulturnem razvoju sovjetskih republik.

Preprečen atentat na Kemal pašo

Carigrad, 9. septembra. d. Politične oblasti so izsledile v smirinskem vilojatu obširno zasnovano zaroto, ki je pripravljala atentate na Kemal pašo in poedine člane turške vlade. Aretiranih je bilo 22 oseb, ki so nameravale izvršiti bombni atentat na vlak, s katerim se je vračal Kemal paša iz Carigrada v Angoro.

Domače vesti

* Rezultate volitev naj nam somišljeniki izven Ljubljane telefonsko ali brzojavno takoj sporoče. Pošne pristojbine za telefonsko ali brzojavno sporočilo naj določijo z ozirom na veljavne pošne predpise sami poravnajo in nam nato pisмено sporoče svoje stroške, ki jih imamo bomo takoj povrnili. Važno je, da nas o izidu volitev nemudoma obvestite. V Ljubljani, 9. sept. 1927. — Uredništvo »Jutra«.

* Izpremembe v srednješolski službi. Dr. Franc Čadež profesor na II. državni gimnaziji v Ljubljani, Ivan Bračko, profesor realne gimnazije v Celju, sta pomaknjena v 4. skupino I. kategorije Josip Kardinar, prof. gimnazije v Celju, je trajno upokojen.

* Napredovanje v državni službi. Zdravniški Higijenski zavod, v Skopju dr. Valentin Meršelj je napredoval v 6. skupino I. kategorije. Arhivski uradnik Viktor Kumer pri davčnem uradu v Ribnici je imenovan za davčnega kontrolorja v 4. skupini II. kategorije.

* Novinar Dobrovoje Stojadinović vitez »Legije časti«. Dobrovoje Stojadinović, novinar in rezervni kapetan I. razreda je odlikovan z redno »Legije časti«. V toku priprav za prebitje solunske fronte 1. 1918. je bil Stojadinović dodeljen na službo francoskim bojnim enotam, ki so operirale od Sokola do Katunca. Po premirju je bil Stojadinović za svoje vestno poslovanje pohvaljen z armadnim poveljem francoske vojske ter je bil sedaj na podlagi te pohvale počaščen s tem visokim odlikovanjem.

* Albanski poslanik Cena beg Crnoglavci ki je te dni prispel zopet v Beograd, je v četrtke dopoldne posestil pomočnika ministra zunanjih zadev g. Stevana Pavlovića. To je bil prvi formalni ofiциjni poset Cena bega po njegovem povratku v Beograd v ministru za zunanje zadeve. Cena beg, ki je obenem določen tudi za poslanika v Pragi odpušča v kratkem v češkoslovaško republiko, da predsednik republike g. Masaryku izroči svoje poverljive listine.

* Naučno potovanje naših pomorskih oficirjev. Z admiralsko jahto je predvčeršnjim prispel v splitsko pristanišče admiral Wickerhauser z desetim višjim ofiциrji naše vojne mornarice, ki se nahajajo na naučnem potovanju po Dalmaciji.

* Mednarodni kongres hišnih in zemljiških posestnikov (Svojine) se bo letos vršil v času od 12. do 15. septembra v Haagu na Nizozemskem. Kongresa se udeležijo zastopniki organiziranih posestnikov iz cele Evrope in Amerike. Jugoslavijo bo zastopal prvi podpredsednik Glavne zveze posestnikov v Beogradu g. Ivan Frelih iz Ljubljane.

* Star, zavezen primorski rojak nas prosi za objavo naslednjih vrstic: iz daljnega Dunaja poziva Primorci g. A. G. (Andrej Gabersek), naj 11. t. m. spuste svojo kroglico v klerikalno skrinjico. Z obžalovanjem in pomilovanjem smo poziv zavrnili, ker ostanemo, zvesti naukom nekdajne »Sočee«, ki pa ji je g. A. G. na stara leta zatajil. Z obžalovanjem smo poziv zavrnili, ker ostanemo, zvesti naukom nekdajne »Sočee«, ki pa ji je g. A. G. na stara leta zatajil. Z obžalovanjem smo poziv zavrnili, ker ostanemo, zvesti naukom nekdajne »Sočee«, ki pa ji je g. A. G. na stara leta zatajil.

* Na kongresu pravnikov, ki se bo vršil 23. in 24. t. m. v Sarajevu, bo udeleženi pri referiranju in koreferiranju nekaj naših najuglednejših pravnikov, in sicer: pet vsučniških profesorjev, trije predsedniki kazenskih sodišč 4 odvetniki, 6 doktorjev ekonomije. Na dnevnem redu je 5 raznih tem iz privatnega in javnega prava. Mihajlo Jovanović bo referiral o položaju žene v nasledstvenem imovinskem in bračnem pravu. Vseuč. prof. Živojin Perić bo referiral o izvršitvi sodb. Dr. Velimir Bajkić zaščiti vlagateljev in odgovornosti članov uprave delniških družb, dr. Ante Verona o pomorskem pravu, odvetnik dr. Dragutin Janković po o kolektivnih pogodbah. Izmed Slovencev bodo koreferirali: pri prvi temi dr. Stanko Lapajne, pri drugi odvetnik dr. Viljem Krejčič, pri tretji vseuč. prof. dr. Milan Škerić, pri četrti ravnatelj Ljubljanske trgovske akademije dr. Ljudevit Böhm in pri poslednji ravnatelj OUZZ v Ljubljani dr. Joža Bohinjec. Za kongres je doslej prijavljenih nad 1200 pravnikov.

* Nasvet volicem! Kljub temu, da je za časa volitev prepovedano javno točenje alkoholičnih tekočin in da nadzorna oblast dobro bdi na izvedbo te naredbe — ven — dar pijete volilci alkoholične pijače doma. S tem bi mogli nepovoljno vplivati na svoj sklep. Svrha naredbe je pa, da volilci izvršujejo svoj vreden čin šele potem, ko so se po treznem premišljevanju odločili za to ali ono stranko. Zaradi tega priporočamo »Jugoslovanski Savez Trezvenosti« Zagreb vsem volicem, da se vsaj v volilnih dnevih varujejo vsakega uživanja alkohola ter tako popolnoma svobodno izvrše svoje glasovanje.

* Zveza drž. nameščenцев za Slovenijo bo imela izredni občni zbor v nedeljo, 25. t. m. ob 9. v veliki dvorani Mestnega doma in 8. t. m. kakor je bilo prvotno javljeno. Zbor smo preločili na željo Glavnega Saveza, čigar predsednik dr. Mih. T. Jovanović in glavni tajnik dr. Milorad R. Djordjević bosta poročala na zboru poleg drugih funkcionarjev naše Zveze. Zbor se bo bavil tudi s stanovanjskim vprašanjem, zato so vabljene poleg ofiциlnih delegatov tudi drugi organizirani državni službenici. — Za odbor: Joža Bekš, tajnik — Milan Paternoster, načelnik.

* Državne štipendije pri nas in v inozemstvu. Ministrstvo prosvete je zahtevalo od vseh dekanatov naših univerz, da mu pošljejo seznam omih diplomiranih visokošolcev, ki so kot štipendisti končali študije v preteklem šolskem letu. V prihodnem šolskem letu bo ministrstvo prosvete podelilo štipendije samo onim dosedanjim štipendistom, ki za to leto ustrežajo pogojem pravi-

lnika o štipendijah. Na mesto diplomiranih visokošolcev, ki izgube v tem letu štipendije, se ne bo razpisal natečaj za nove štipendiste. Istotako ministrstvo prosvete letos ne bo podelilo niti ene štipendije za visokošolce v inozemstvu. Ukinjenje državnih štipendij za inozemstvo in zmanjšanje številca štipendistov v tuzemstvu je posledica malega kredita, odobrenega v naučne svrhe.

* Dvojna mera. Iz krogov pravnikov smo prejeli: Pred kratkim je bilo več imenovan pri sodiščih in državnih pravdnstvih. Med drugimi je bilo imenovan več namestnikov drž. pravdnika za državne pravdnike ter več okrajnih sodnikov za deželno-sodne svetnike, tako da so napredovali imenovani po prejšnjem, dejanskem veljavnem sistemu iz 8. v 7. čin. razred. Iz povsem zanesljivega vira vemo, da so napredovali tako pri drž. pravdnstvih vsi namestniki, ki so dosegli 5 skupino, ker je predlagalo tako višje državno pravdnstvo v Ljubljani. Drugače pa je bilo pri okrajnih sodnikih. Tu so napredovali samo nekateri, ki so dosegli 5. skupino, preostali pa se je več okrajnih sodnikov, ki tudi niso sedaj napredovali, pa imajo priložno enako službeno dobo, so postali okrajni sodniki istočasno s tovariši, ki so sedaj napredovali, opravljajo prav tako kakor oni težko in odgovorno službo sodnikov, niso — kolikor nam je znano — zakrutili ničesar in imajo prav tako dobro kvalifikacijo, kakor njihovi srečnejši tovariši. Prav tako se je zgodilo nekaterim sodnikom, ki tudi niso sedaj napredovali. Vprašamo: ali je pravično in umestno, da se delajo pri istem ministru take razlike ter da se zapostavljajo brez vsakega povoda le nekateri, ki so zaslužili napredovanje ravno tako kot njihovi srečnejši tovariši? Ali je prav, da se tem zapostavljenim brez vsake potrebe greni življenje in se jim tako sistematično ubija veselje do dela, kar utesne škodovati tudi cel javnosti? Ali ni mogoče, da se popravi ta krivica vsaj z naknadnim imenovanji, sosebno ker taka imenovanja ne stanejo države glede na sedanjo razvrstitev po zakonu o drž. nameščenjih niti ene same pare? V imenu pri- zadetih in cele naše javnosti prosimo, da se ta krivica popravi in da se tudi pri bodočih imenovanjih ne bo uporabljala zopet taka dvojna mera. Saj zahtevamo to že ugled sodniškega stanu in interes vse javnosti. Gz. poslance prosimo za posredovanje.

* Deložacija železničarjev odložena. Prometni minister general Milosavljević je odredil, da se za nedoločen čas odloži deložacija železničarjev in njihovih rodbin iz železniških vagonov. Minister se je odločil za ta ukrep, ker se deložacija ne more izvršiti, dokler niso zgrajena stanovanja za prometne uradnike.

* Zastopanje dveh planinskih koč. Slovensko planinsko društvo v Ljubljani naznanja, da se zavorita 12. t. m. Colzova koč na Koprskem sedlu in Češka koč na Ravnih.

* Prestopanje Italijanske mele. SPD ponovno opozarja svoje člane naj nikar ne prestopajo Italijanske mele brez rednega potnega lista, ker delajo s tem družstva in našim oblastem le veliko posla, samil pa od ture, če jih polovijo Italijani ali pa nobenega učinka. Za prestop mele v Nemško Avstrijo zadostuje za vlak, kakor tudi peš, legitimacija SPD, potrjena od policijske direkcije v Ljubljani; potreben kolek 5 Din. To potrdilo velja za celo leto, brez posebnih taks. Predpogoj za prestopanje avstrijske mele je seveda turistovska oprema.

* Iz uradnega lista. »Uradni list« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 94. letošnji številki uredbo o obveznem praktičnem stažu za medicince in zdravnike, nadalje uredbo o pogodbenih uradnikih in dnevničarjih ter pravilnik o delovanju, redu in pouku na dvorazrednih trgovskih šolah.

* Spalni vagoni na progi Ljubljana-Benetke odpravljene. Zaradi slabe frekvence potnikov se z dnem 13. septembra odpravijo direktni spalnji vagoni na progi Zagreb-Ljubljana-Benetke v brzovlakih 1. in 2. Dne 13. septembra bo zadnjič v prometu spalnji vagon Benetke-Ljubljana-Zagreb.

* O slovenski grafiki je napisal grafik M. Gjurič razpravo za katalog reške mednarodne razstave. V tem katalogu sta med drugim reproducirana lesoreza E. Justina (»Starca«) in Smrekarja (»Madona«). Gjuričev članek ponatiskujejo tudi na Reki izhajajoče »Utrine« in »Utrine«, 5. septembra. V isti številki se nahaja tudi reprodukcija Justinovega lesoreza.

* Zastopanje predence. Mestni magistrat nam pošilja v obvestilo: Posestniki, uvovalci in najemniki zemljišč morajo po svojih nji vah, travnikih, pašnikih, poljskih mejah, cestnih obronkih, železniških nasipih in po drugih zemljiških zatrejih predence vsaj predno začne cveteti. Ako se bo našla na kakem zemljišču predenica že cvetoča, se bo uničila brez odloga na zamudnikove stroške. Brezbriznež se kaznujejo z globo 100 Din. V slučaju neizterljivosti se spremeni globa v zaporno kazen 48 ur.

* Zastupljenje z gobami. Poročajo nam: V četrtke jutraj je umrla pri Sv. Ani na Krembergu tamošnja učiteljica g. Mira Seifried na zastupljenju z gobami. V sredo zvečer so jedli takozvane sivke, o katerih so trdili kmetje, da so užitne. Tudi ostali člani rodbine so nevarno oboleli. Pogreb splošno priljubljene učiteljice, ki zapušta moža in štiri nedoročene otroke, se bo vršil danes ob pol 10. dopoldne pri Sv. Ani na Krembergu.

* Visoka stava za izid volitev. V Mladencu sta te dni stavila izvoznik Radmilo Gjorgjević, nosilec tamošnje radikalne liste petdeset tisoč dinarjev na izid volitev. Inženjer Savković, se namreč smatra za tako sigurnega kandidata, da bo posekal nasprotnika-davidovičevca, a Gjorgjević obratno. Oba zagrizena strankarja

sta deponirala vsak svojih 50.000 Din pri tamošnji banki. Razume se, da sedaj oba »vadjavca« še bolj nervozno pričakuje izid volitev kakor gg. Vukičević in dr. Korosec.

* Kdo je kriv smrti podpolkovnika Zivorada Petrovića? Brat smrtno ponesrečenega poveljnika I. letalskega polka, Dušan S. Petrović, sodnik v Sabcu, je poslal volnemu ministru obsežno pismo z nekaterimi težkimi obtožbami. V pismu dolži člane naše ekipe, ki je tekmovala v Curihu, da se ni brigala za usodo svojega poveljnika, a istotako navaja, da tudi informacijska služba pri našem letalstvu ni pokazala dovolj brige za usodo ponesrečenih letalcev podpolkovnika Zivorada Petrovića in poročnika Dragoljuba Palevića. Pismo, ki ga v celoti objavljajo tudi beogradske novine, zaključuje Dušan Petrović: »Da bi naš narod uvidel, da pri nas še ni izumrl čut dolžnosti in požrtvovalnosti ter da ta čut obstoja tudi v našem letalstvu, kakor tudi v ostalih vojnih edincih in da se ne bo omajala velika volja, ki jo goji naš narod do letalstva, Vas g. minister najpokorneje prosim, da odredite strogo preiskavo povodom tega slučaja in da krivce najstrože kaznujete!«

* General Kondić oproščen. Snoči je bil v Beogradu zaključena velika razprava, ki je zadnje dni okupirala interes beogradske publike in vojaških krogov. Ob 20. zvečer je bila objavljena razsodba v procesu zoper generala Kondića, ki je bil obtožen, da je v svetovni vojni radi svojega nepravilnega postopanja upropastil timsko divizijo. Med volno napetosti številnega občinstva je senat razglasil sodbu, s katero se general Kondić oprošča vsake krivde. Občinstvo je sodbu sprejelo z velikim odbovanjem.

Din 179 —
Voika

nasproti
Mestnemu
domu.

* Radič beži iz Središča. Po hudi polomiji v Ljutomeru je hotel zborovati Stefan Radič tudi v Središču, kjer so radičevci napovedali manifestacijsko zborovanje. Radič, ki je prišel tudi v Središče s parurno zamudo, je pričakovalo komaj okrog 150 ljudi, ki pa so sprejeli Radičev avto s klicanjem: »Živio Pribežević in dr. Žerjav!« Radič je situacijo takoj izpregledal in naročil šoferju naj požene avto, ki je takoj odpeljal Radiča proti Zagrebu. V avtomobilu je sedela tudi neka dama, baje Radičeva hčerka, ki je Središčanom pokazala pred odhodom — dolg nos.

* Smrt zaradi zastrupljenega mleka. V hercegovačnem selu Izgor sta v sredo obolela dva otroka seljaka Ante Šuškovica vsled uživanja mleka, ki je bilo zastrupljeno. Oba otroka sta umrla še tekom istega dne. Trupli umrlih otrok bodo obducirali.

* Vlomilski tatvina v Zagrebu. Na Peščenici v Zagrebu so v sredo ponoči neznan zlikovci vlomili v stanovanje trgovca Bebe Büchlerja ter odnesli mnogo obleke in dva prstana, vredna 30.000 Din.

* Zupanstvo občine Kočevska Reka nas prosi za objavo, da Josip Ribič, o katerem smo poročali v članku »Nevaren vlomilec«, strah in trepet Dolenjske pod ključem« ni doma iz občine Kočevska Reka niti ni sem pristojen.

* V pojasnilo. Prejeli smo: Nedavno so priložili razni ljubljanski in drugi dnevniki poročilo o veliki tatvini srbskih starin in narodnih veznin, ki jih je nameraval razstaviti na Bledu starinar Dušan ali prav Danijel Popović iz Beograda. Med železniško vožnjo iz Rog. Slatine na Bled je baje izginilo iz enega zaboja za 32.000 Din raznih starin in veznin. Kot te tatvine je bila pozneje osumljena in v preiskovalni zapor odvedena pri D. Popoviću zaposlena gđ. J. Ternik iz Marenberga. Nadaljna preiskava je dokazala popolno nedolžnost gđ. Ternikove. Stvar je deloma tudi že polasnena od žel. policije.

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* Poskušan samomor Slovenke v Zagrebu. Marija Mohar rojena 1894. v Leskovcu pri Krškem, natakara po poklicu, je spila pretekli četrtki v svojem stanovanju večjo količino octove kisline, hoteč se končati. Moharjeva je živeła v gospodinjstvu s kobiljačem Adolfom Vlahinčičem, s katerim se je sprla pa je lahko mogoče da je bil ta prepri vzrok nameravanega samomora. Samomorilko so takoj prepeljali v bolnico in je baje že izven nevarnosti.

Kravate, naramnice, ovratne ke, žepne robce, ženske in moške novice najvišje kvalitete po solidnih cenah pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

* Krvava osveta zapiščenega moža v Bački. Na državnem posestvu »Karagjorgjevo« pri Bački Palanki sta živeła dva mlado-poročenca 23 letni delavec Stjepan Leher, doma iz Dolnje Lendave in njegova 17 letna žena Kata. Med njima je večkrat prišlo do prepra, ker si je Leher domišljjal, da ga žena vara z drugim. Radi moževe ljubosumnosti se je žena opetovano preselila k svojim staršem. Ko je te dni zvedel, da dela žena dolgoze na njegovo ime, je razburjen odšel na dom k njenim staršem, kjer jo je po kratkem razgovoru napadel in ji zadal 14 težkih ran z nožem, Mlada žena je obležala na mestu mrtva mož pa je zbežal v Bačko Palanko, kjer so ga aretirali in odvedli v zapore v Novi Sad. Pri sodni obdukciji trupla nesrečne mlade žene je bilo ugotovljeno, da je bila že dva meseca v blagoslovljenem stanju. Krvavi dogodek je izzval v Bački veliko senzacijo.

* Iščo se zmola, strokovna in kvalificirana sila z znanjem tujih jezikov za pisarni »Putnika«. Ponudbe s priloženim izkazom se naj pošljejo priporočeno ali pa oseb-

no izroče tajniku g. Trbojeviću. Upravni odbor Društva za promet potnikov in turistov Sarajevo.

* Samolasten lov vasi Volaka v občini Trata v obsegu 176 ha se bo oddal v zakup potom javne dražbe, ki se bo vršila v torek dne 13. septembra 1927 ob 10. dop. v prostorih srezke izpostave v Skofji Loki. Lov se bo oddal v zakup za čas od 13. sept. 1927. do 31. marca 1932. Zakupni in dražbeni pogoji so na vpogled pri županstvu na Trati, ki daje tudi tozadevna pismena pojasnila.

* Pri naduhi in boleznih srca, pri bolečinah v pljučih in prsih, skrofulozi in rahitisu, povečanju žilnih žlez in tvoritvi golše je odvod v črevo z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« bistveno domače zdravilo. Kliniki svetovnega slovesa so videli, da so se pri jetičnih prvi čas se pojavljajoča zagatenja umaknila z rabo vode »Franz-Josef«, ne da bi se pojavila neprijetna driska. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specialističnih trgovinah.

Iz Ljubljane

u— Opozorilo volicem. Na dan volitev 11. septembra 1927 se dotični volilci, ki niso vpisani v onem volišču, kamor so šli voliti, nujno opozarjajo, da ne izprašujejo volilne komisije, kam naj gredo voliti, temveč naj se tozadevno informirajo na magistratu v sobi št. 21 (volilni kataster), ki v to svrhu uraduje ves čas, kar trajajo volitve. Ta opozoritev velja onim volicem, ki so spremenili stanovanje po decembru 1926 pa ob reklamacijskem postopanju niso zahtevali, da se jih vpiše na novo stanovanje ali na novo volišče.

u— Slovo prof. dr. Gavazzija. Pri mojem odhodu iz Ljubljane se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem in dobrim znancem, ki so mi pri mojem delu požrtvovalno pomagali ter prosim, da me ohranijo po možnosti v dobrem spominu. Dr. A. Gavazzi.

u— Zopet deložiranci prešli smo: Glede na notico v »Jutru« z dne 8. t. m. od gospe hišne posestnice v Hrenovi ulici št. 17, da ji deložirane stranke niso v redu plačevale najemnine, izjavljam, da to ni resnica, ampak so vse obveznosti poravnane, kar deložirane stranke lahko dokažejo ter si bodo za to njeno trditve znale pokskati na primerem mestu zadostenje. Stranke je deložirala edino le iz tega vzroka, da dobi od novih strank poleg najemnine še nagrado v znesku do dveh tisoč dinarjev pod raznimi pretevezami in imeni. — Josip Brejč, deložiranec za Ljubljano.

u— »Edinost«. Danes 10. septembra ob 20 vokalno-instrumentalni večer v društveni nem lokal, Gajeva ulica 2-I. — Odbor.

u— »Nibelungi«. II. del. Ponovno opozarjamo cenj. občinstvo da se vrši radi tehničnih zaprek današnja predstava tega filma v prostorih kina Matice izjemoma že ob 13.30 jutri v nedeljo pa kakor navadno ob 9.30 in 11. dopoldne. Priporočamo vsakomur zlasti dijaštvu in mladini, da si ogleda ta film, ki nudi tudi v svojem drugem delu izredne epote in zanimivosti.

u— Policijski drobiž. Tatovi obleke so še vedno na delu. Odnehali niso tekmo polietja, na jesen in zimo pa obljubljajo postati še hujši. Predsnočnim je nekt tak tat odnesel več kosov razne obleke, celo nekemu Bosancu, ki se peča s prekupovanjem stare obleke. Policiji so bili prijavljeni dalje še sledeči slučaj: 1 tatvina nahrbtnika, 1 prestopka ogrožanja osebne varnosti, 2 prestopka nedostojnega vedenja, 1 prestopka neprevidevnosti, 2 prestopka prekračenja policijske ure, 1 prestopka predpisov o sladoledarjih in 6 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— Kam je izginila? Dne 25. pret. m. je z besedami, da gre v trafiko od doma odšla 23letna ga. Anica Pantar roj. Čevčnik v Prevaljah. Ista je bila razoglavljena, običajna v lahko poletno bluzo, sivo krilo in bele platnene čevlje. Do danes se še ni vrnila, niti oglašila. Ostavila je dvoje dece v starosti 6 mesecev in 2 let. Ker je bila zadnje čase zelo deprimirana, ni izključeno, da je v hipni zmedenosti izvršila samomor. Možno je tudi, da je padla kakemu zvodniku v roke.

u— Okraden delavec. Zidarski delavec Mihael Tanert ima svoje zasilo stanovanje v podstrešju neke nove stavbe na Pasjem brodu. Za to je izvedel neki Tanertov »prijatelj«, ki je porabil priliko in se splazil na praznik dopoldne v njegov spaln prostor ter mu ukradel nov nahrbtnik, v katerem so se nahajale razne stvari manjše vrednosti. Okradenec trpi škodo okrog 100 Din.

u— Nezgoda radi plašljivosti konja. Na praznik okrog 16. ure se je peljala na zapravljuvku iz St. Vida proti mestu žena organista z Iga Josipina Furlan, ki je imela s seboj tudi 2 letnega in 4 letnega otroka. V Zapužah je privzloj nasproti neki avto, katerega se je konj tako prestrašil, da se je jel plašiti. V hipu je okrenil voz nazaj proti St. Vidu, in ga preuknil v jarek. Furlanova je z otrokom padla z voza. K sreči so se vsi samo lahko opraskali in so prestali le velik strah.

u— Restavracija v Sok. domu na Taboru vhod s severne strani nasproti vojašnice, sprejema abonente na dobro in ceneno meščansko hrano, ter nudi okrepčila abstinence. Točijo se tudi pristna prvovrstna štajerska in dolenska vina.

u— Kopalnice Tabor pristopno javnosti vsako sredo in soboto ob 8. do 9. ob nedeljah od 8. do 12. Vhng nasproti vojašnice.

u— Mestna zastavljajnica naznanja, da se vrši tomesčna dražba v januarju zastavljenih predmetov v četrtki 5. t. m. ob 15. uri v uradnih prostorih v Prečni ulici.

u— Malinovci, pristni dobite v drogeriji Kanc. Zidovska ulica.

u— Navodila za fotografiranje, s katerimi se na enostaven način hitro in zanesljivo priloži fotografiranje ter »Fotomer« za pravilno osvetljevanje plošč dobiš v 2 drogeriji Kanc. Zidovska ulica.

u— Gostilna pri »Bobenčku« točji fino portugalko.

Naša skrinjica v
Ljubljanski
in mariborski oblasti
je
3.

Iz Maribora

u— Izid volitev lahko izvedo naši pristaji v nedeljo zvečer v tajništvo SDS v Cankarjevi ulici 1, telefon št. 337. Izid volitev bo objavljen tudi v oknu redakcije mariborskega »Večernika Jutra« na Aleksandrovi cesti 16 in se lahko obrnejo naši pristaji tudi na telefonsko številko 440.

u— Promenadni koncert priredi v nedeljo dne 11. septembra v parku vojaška godba. Spored je naslednji: 1. Preac: Zagrebački zbor, marš; 2. Zajc: Carobnica iz Boissija, uvertura; 3. Morana: Žive pisme, valček; 4. Wagner: Odlomki iz opere »Tannhäuser«, Puccini: »Madame Butterfly«, fantazija; 6. Pokorny: Sokolski zlet, potpuri; 7. Čermak: »Pozdrav«, korčunica.

u— Napad avtomobila. V četrtke zvečer se je vračal proti Mariboru z avtomobilom trgovec g. Malcen. Na cesti pri Betnavi pa sta začela dva pijanca brez vsakega povoda metati na avto kamenje, s katerim sta razbila šipo na avtomobilu in s kamenjem zadela g. Malcena v prsa, ne da bi ga pri tem huje poškodovala.

u— K avtomobilski nesreči v Studenčih, kjer sta trčila v četrtke zvečer avtomobil odvetnika dr. Rapoca in Industrialca Rosenberga nam še poročajo: Nesreča je nastala radi tega, ker je vozil dr. Rapoc v precel naglem tempu po levi strani ceste. Nasproti je pripeljal avto g. Rosenberga. Rosenbergov šofer ki je vozil z izredno težkim avtomobilom, je sicer še opazil dr. Rapoca na levi strani in je svoj avto takoj zavril, tako da je že čisto počasi privozil in v tej počasni vožnji trčil v mnogo lažji Rapočev avto. Le temu se je zahvaliti, da nesreča ni bila hujša, ker bi sicer Rosenbergov avto Rapočevega gotovo zdobil s pasanti vred. Dr. Rapoc ima namoljeno desno nogo pod kolenom. Ako ne bo komplikacij, poškodba ne bo tako nevarna. Soproga trgovca Seršena, ki je bila v dr. Rapočevem avtomobilu, pa ima praske po vsem životu in pa na čelu globoko rano do kosti. Kost sama pa je neprizadeta. Tur di ga, Seršenova bo lahko kmalu zapustila bolnico. Avto dr. Rapoca je težje poškodovan Rosenbergov pa ne.

u— Cerkven tat. Včeraj je zasledil mežnar v stolnici nekega kovaškega valenca, ki je z nožem odpiral nabiralne puščice in kradel iz njih denar. Na policiji je izjavil, da je delil plen s svojimi tovariši in da so denar porabili večinoma za sladoled in obisk kina.

Iz Celja

u— Volilni pisarni za Združeno slovensko gospodarsko listo, ki ima na voliščih tretjo skrinjico, se bosta nahajali na dan volitev dne 11. septembra za volišče I. (v poslopiju meščanske šole) v Zvezni tiskarni v Strossmayerjevi ulici, za volišče II. (mestni magistrat) pa v ideci šoli Narodnega doma na Dečkovem trgu. Vsi volilci se pozivajo, da izvršijo svojo volilno dolžnost že v dopoldanskih urah ter se javijo po volitvah zaradi evidence v svoji volilni pisarni. Vsaka nezakonitost od strani nasprotnikov naj se nemudoma javi volilnim pisarnam, na volišču, pa tudi varuhom tretje skrinjice.

u— Gulaschnartel. Pri zadnjih občinskih volitvah je združena klerikalno-nemška koalicijska podkupovala in pridobivala volice kar na debelo z guljažem in pijačo ter si je pridobila častno ime »Gulaschnartel«. Ni nam znano, ali bodo imeli klerikalci, radikalni in Nemci tudi to pot skupno kulinjo, za pijačo pa orlovsko dvorano pri Belem volu. Vemo samo, da se bo nekaterim volicem prav težko odločiti, v katero skrinjico naj vržejo svojo kroglico, ker so organizirani pri vseh treh strankah. Takih »prepričevalnih« sredstev za partijske idele se Združena slovenska gospodarska lista ne bo posluževala, ker prevsokom čeni čast in poštenje svojih volicov. Kdor želi svoji domovini boljšo bodočnost, svojemu narodu in sebi lepo dnevno, kakor jih preživlja sedaj pod klerikalno knuto, ta bo vrzel svojo kroglico v 3. (tretjo) skrinjico ter s svojim glasom priomozel, da bo zavladal po 11. septembru v naši državi demokratijski blok v katerem mora biti tudi slovenska napredna skupščinska delegacija častno zastopana.

u— Celjski radikalni vabilo z velikansko reklamo na svoj nedeljski cirkus. Ker že v naprej vedo, da bo udeležba zelo pičila, so preskrbeli za zabavo tudi tistim, ki ne bodo sodelovali pri njihovi nedeljski potočiji. Od srca jim priporočamo njihov zadnji up: radikalno Vukičevićevo vlado ki že se skozi in skozi preperela in ki vleče za seboj potapljačiče se klerikalne čolnike. Oba bosta pa izginila po 11. septembru pod močnimi valovi demokratijskega bloka. Infamno in za vsakega političnega nasprotnika nečastno pa je, ako izrablja pri volitvah ime stranke, ki z radikalno korupcijo in v Vukičevićevo družbo ne mara imeti ničesar več skupnega Glavni volilni odbor Davidovičeve stranke je ofiциlno obvestil svoje pristaje v Sloveniji, da volijo dne 11. septembra dr. Žerjavovo in dr. Kramerjevo in dr. Pivkovo volilno listo. Kljub temu se celjski radikalni držejo še vedno imenovati dr. Ravnikovo listo listo radikalnodemokratijske (Davidovičeve) zalednice. Ako so že v tako veliki zadreci za svojo nosilca, naj govejo v njegovo priporočilo še tudi to, da je to odvetnik dr. Ravnik, glede katerega je njegova stanov-

5. septembra na novo otvorjena trgovina

pri „FLORJANU“

nasproti zmajskega mostu Solski dvored šte. 8 (tam kjer je bila prej trgovina A. POTOKAR) v Ljubljani.

Trgovina pri „Florjanu“ založena je z novimi jesenskimi in zimskimi blagom. Velika izbira sukna za gospode in dame. Cene brezkonkurenčne.

Priporoča se trgovina pri

„FLORJANU“, Solski dvored šte. 8.

ska zbornica, sklenila, da se mu bo zaradi nerodnosti v izvajanju poklica zatvorila za en mesec njegova pisarna.

e— Glasbeni Matica v Celju razglasa, da je podaljšala termin za sprejemanje rojencev v šolo Glasbene Matice izjemoma še do 15. t. m.

e— Javna mestna ljudska knjižnica v Celju je izposodila v mesecu avgustu 1063 knjig ter pridobila 30 novih članov. Od 15. septembra t. l. naprej posluje knjižnica 3krat na teden in sicer ob četrtkih in sobotah od 18. do 20. zvečer, ob nedeljah od 10. do 12. dopoldne.

e— Samotar. V četrtki okoli 3. zjutraj je našel čuvaj na savinjski prozi v bližini Spodnjega Lanovca moško truplo z odsekano glavo. Komisionalni ogled na licu mesta je ugotovil, da je mrtvec 58letni delavec Anton Huš iz Kasaz, pri Petrovčah. Po lezi trupla se sklepa, da gre za samomor, in sicer radi bede. Huš se je očividno vnel na tratinice že prejšnji večer pred pol 21., ko vozi vlak iz Celja v Savinjsko dolino. Truplo so prepeljali po komisionalnem ogledu v mrtvašnico celjskega okoliškega pokopališča.

e— Redni občni zbor Francoskega krožka v Celju bo v četrtek, dne 15. t. m. ob 18. v društvenem lokalu v Narodnem domu. Na občinskem dnevnem redu je zlasti vprašanje otvoritve učnih tečajev za francoski jezik v šolskem letu 1927/28. Društvo želi v sporazumu s članji usmeriti svoje delovanje tako, da bo s kurzi, predavanji in drugimi prireditvami nudilo korist vsem članom.

Iz Metlike

m— Vodovodna zadruga. Po dosedanjem delu sklepa, da naša vodovodna zadruga ne obstoja več, ker ne kažejo nikakih znakov življenja. Ves odbor spi svoje spanje pravice in se ne gane. Pri nekaterih odbornikih opažamo velik interes in ljubezen do dela, pri drugih pa prav ničesar. Glavnina krivda leži vsekakor v prvi vrsti na predsedniku zadruge. Menda misli, da je s tem svoje delo kot tak opravil, če se je enkrat odpeljal v Beograd k g. Puciju po malenkostno podporo za vodovod. Za nakazano podporo je zadruga naročila cevi, ali je morala mestna občina precej posojiti v mošnjo, da je cevi plačala. Do cevi smo torej prišli, a sedaj meščani sprašujejo, kaj bodo z njimi napravili. Vprašamo zadruge, koliko članov ima? Koliko deležev je že? Če mu res napredek občine leži toliko na srcu in naprednost sploh, naj potem tudi dela pri reševanju tega za naše mesto taji kot perečega vprašanja.

m— Žegnanje pri Treh farah. Kakor vsako leto se je tudi letos vršilo pretečeni dve nedelji običajno žegnanje. Obe nedelji sta potekli prav mirno brez običajnih pretepov in pijančenja. Romarjev je bilo še precej, vendar mnogo manj kakor druga leta. Tudi tukaj smo opazili v precejšnji meri vladajočo gospodarsko krizo.

m— Shod socialističnih demokratov in dekalinov (komunistov). Tudi v naše mesto so se potrudili priti, toda videli so, da ni pri nas tal za to stranko. Vseh radovednežev, po večini pristašev drugih strank, je bilo petmajst.

m— Osebnost. Tukajšnji živinozdravnik g. Ludvik Fux, domačin, je premeščen v Južno Srbijo, kamor je včeraj odpotoval na svoje novo službeno mesto, v Kratovo. Pri tej priliki opozarjamo, da je za Metliko neobhodno potreben živinozdravnik, ker je sodni okraj zelo obsežen ter se živinozdravnik v Metliki poslužuje precejšnji del Zumberka. Pričakujemo, da bo oblast ustrelega tudi tej naši javni prošnji, ter nam v Metliko posla živinozdravnika, kaj ti en sam živinozdravnik ne zadostuje za ves črnomeljski srez. V tej zadevi prosimo takojšnje remedure.

m— Pričetek šolskega leta. Naš šolski trg je zopet oživel. Šolsko leto je pričelo v soboto, a v ponedeljek se je pričel redni pouk. Med učiteljskim zborom ni nikake izpremembe.

Iz Litije

i— Popoln uspeh javnega shoda Naprednega bloka. Uspeh volil. shoda, ki sta ga priredila g. minister n. r. dr. Albert Kramer in pa tukajšnji kandidat sodrug Rudolf Juvan, je razviden iz pogovorov volilcev. Na shodu je bilo udeleženi tudi mnogo delavstva, ki dosedaj niso volili naprednega bloka, a prepričevalne besede g. dr. Kramera in Juvana so jim dokazale, da je v našem volilnem okraju vsak glas oddan v tako zvane delavsko skrinjico, za vržen, ker v te skrinjice oddani glasovi ne bodo dosegli mandata niti s preostankom, kaj šele potom količinski. G. Juvan je dokazal s številkami, da je edino njegova skupina dosegla za delavstvo, predvsem za ono v litijski predelnici, ugodnosti, v času pomanjkanja in brezposelnosti pa je edino naš strokovna zveza pomoči potrebovala.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod • Ljubljani 8. septembra 1927.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Sm. vetra	Oblačn.	Padavine
—pazovanj—					v metrih	0—10	Vrsta
Ljubljana	7.	761,4	14,2	98	NE 2	10	dež
(dvorec) ...	14.	761,4	17,2	85	S 3	10	
	21.	761,9	14,4	97	W 1	2	
Maribor ...		762,3	14,0	99	NW 6	10	dež
Zagreb ...		760,7	16,0	95	WNW 2	10	dež
Beograd ...	8.	758,8	20,0	71	SE 4	10	
Sarajevo ...		761,5	15,0	93	miro	10	
Skopje ...		762,1	18,0	83	miro	10	
Dubrovnik ...		759,5	23,0	72	S 4	4	dež
Split ...	7.	758,7	18,0	84	ESE 8	5	dež
Praha ...		762,4	13,0	—	SW 2	5	dež

Solnce vzhaja ob 5,30, zahaja ob 18,24, luna vzhaja ob 17,57, zahaja ob 28.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 18,1 C, najnižja 13,9 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Nestalno vreme, precej oblačno, ob časa do časa dež; temperatura malo izpremenjena.

Triška vremenska napoved za soboto: Lahni vetrovi iz prvega kvadranta, nebo večinoma jasno; temperatura od 18 do 25 stopinj; morje nekoliko razburkano.

Sport

Ilirija : Borac (Split)

Danes ob 17. uri — igrišče Ilirije.

Ilirija absolvirala danes in jutri na svojem igrišču dve zanimivi nogometni tekmi, ki obetata, da bosta nudili odlični sport. Nasprotnik Ilirije, splitski Borac, spada med najbolj znana nogometna moštva v državi. Goji igro, ki je zelo slična igri sedanega državnega prvaka Hajduka in tudi kvalitativno trenutno jedva zaostaja za Hajdukom. V poslednjih tednih je igral med drugim neodločno — v boljši igri — z zagrebškim Gradjskim 1 : 1 in s Concordijo 2 : 2. V Ljubljani je došel v najmočnejši postavi že včeraj, da bo mogel nastopiti proti našemu podsaveznemu prvaku s popolnoma spočitim moštvom. Iliriji je za obe tekmi na razpolago kompletna I. garnitura.

Jutri, v nedeljo se prične tekma ob 16. uri. Kot predigra se vrši jutri ob 14.30 finalna tekma za juniorski prehodni pokal SK Ilirije med juniorji Ilirije in Maribora. Ako Ilirija kot pokalni zmagovalac 1. 1925 in 1926 zmaga tudi jutri, postane prehodni pokal definitivno njena last.

Prva jesenska prvenstvena tekma drugega razreda se je vršila na praznik dopoldne v največjem naliu. V daleko močnejši igri je Panonija odpravila Natakara z 8 : 1 (3 : 1).

Nogomet na Jesenicah. Na praznik je ljubljanska Svoboda zmagala nad tamonjim nog. moštvom »Edinosti« 3 : 2. Tekma je bila zelo ostra in je trpela tudi vsled neodločnosti sodnika.

Na prvenstveni kolesarski dirki iz Ljubljane v Celje in nazaj je dosegel šest mesto vozač »Save« Dušan Breznik, in ne, kakor smo pomotoma objavili, Dušan Brenik. Z ozirom na njegovo mladost je uspeh nadvse razveseljeval.

Službene objave LNP. (Iz seje poslovnega odbora dne 7. IX. 1927.) — V nedeljo 11. t. m. se odigra na igrišču ASK Primorja prvenstveni tekmi Natakara : Krakovo in Svoboda : Panonija, prva ob 8.30, druga ob 10.15. Blagajno vodi g. Kovač in SK Krakovo, rediteljstvo g. Malovrh, vsak klub pa postavi po 2 reditelja, ki morajo biti vsi ob 8. uri na mestu in opravljajo rediteljsko službo tekom obeh prireditvev.

— Odbore se prijateljske tekme Svoboda (Ljubljana) : Edinost na Jesenicah dne 8. t. m., Javornik : Ilirija sen. dne 8. t. m. na Raketu in Primorje : Soko dne 6. t. m. v Beogradu. — Zavrne se prošnja SK Krakovo za odgoditev prvenstvene tekme Krakovo : Reka od 18. t. m. na kasnejši termin, ker ni terminov. — Verificirajo se s pravom nastopa dne 17. t. m. za SK Svoboda (Ljubljana): Starčnik Ivan; za ASK Primorje: Kariš Ludvik, Senica Josip; za SK Slavija: Longika Josip, Buh Ivan; za SK Krakovo: Rak Vitodrag. Na znanje se vzemeta prijavnici igr. Spitzer Filip in Obernec Mirko za SK Željeznica. Zavrne se prijava igr. Boncelj France za SK Svoboda (Ljubljana): klub se poziva, da ponovi prijavo po službeni objavi v »Jutru« z dne 19. XII. 1926. — SK Slavija se poziva, da od 13. t. m. pisмено javi, ali je igr. Albi Alojzij, ki se prijavlja za SK Javornik, javil svoj izstop iz Slavije. — Objavljena se v naslednjem definitivni razpored prvenstvenih tekem v ljubljanskem okrožju LNP-a v jesenski sezoni 1927. Blagajniško službo opravljajo vedno prvomeni klub v kolu, za rediteljsko službo postavijo klubi po dva do štiri reditelje, kakor bo sproti odredil poslovni odbor. Na klube se apelira z vsem povdankom, da postavljajo za rediteljsko službo sposobno, starejše članstvo, ki bo opravljalo svojo službo s potrebno poštenostjo in točnostjo. Isto velja glede postavljanja stranskih sodnikov. LNP bo najstrožje nadziral rediteljsko in blagajniško službo ter postavljanje stranskih sodnikov in bo vsak klub, ki ne bo dovolj upošteval gornjega poziva, občutno kaznoval po §§ 52. in 53. kaz. pravilnika. Istotako bo LNP discipliniral vsak klub, ki ne bo nastopil k prvenstveni tekmi točno ob določenem uri. — Razpored tekem: I. razred: 18. IX. igrišče Ilirije: Ilirija : Slavija, Slovan : Jadran. 25. IX. igrišče Primorja: Primorje : Hermes, Slovan : 2. X. igrišče Ilirije: Hermes : Jadran, Slavija : Slovan, Ilirija : Primorje. 23. X. igrišče Primorja: Primorje : Slavija, Ilirija : Hermes. 30. X. igrišče Ilirije: Slavija : Hermes, Ilirija : Jadran, Slovan : Primorje. I. XI. igrišče Primorja: Slavija : Jadran, Primorje : Hermes, Slovan : Ilirija. — Rezervna moštva I. razreda igrajo po možnosti isti dan kot I. moštva in pred II. moštvi. — II. razred: 8. IX. igrišče Natakara : Panonija. 11. IX. igrišče Primorja: Natakara : Krakovo, Svoboda : Panonija. 18. IX. igrišče Primorja: Krakovo : Reka. 25. IX. igrišče Ilirije: Reka : Svoboda. 2. X. igrišče Primorja: Reka : Natakara. 9. X. igrišče Ilirije: Svoboda : Natakara. 16. X. igrišče Primorja: Panonija : Krakovo. 23. X. igrišče Ilirije: Panonija : Reka. 30. X. igrišče Primorja: Krakovo : Svoboda. — Podelski klub: 9. X. v Novem mestu Elan : Disk, v Cerknici Slivnica : Javornik. Podelski klubom je dano na prosto, da se event. sporazumejo za kak ugodnejši termin, obvestiti pa morajo o sporazumu pisмено LNP 14 dni pred dotičnim terminom. — Dalje se potrjuje sklep obnega zgora MO v Celju dne 4. IX., po katerem igrajo klubi celjskega okrožja LNP po dvojnem pokalnem sistemu in sicer dne 9. X. Atletik SK : Celje na igrišču v v reži Atletik SK, dne 16. X. pa v Trbovljah Trbovlje : Amater na igrišče v reži Amaterja, dočim se v pomladni sezoni revanše tekme vršijo na istih igriščih, toda v reži drugega kluba. — Tajnik II.

SK Slovan (nogom. sekcija). V nedeljo dne 11. t. m. popoldne odigramo prijateljsko tekmo na Jesenicah proti tamkajšnji Edinosti. Odhod iz Ljubljane ob pol 12. ob 9. morajo priti v garderobo slednji igralci: Škofic, Marchiotti I. in II., Flak, Koschel Burger, Rakuš, Bögel, Volkar, Bucik, Skalar in Osterman. — Načelnik.

SK Svoboda, Ljubljana. Za prvenstveno tekmo dne 11. t. m. s SK Panonijo, ki se vrši ob 10.15 na igrišču Primorja postavljamo naslednje moštvo: Papler, Novak, Sušnik, Potrat, Gaberšek, Bagia, Skapin, Josenko, Kovač, Breznik, Kavečič, Pospi, Krasovec. Vsi navedeni igralci morajo biti najkasneje ob pol 10. na igrišču Primorja. Za trenir tekmo s SK Svobodo Jesenice odigramo sledeče izpremenjeno moštvo: Kolesa Gernek, Buh, Tassotti I. in II., Boncelj, Sušteršič, Kovač, Slavko, Toplišek, Kozamornik. Odhod z gl. kolodvorja ob 5. zjutraj. Potni vodja Seme. Opremo je dvigniti danes popoldne v garderobi.

Italijanska deflacijska kriza

«Berliner Tageblatt» prinaša v eni zadnjih številkih zanimivo in vseskozi objektivno razpravo o italijanski gospodarski krizi ter ugotavlja, da zavzema gospodarska kriza v Italiji navzlic nasprotnim trditvam cenzurnega italijanskega tiska z vsakim dnevom večji obseg. Ta kriza se izraža predvsem v izrednem naraščanju konkurnoz in v znatnem povečanju brezposelnosti. Italijanska vlada hoče sicer to krizo naslikati kot neke vrste »krizo čiščenja«, toda vsak industrijski in trgovec v Italiji ve, kakšno je stanje v resnici. Zato je nemišelnost javnosti prikrivati dejstva. Tako je n. pr. časopisom prepovedano objavljati poročila in članke o gospodarski krizi; oficijelna telegrafska agencija pa se je ob priliki obletnice pričetka sedanje deflacijske politike trudila prikriti italijansko javnost, da so se razmere od tedaj znatno izboljšale in da ima gospodarska bitka vedno popoln uspeh.

Italijanski gospodarski krogi so seveda nasprotnega mnenja. Nikdar prej ni Italija doživela takega vala konkurnoz, kakor v zadnjih mesecih. Po najnovejšem poročilu milanske Trgovske zbornice je število konkurnoz in meničnih protestov v tekočem letu nevarno naraslo. Konkurnzi so n. pr. od 599 v septembru 1926 narasli na 845 v aprilu t. l., 1080 v maju t. l., 929 v juniju t. l. in 1054 v juliju t. l. V avgustu se je to število prej povečalo, kakor zmanjšalo. Paralelno z naraščanjem števila konkurnoz se je število meničnih protestov prav tako povečalo od 40.016 v oktobru 1926 na 72.065 v juliju t. l.

Tudi naraščanje brezposelnosti je očiten znak sedanje depresije. Po nepopolni statistiki socialnega zavarovanja je v juniju znatno število brezposelnih trikrat več kakor lani. V poletnih mesecih je sicer brezposelnost zaradi sezonskih vplivov za malenkost nazadovala, vendar v mnogo manjšem obsegu kakor zadnja leta, kar je znak, da se je situacija na delovnem trgu relativno poslabšala. Pripomniti je tudi, da statistika socialnega zavarovanja obsega le del brezposelnih delavcev. Posebno značilno je ogromno povečanje števila delavcev, ki so le nekaj dni v tednu zaposleni. To število je od 6650 koncem junija 1926 naraslo na 103.792 koncem junija 1927.

Tvornice avtomobilov (Fiat) v Torinu so v avgustu ponovno odpuštile 6000 — 7000 delavcev. S tem je število v teh tvornicah zaposlenih delavcev padlo na 12.000 napram 35.000 v času najugodnejše konjunktore. V splošnem se bori italijanska avtomobilska industrija z velikimi težavami. Domači trg je popolnoma odpovedal, zato si skušajo tvornice ohraniti vsaj inozemska tržišča, kar se jim je deloma tudi posrečilo, toda le pri cenah, ki pomenijo očito izgubo.

Z največjimi težavami se bori italijanska tekstilna industrija, zato je tudi v tej panogi relativna brezposelnost največja. Vedna tvornice obratuje le nekaj dni v tednu. Združene italijanske industrije volne je na podlagi številnih informacij, katere je dobilo od najuglednejših grostov in detaljistov, ugotovilo, da vlada trenutno na italijanskem trgovišču huda konsumna kriza in da je z dviganjem lire kupčija rapidno padla.

S številnimi ukrepi (zmanjšanje najemnin, menz, plač itd.) skuša vlada prilagoditi gospodarstvo visokemu stanju lire. Toda cene v trgovini na drobno kažejo veliko odpornost, zato je bil pred kratkim ustanovljen urad za nadziranje cen (Comitato dei prezzi), kateremu bo poverjena naloga, da uradno določi cene za najvažnejše življenske potrebšline.

Kakor druge države bo tudi Italija potrebovala dalje časa, preden bo gospodarstvo prebolelo to krizo.

Na koncu omenjenega članka pravi dopisnik »Berliner Tageblatta«: »Za pretirano pesimistično presojo italijanskega gospodarskega stanja ni povišala. Samo ni treba misliti, da bo lažjemu uspele izvesti čudeže in da more tako rekoč s čarovnijami odpraviti gospodarsko krizo.«

— Stanje vinogradov v Sloveniji. Kakor poročajo iz Maribora, je stanje vinogradov v Sloveniji v splošnem zadovoljivo, toča je le v nekaterih okoliših povzročila večjo škodo. Grozdi so zdravi in dobro razviti ter pri nekaterih zgodnjih vrstah skoro zreli. Po kakovosti bo letošnja letina prav dobra, zato se v splošnem računa, da bodo tudi cene dobre. Zalozge starega vina so minimalne in se cenijo le na par sto hektolitrov. Do trgatve pa bodo tudi te količine našle kupca. Za izvoz v Avstrijo in Češkoslovaško obstajajo že danes dobri izgledi, kajti v Avstriji se pričakuje slaba vinska letina.

— Cenitev izvoza lesa v gospodarskem letu 1927/28. Posebna sekcija V. kongresa gospodarskih zbornic in organizacij, ki se je vršila 3. in 4. t. m. v Beogradu, je ocenila izvoz lesa v gospodarskem letu 1927/28. na 166.200 vagonov lesa in 2.000.000. vagonov v skupni vrednosti 1041 milijonov Din (v l. 1926. smo izvozili 150.664 vagonov lesa in 2.196.000. vagonov v skupni vrednosti 1014,3 milijona Din), od tega odpade 110 tisoč vagonov v vrednosti 800 milijonov Din na gradbeni les in 50.000 vagonov v vrednosti 90 milijonov Din na drva.

— Inozemski predstavniki na kongresu gospodarskih zbornic in organizacij. Sklicatelj kongresa gospodarskih zbornic in organizacij kakor tudi navzoči delegati so z zadovoljstvom konstatirali, da so kongresu prisostvovali tudi predstavniki češkoslovskega, angleškega, švicarskega in italijanskega poslanstva v Beogradu. Poleg domačih gospodarskih krogov posveča tudi inozemstvo temu kongresu znatno pažnjo, le našo vlado, kakor znano, ni zastopal na kongresu niti eden minister.

— Zborovanje vinogradnikov. Odbor oblatne vinske razstave v Ptuj sklicuje na nedeljo 18. t. m. ob 10. dopoldne v dvoranu mestnega magistrata v Ptuj zborovanje vinogradnikov z naslednjim sporedom: 1.) pozdrav. 2.) Izkidajanje oblatne vinske razstave 1927: 3.) diskovanje razstavljavcev z diplomami in nagradami; 4.) predlog za vnosko razstave v l. 1928. 5.) slučajnosti.

— Na nürnbergskem hmelskem tržišču je znašal dovoz v prvih treh dneh tekočega tedna 1150 bal, prodanih pa je bilo 350 bal. Promet je bil miren pri tlačenih cenah. — Cene: frankenski podelski hmeli 165 do 235 mark, hallertauski 220 — 260 mark (s pečatom 285 mark), tetnanski 260 — 270 mark za 100 kg.

— Češkoslovaška zunanja trgovina v avgustu prikratk pasivna. V avgustu je Češkoslovaška uvozila za 1583,5 milijona Kč (avgust 1926. 920 milijonov Kč), izvozila pa za 1575 milijonov Kč (1363 milijonov Kč), tako da je bila trgovinska bilanca v avgustu pasivna za 8,5 milijona Kč (v avgustu 1926.

Gospodarstvo

je bila aktivna za 443 milijonov Kč). Napram avgustu preteklega leta se je tako uvoz, kakor tudi izvoz znatno dvignil. Pasivnost trgovinske bilance je povzročilo povečanje uvoza, kar je pripisati večji zaposlenosti češkoslovske industrije. Ker je bila trgovinska bilanca v ostalih mesecih t. l. znatno aktivna, znaša suficit trgovinske bilance za prvih 8 mesecev t. l. 1309 milijonov Kč.

— Dobave. Direkcija državnih železnic, ekonomsko odeljenje v Ljubljani sprejema do 13. t. m. ponudbe glede dobave borovnega lesa, hrastovih pragov, do 16. t. m. glede dobave žilnih vrvi, do 20. t. m. pa glede dobave bakrenih cevi. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 120 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje ofermalne licitacije: 13. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave mesa za čas od 1. oktobra 1927 do 31. marca 1928; 17. t. m. pri dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani glede dobave živil (moka, drobov, fižol, čaj, kava, mast, olje, kis, sladkor itd.) za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1927. Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Borze

9. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bil danes promet srednji. Narodna banka je intervenirala v devizah na Curih, Berlin in Dunaj. Deviza na Dunaj je dalje čvrsta, deviza na Prago pa se je dvignila za nekaj točk. Na zagrebški devizni borzi ni bilo privatnega blaga v devizi na Newyork; do zaključka ni prišlo, ker je Narodna banka nudila blago le po 56,77. V Beogradu so bili tečajji za Newyork in Prago nižji kakor v Zagrebu in Ljubljani.

Na zagrebškem efektinem tržišču je vojna škoda popustila za 1 Din; razključena je bila edino promptna po 362. Investicijsko posojilo in agrarne obveznice kotirajo dalje čvrsto, toda brez zaključka. Na tržišču bančnih papirjev je bil promet slab. Čvrstejša je Narodna banka, ki je bila zaključena po 4560. Tudi Hipotekarna in Medjunarodna notirata višje. Med industrijskimi papirji sta popustili Slavonija na 13 denar in Narodna milniska na 14 zaključek.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13511—13541 (13.5275, 13.5250), Curih 1094 — 1097 (1095,5), Dunaj 7.995 — 8.025 (8.01), London 275,85 — 276,65 (276,25), Newyork 56,65 — 56,85 (56,75), Pariz 0 — 222,75, Praga 168,10 — 168,90 (168,50), Trst 307,5 — 309,5 (308,5); italijanske lire 0 — 307.

Zagreb. Dunaj 7.995 — 8.025, Berlin 13.515 do 13.545, Budimpešta 9.955 — 9.985, Milan 307,75 — 309,75, London 275,85 — 276,65, Newyork 0 — 56,77, Praga 168,1 — 168,9, Curih 1094 — 1097.

Beograd. Pariz 221,9 — 223,9, Newyork 56,62 — 56,82, Milan 308,25 — 310,25, Praga 168,05 — 168,85, Budimpešta 9.945 do 9.975, Berlin 13,51 — 13,54, Bruselj 7.905 do 7.935, Bukarešta 34,75 — 35,25, Atene 75,75 — 75,75, Sofija 40,75 — 41,25.

Dunaj. Beograd 12.4725 — 12.5125, Berlin 168,45 — 168,95, Budimpešta 123,95 do 124,25, Bukarešta 34,3575 — 34,3775, London 34,44 — 34,54, Milan 38,5050 — 38,6050, Newyork 70,15 — 71,05, Pariz 27,76 do 27,86, Praga 20,9825 — 21,0625, Curih 136,51 do 137,61.

Trst. Beograd 32,15 — 32,65, Dunaj 254 do 264, Praga 54,30 — 54,80, Pariz 71,95 do 72,45, London 89,30 — 89,60, Newyork 18,24 do 18,44, Curih 353 — 357, dinarij 32 — 33.

Curih. Beograd 9,13, Berlin 123,36, London 25,21375, Newyork 518,55, Trst 20,325, Milan 28,195, Praga 15,37, Budimpešta 90,75, Bukarešta 3,18, Dunaj 73,10.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 140 — 0, Merkantilna 0 — 75, Prastredona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Večve 135 — 0, Ruše 260 — 270, Kranjska industrijska 350 — 0, Strojne 0 — 55, Stavbna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 36,75 — 37, Vojna škoda promptna 361 do 362, kasa 361 — 362, za oktober 364 — 365, agrarne 51,5 — 52,5; bančne vrednote: Eskomptna 91 — 92, Poljo 16 — 0, Kreditna Zagreb 91 — 92, Hipota 56 — 57, Jugo 91 do 92, Ljubljanska kreditna 140 — 145, Medjunarodna 65,5 — 67,5, Narodna 4950 — 5000, Obrtna 40 — 42, Prastredona 850 — 860, Etno 175 — 0; industrijske vrednote: Našice Union 1750 — 0, Nihag 5 — 13, Gutmann 247,5 — 252,5, Slavek 100 — 117, Slavonija 13 — 0, Drava 560 — 570, Sečera 540 do 545, Milniska 14 — 15, Vagon 35 — 37,5, Union miln 290 — 300, Večve 135 — 140, Dubrovačka 380 — 385, Trbovlje 460 do 472,5, Danica 160 — 165.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (9. t. m.). Les: Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 7 vagonov, in to 6 vagonov suhih bukovih drv, 1 vagon meja po 21,80 in 1

in jih fašistom odvzela. Vesti o aretaciji generalov fašistovskega gibanja dr. Konopaka, zdravnika - legionarja, in bivšega mestnega poveljnika v Pragi Gibiša niso resnične. Sploh se je dogajalo, da je dr. Konopasek od torka v inozemstvu...

List bivšega ministra Stifirnega piše o zgodovini aktov generala Gajde, ki jih e imel dr. Vorel pri sebi:

Zadevo generala Gajde je obravnaval od lanskega leta sem, kratko pred Vseskolskim zletom, disciplinarni odbor ministrstva za narodno brambo, ki je v prvi instanci izdal razsodbo, da je Gajda obsojen in da se mu odvzame generalski čin s pokojnino. Disciplinarni odbor je spoznal, da je Gajda vohunil v prid Rusiji. Gajda se je pritožil in vzklicni senat je razpravljaj o zadevi nenavadno dolgo. Zavrgel je obdolžitev vohunstva na podlagi gradiva, ki ga je imel pri roki; označil je za malenkosten dokaz o špijonaži, ki je slonel na indiciji, da je imel Gajda stike z ruskim polkovnikom Krakovackim, zakaj ob istem času je vzdrževal intimne vezi s tem Rusom tudi minister Girs, takrat vodilni uradnik zunanjega ministrstva. Tako se je več točk obtožbe sploh preluknjalo in obdolžitev, da je pripravljaj Gajda pre-

Brivec (študent): «Aha, vi se pa sami brijetel!» (Life)

vrat, je postala dvomljiva. Sklep vzklicnega senata je Gajdo sicer razrešil generalne časti, ostavil pa mu je 99% pokojnine. V krivdo se mu je štel, da se je v času, ko je bil načelnik generalnega štaba, vmešaval v politiko in bil v zaupnih stikih z osebami, ki vodijo fašistovsko gibanje.

Dne 11. maja je bil ta sklep izročen predsedstvu ministrstva za narodno brambo, kjer so ga podvrgli najskrbnejšemu pravnemu preučevanju. Minister ni podpisal te razsodbe, marveč je izročil akte dr. Vorlu z naročilom, da skuša najti novo pot za obsodbo eks-generalu Gajde. Dne 9. julija, ko je imel zgornji sklep postati veljaven, je izdalo ministristvo novo predpisov o disciplinarnem postopanju. Zdej ima možnost, da vpliva na sklepe disciplinarnega odbora, v katerem bodo posilmal sedeli namesto pravnikov - generali. Gajdina zadeva je bila že dodeljena novemu disciplinarnemu odboru v nadaljnjo razpravo.

Od cele zadeve ni ostalo nič drugega kot polemika med listi meščanske stranke druge proti drugi; izmed njih so posebno glasni klerikalni listi, organi sedanjega namestnika ministrskega predsednika msgr. Šramka. Takisto so vznemirjeni socialistični listi. Vsi skupaj se obračajo na vlado in jo kličejo na pomoč. Levičarski listi zahtevajo obrambo pred fašistovsko nevarnostjo; desničarski pa se jim rogaajo, češ, zdaj trdite, da je fašistov le peščica, zdaj pa, da ogrožajo državo. Desničarski listi zahtevajo, da naj se neha s škandaliziranjem; če je bil kdo pri činu zasaden - aretiranih je bilo 6 mladeničev - naj se kaznujejo! Sicer pa je docela odveč, ako se zadeva stalno napihuje in če se država v inozemstvu sama sramoti, pa le zaradi tega, ker socialisti čutijo, da so njihove postojanke ogrožene.

K tej, v celoti za fašiste ugodni situaciji, je pripomogla njihova izjava na nedavnem zboru, da ne pojdejo samostojno v volilni boj za občine, mar-

omahujoč ob vsakem koraku. Janček joku natihome in zelo grenko, matere se drži za krilo, rad bi ji povedal, da jo ima rad, da bi umrl zanj, če bi ji s tem pomagal, pa jok ga duši v grlu in sploh, zdaj ni časa za to. Za ovinkom zdrknejo vsi trije na tla.

Z druge strani se nekdo zagrohoče. Nekdo pristopi, da bi pomagal. Mati ne zmore več sama težkega bremena. Janček joka na glas. Pavle gleda od daleč, sram ga je, ker je že toliko ljudi; nekateri stoji kar iz radovednosti in on ne ve, ali bi čakal, ali bi šel bliže. Mati odmakne Jančka in vzdihne brez misli: »Poglej, kakšnega očeta imaš! In Janček zamahne z roko po očetu.

Z vso silo se je zasedala Tina v visečo dojko, da je mati v bolesti zajejala.

Oče leži čudno zlektnjen poleg nje in hrope na glas. Odprte oči ima in nemirno išče, kje bi ustavil svoj pogled. Pavle leži s prstom po zaprašenem oknu. Janček sedi na tleh in še zmerom joka. V kotu stoji gramofon.

»Zakaj jokaš, Janček, saj sem kupil gramofon?«

več da bodo podpirali meščanske stranke in ojačevali meščanski blok.

Zahteva levičarskega tiska po razpustu fašistovskega gibanja je brezpredmetna: gibanje je organizirano na enak način kot politične stranke. V zakonih ga ni paragrafa, po katerem bi se lahko tako gibanje razpustilo ali zabranilo. Zabraniti bi se dalo k večjemu le ime, kar pa je čisto iluzorno, ker bi fašisti ime takoj izpremenili.

Toliko o hrupnem fašistovskem intermezzu. Nasilja nikakor ni mogoče zagovarjati; treba je odločno obsoditi docela neprimerne oblike boja, ki ga vodijo ljudje iz fašistovskih organizacij. Smešno pa bi bilo, če bi delali iz politike nezrelih dejanj - strahove.

Kleopatrin nos

Zgodovinarji so razdrli že marsikatero lepo pravljico. Zdej je na vrsti lepota nesmrtna Kleopatra. Italijanski starinovec Ferrari zatrjuje na temelju proučevanja sodobnih kipov in slik ter reliefov na sarkofagih, da je imela Kleopatra velik in grd, močno zakrivljen nos, ki je bil vse prej nego lep.

Ta ugotovitev meče novo luč na Antonijevo zakon. Če Antonij ni vzel Kleopatre zavoljo lepote, je mislil, ko jo je jemal za ženo, pač samo na osvovitev Egipta. Ferrari zatrjuje tudi, da je nastal ta zakon samo na podlagi rimskih političnih računov. Antonij je osebno čustvo popolnoma eliminiral. Kot dokaz za svojo trditev navaja Ciceronovo pismo, v katerem stoji: »Kraljica je meni in menda vsem zoperna. Nikoli ni bil noben človek tako domišljav kakor ta ženska.«

Ponarejeni ruski bankovci v Berlinu

Berlinski policiji se je posrečilo odkriti lepo družbo ponarejevalcev ruskega papirnatega denarja. Falzifikatorji so izdelovali bankovce različne vrednosti. Razpečali so največ papirjev za en červonec in so te bankovce na zelo spreten in premeten način spravili v denarni obtoč.

Ze približno pred mesecem dni so se v Berlinu pojavili ponarejeni červonci. Nemške banke pa imajo navado, da červoncev ne zamenjajajo direktno, ampak jih samo sprejemajo in jih pošiljajo ruski državnim banki v Moskvo. Ker so jim bile tukaj ovire na potu, so se skušali falzifikatorji poslužiti drugih sredstev. Iskali so stikov z ruskimi državljani, zlasti z njihovimi trgovskimi zastopniki in agenti. Na ta način so začeli sprejemati ponarejeni denar privatne banke v Berlinu in Monakovem. Bankovci so bili tako spretno ponarejeni, da ni bilo nobenih pomislekov proti njihovemu sprejemu. Se le ko je dobila ta denar v pregled nemška državna banka, se je ugotovilo, da so vrednostni papirji ponarejeni, in sicer ne v Rusiji, ampak neke v inozemstvu.

Kmalu se je izkazalo, da je falzifikate razpečeval nek Georgijec po imenu Sidatirašvilij. Policija ga je začela

Stresemann, nemški zunanji minister. (»Matine«.)

Mihelič Stane:

Lačni sanja...

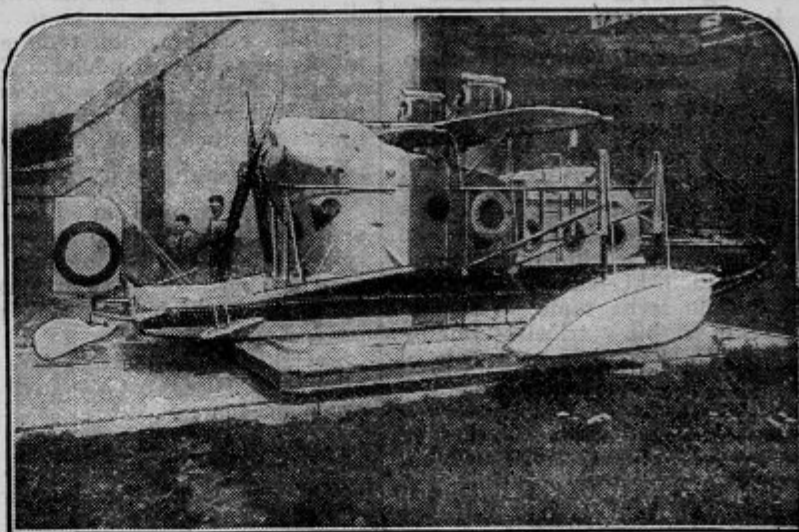
Te zgodbe ne pišem za debele ljudi. Saj oni ne poznajo dolgega časa. Zato pa jim tudi ni treba čitati zgodb. Če jim je že dolga ura, naj ne bodo v zadregi. Siti so in tako lahko z mezin-cem in palcem bobnajo po lastnem trebuhu. Nekoč sem celo slišal, da je to zelo zdravično in da pospešuje prebavo.

Za lačne jo pišem, ne zato, da bi jih nasitil, ampak zato, da bi postali še bolj lačni. Če je človek lačen, mu je dolgčas in rad prebira zgodbe, ko pa spozna, da je po njih še bolj lačen, vstane in gre past zijala po izložbah, dokler ga ne zgrabi policaj, roka pravice, sumljivca in mu ne preskrbi kruha.

Pišem zgodbo o lačnem človeku: Lačen je bil, kakor jih je mnogo. Pa je zasnal v lakoti o rženem kruhu in svinjski kaši. Mnogo jih sanja o rženem kruhu in svinjski kaši, zakaj mnogo je na svetu lačnih...

Videl je, v sanjah svojih je videl hlebec kruha, rženega kruha z lepo rumeno skorjo. Pa si ga je pozelel, odrezal ga je, velik kos si ga je odrezal

ostro zasledovati in ga je res aretirala v Frankfurtu ter ga je sprovedla v Berlin. Preiskava je dognala, da se je na Bavarskem izdajal za zastopnika neke kavkaške tvrdke s starinami. Pod raznimi pretvezami je spravil v denarni obtoč 500 červoncev. V njegovem kovčegu je našla policija 6 klišejev za tiskanje papirnatega denarja. Sidatirašvilij je

»Puce-de-Mer«, hidrogliser ruskega inženjerja Gasenka, ki ravno te dni preizkuša svoje vozilo med Havrom in Boulognom. »Vodna bolha« je zgrajena iz lesa in meri v dolžino 13 metrov. Zračni propeler goni motor s 450 konjskimi silami. Kadar doseže vozilo največjo hitrost, sega v vodo le 8 centimetrov.

Nevaren eksperiment

V Stockholmu so aretirali nekega inženjerja, ki je na glasu odličnega strokovnjaka. Prijeli so ga, ker je izdajal ponarejen denar.

»Bila je le šala,« je izjavil inženjer, ko so ga odvedli na policijo. »Našel sem poseben način izdelovanja bankovcev, ki sem ga hotel predložiti vladi v proučevanje. Toda poprej sem se hotel prepričati, kako bo denar sprejelo občinstvo.«

Kokor je podoba, se inženjerjeva metoda izdelovanja denarja ni obnesla. Njegov »eksperiment« z občinstvom to vsaj izpričuje. Inženjer pa bo imel priliko, da ga izpopolni... v ječi.

George Lott, up teniške Amerike. Skupno z Doegom je porazil francosko šampijona Cocheta in Brugnona.

Pametnjaki in bedaki

Američani so znani računarji in noč in dan seštevajo, delajo statistike ter na podlagi teh statistik ustvarjajo zaključke o ljudeh ter njihovih sposobnostih. Neki profesor chicaške univerze je po dolgem in temeljitom študiju razdelil ljudi po njihovih sposobnostih v 14 kategorij. Njegova statistika se tiče inteligentne stopnje človeka in pravi:

Na milijon ljudi pride en izreden genij, 24 genijev, 143 velikih talentov, 2423 talentov, 15.696 bistrih glav, 63.563 pametnjakov, 162.269 manj nadarjenih ljudi, 55.806 nadpovprečnikov, 400.000 povprečnikov, 55.806 podpovprečnikov, 162.269 malo nadarjenih ljudi, 63.563 omejenecov, 15.696 glupcev ter 2720 norcev in idijotov.

in se je nasitil. In še je zapazil v sanjah svojih svinjsko kračo, ki se je svetila v svoji črni koži. Bila je malo načeta, ravno toliko, da se je videlo rdeče meso in da je vzbujala skomine. Pa kaj! Najedel se je kruha, čemu bi rezal kračo - greh bi storil, peti poglavni greh požrečnosti. Gledal jo je - žal mu je skoro bilo, da je bil sit.

Pa se je jela krača čudno oblikovati. Zgubljati je začela svojo mastno barvo, vedno bolj bela je postajala koža. Prej okorne oblike prašičjega stegna so postajale čedalje bolj nežne in fine. Vedno se se, rastle so v bitje, lepo, nežno bitje, ki ni bilo prav nič podobno prašiču - iz prašičje krače je vzrastlo dekle, prav takšno, kakršnega si je nekoč v resnici zaželel. Rdeča ustna, okrogla bradica, malo nagajive oči, upognjen nos - vse je bilo na njej. Črni lasje so ji lahko odevali gola ramena, smehljala se je, da je drhtelo vse belo telo. Obstrmel je fant in ni vedel, kaj bi storil. Pa je mislil, da je tudi ona lačna, odrezal je kos kruha in ji ga je ponudil. Še bolj se je nasmejala, da je ponudil. Še bolj se je nasmejala in je spregovorila:

»Suh kruh ješ? O, siromak!« Zresnil se je fantu obraz, spomnil se

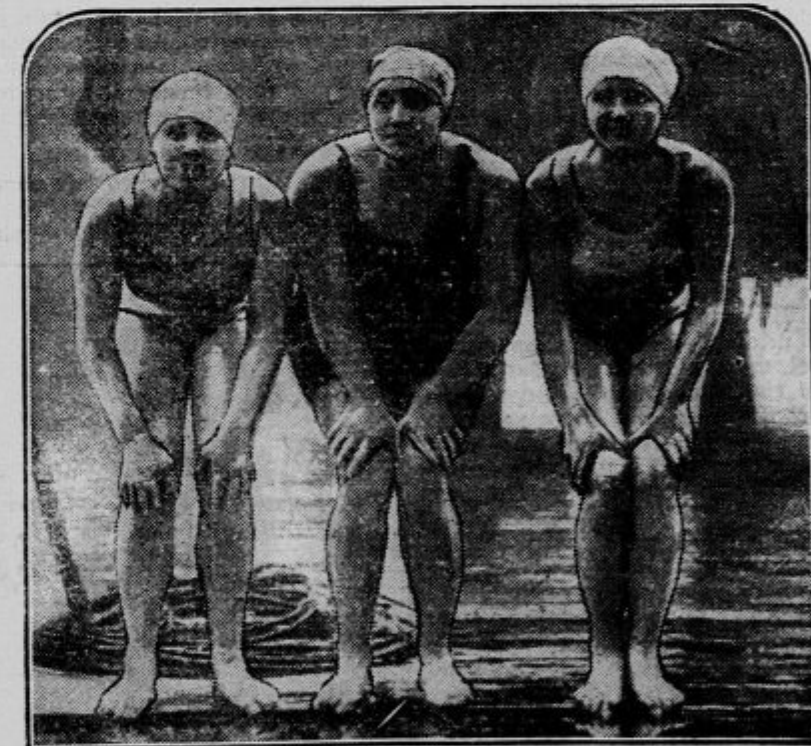
baje ponarejal in razpečeval červonce iz političnih vzrokov, ker mu je sovjetska vlada zaprla očeta ter odvzela imetje. V zvezi z aretacijo imenovanega Georgijca, so bili aretirani tudi trije Rusi v Parizu, med katerimi se nahaja poleg nekega princa Bristave tudi bivši tajnik zloglasnega Razputina, Simanovič.

Na Odisejevi poti

Vsem, ki so študirali srednjo šolo, pa tudi takim, ki so se drugače zanimali za zgodovino, so znane čudovite zgodbe trojanskega junaka Odiseja, ki je moral po maščevalni volji bogov zgrešiti pot na drago mu Itako in tavaš dolga leta po svetu. Mogočna, večno lepa pesnitev, ki se pripisuje Homerju, še vedno nudi zgodovinarjem obilo priložnosti, kako bo denar sprejelo občinstvo.

Berlinskemu znanstveniku dr. Albertu Herrmannu, ki je že izdal obsežno študijo o Odisejevih blodnih voznjah, se je posrečilo najti nove zanimive sledove, ki so privedli - kakor vse kaže - k razkritju v antični literaturi večkrat omenjenega, a dosihdob neznane- ga Atlantisa. Dr. Herrmann je prepoznal vzhodno tuniško obalo od Kelibi- je do Zarzisa. Pri Zarzisu je odkril celo vrsto nekoč obljudenih, danes pa že na pol porušeni votlin, ki močno spominjajo na kiklopske špilje. Ker je že dognano, da se obe drugi Odisejevi postaji na njegovi prvi blodni poti, namreč Trinakria in mesto Fejakov, našate na pelargijske otoke in staro mesto pri Kelibiji, lahko smatramo, da je najstarejši del Odiseje geografsko dokazan.

Po proučevanju 21 km širokega pustinskega pasu med El-Djeridom in

Premladi sta še... dvojčki Phyllis in Berenice Zittenfels. Imata jedva 13 let, pa sta že hoteli preplavati Rokavski preliv. Seveda sta opešali. Naša slika prikazuje obe drzni sestri, sredi med njima pa je njuna mati.

malim mestom Syrte sklepa Herrmann, da je v Odisejevi dobi obstojala rečna zveza skozi sedanji Wadi-el-Mela in da se je takrat raztezalo prodovje 12 km dalje na vzhod. Ker so se odkrili tudi sledovi starega prekopa, ki pričajo, da je bila južno ležeča oaza Oudref v prejšnjih dobah veliko obilnejše namakana, je po mnenju omenjenega raziskovalca ležal v Oudrefu toliko iskani otok Atlantis. (Ne smemo pa tega kraja zamenjati z nedokazanim Atlantisom, kakor imenujejo nekateri umišlje, no zvezo med južno Azijo in Ameriko, ki je baje v pravadni dobi izginilo v morju.)

Chamberlain, angleški zunanji minister. (»Matine«.)

Kako se kitajski vdovci tolažijo?

O tem pripoveduje v nekem svojem spisu kitajski zunanji minister Wu-fing-fang zanimivo in za naravo Kitajcev značilno zgodbo:

Neki Kitajec je našel svojo ženo mrtvo na polju. Ubil jo je tiger. Mož pa se ni morda obupano vrgel mrliču k nogam. Urno je šel v trgovino in kupil arsenik ter z njim obilno posipal ženo truplo. Prihodnjega dne je šel spet na polje. Zgodilo se je, kakor je snoval in pričakoval: tiger, ki je prišel ponoči k mrtvi ženski na pojedino, se je zastrupil z arsenikom in poginil tik svoje žrtve. Kitajec je snel tigru kožo in jo brž prodal, tigrovo truplo pa je vnovčil pri ranocelniku, ki izdeluje iz tigrovega mesa pilule zoper bojazljivost. Za izkupiček si je kupil praktičen vdovec - mlajšo ženo in se z njo potolažil zaradi izgube prve zakonske tovarišice.

Premladi sta še... dvojčki Phyllis in Berenice Zittenfels. Imata jedva 13 let, pa sta že hoteli preplavati Rokavski preliv. Seveda sta opešali. Naša slika prikazuje obe drzni sestri, sredi med njima pa je njuna mati.

kako hitje tako nesrečno kot jaz? Vzemimo pa primer - si je mislil potnik - da zapalim to užgalico, pokadim svojo pipo in stresem žareči pepel v travo... trava se bo skoraj gotovo užgala, saj je suha kot poper; in če pričnem gasiti plamen spredaj, mi bo ušel in hitel okoli mene ter planil na grmovje. Preden pridem tja, bo že visoko plapolal. Nad grmovjem se dviga borovec, s katerega visi mah. V trenutku ga bo plamen lizal do viška. In kako bo zagrabil pasatni veter ta plamen in ga razpihal po vsem posušenem gozdu! V duhu čujem združeno bobnenje požara in vetra in vidim, kako dirkam, da si rešim življenje, in kako me požar zasleduje od griča do griča; vidim, kako ta lepi gozd gori cele dneve, kako se peče goveja živina in usihajo studenci, kako je farmer uničen in kako morajo njegovi otroci po svetu s trebuhom za kruhom. Kaj vse zavisi od tega trenutka!

Tu je prasnili s šibico, a ni se užgala. — Hvala Bogu! je dejal potnik in vtaknil pipo v žep.

»FURMOTO« najsičajnejše čistilo in polirno sredstvo za pohištvo.

Sokol

Otvoritev Sokolskega doma v Polju

Ko se je leta 1919. ustanovilo Sokolsko društvo v Devici Mariji v Polju, so pričeli ustanovitelji takoj z nabiranjem denarja za sokolski dom, dobro se zavedajo, da je obstoju novega društva trajno moglo le po lastni skrbi. Tekom časa so pridni zbiratelji dosegli svoj cilj. Nakupili so ob glavni cesti iz Polja proti Zalogu lepo, prostorno zemljišče in postavili letos prostorno telovadnico. V četrtletje je elavilo marljivo društvo redko slavlje, otvorilo je svoj Sokolski dom.

Jupiter Pluvius je vladal včeraj z vso svojo silo. Toda to ni oviralo vrljih prirediteljev, da ne bi pripravili za proslavo otvoritve nadaljevali in dokončali. Njihova smiselna bila poplačana. Četudi nerad, je dež potem, ko je premočil zelo mnogobrojno dole goste iz Litije, Trbovlje, Štepanje vasi. Most in Ljubljano prav pošteno, prenehal s svojimi vodenimi salvami in omogočil točni potek ostalega programa. Šele proti noči, po odhodu zunanjih gostov, je zopet prišlo deževanje.

Popoldne, po prihodu vseh gostov, se je razvila povorka po Polju v Večje z godbo Sokola I. na čelu in je bila že v Polju, obojito pa v Večju zelo prijetno pozdravljena. Po sporedu se je zgrnilo okoli novega doma zelo veliko število ljudi, nakar je s kratkim govorom br. Trošt pozdravil vse navzoče. S ponosom je zaklical: «Mal je naš dom, ampak resnično naš je!». Starostna društva je nato otvoril dom, godba je zazvrla državno himno. V imenu sokolske župe Ljubljana je spregovoril br. d. Lokar, za Savez pa br. Nande Marolt, nakar je vse članstvo, naraščaj in deca ob zvokih sokolske koračnice vkorakalo v novi dom.

Stavbni pomen društva v Polju je za sedaj le deloma izvršen. Postavljena je le telovadnica v izmeri 16 : 12 m kot srednji trakt bodočega celotnega doma. Na vsaki strani se bodo, ko bo na razpolago neka kapitala, dostavili primerni društveni prostori, čitalnica itd. Projektiran je tudi gledališki oder.

Po otvoritvi telovadnice se je najprej izvršil nastop gostov na drugo in bradji, kjer smo videli vzorni vrsti Sokola I. in šiške, ki sta izvajali vaje prav dobro. Ostala telovadba pa je razmočenega terena morala odstopiti. Ljudska veselica po telovadbi je bila zelo dobro obiskana klub alabemu vremenosti ter je pokazala, da ima društvo v vsej soseski zelo mnogo prijateljev. Sodelovala je godba Sokola I. v polno zadovoljstvo do odhoda zadnjega ljubljanskega vlaka, ki je odpeljal goste domov. Domačini pa so se še nadalje radovali svojega uspeha.

Naši onstran granic

— **Usoda tržaških slovenskih učiteljev.** V šolah tržaške občine in sicer večinoma že v italijanskih razredih je službovalo lazi in okoli 20 slovenskih učiteljskih moči, ki imajo najmanj po 17 službenih let. Poklicali so vse h generalnemu didaktičnemu ravnanju Merluzziu na magistrat, kjer jim je ta obrazložil, da jim je podestati milostno dovolil, da izjavijo, ali so zmožni poučevati na katerikoli italijanski šoli v mestu ali okoli ali pa da prosijo za upokoje. Merluzzi je še izrecno poudarjal, da morajo biti italijanske populomane večji in da bodo pod strogim nadzorstvom. Odpravnina na mesto pokojnine se nikomur ne dovoli. Glede upokojeve jim je zabilil informacije pri računskem oddelku.

— **Pred izredno sodišče** pride 25letna šivilja Angela Jurman iz Trsta, ki je obdolžena, da je dopuščala v svojem stanovanju shajanje prevratnih elementov. V zaporu jo pretepaajo in hočejo izvedeti vsa imena prevratnikov.

— **Tragična smrt italijanskega podpolkovnika v Gorici.** Iz ulice vs. Klare je privozil na Corso avtomobil, v katerem so sedeli trije častniki, med njimi podpolkovnik Campini. Od ulice vs. Ivana pa je prišel v naglem tempu drug avto in trčil v prvega. Šunek je bil silen. Podpolkovnik Campini je padel iz voza, zadel z glavo ob zid in obležal pod avtom. V vojaški bolnici je takoj na to umrl. Ko je služboval Campini kot major v Tolminu, je bil zelo priljubljen med našim ljudstvom, ker je bil človek dobrega srca.

— **Gorica se še poveča.** Vrtoljba se je imela odločiti, ali naj se priključi Gorici ali Reutem. Vsi so se izrekli za Gorico, v katero imajo poti samo 2 in pol km, do čim so Renče oddaljene 6 km.

— **Dr. Zaletel obsojen in contumacijski.** V Kopru se je vršila razprava proti dr. Rudolfu Zaletelu, obtoženemu goljufije, ker je, kakor trdi obtožnica, v Opatiji in Podgradu Mariji Rebec, Luciji Bobec, Josipu Prelcu, Mariji Valentič in Rudolfu Justinčiču obetal zlate zobe, izvršil pa je svoje delo s kovino «Randolf». Stranke so mu plačale zavrnjene vloge pred izvršenjem delom. Sodišče je obsodilo dr. Zaletela, ki je sedaj v Ameriki, na sedem mesecev zapora in 350 let globo.

— **Sest obtožencev iz Kapre** in Juršičev je stalo pred sodniki v Kopru Glasni obtoženec je bil Franc Tomšič. Baje so dne 24. jan. lani pretepli orožnika Davida Pajana, ko jih je gonil iz gostilne. Stvar se je vlekla na dolgo in šele sedaj se je vršila razprava. Med tem je oni orožnik nekam izginil in sodna oblast ga ni mogla nikjer iztakniti. Tekom razprave se je pokazalo, da je bilo nič hudega dne 24. jan. ali če gre za orožnika, mora biti obsodba! Tomšič je obsojen na 5 mesecev zapora pogojno, ostali obtoženci so oproščeni.

Naročila in wa dopise, ličote se malih oglašev, je pošlani na Oglasi oddelk, Jutra, Ljubljana, Prišerova 4. Tel. št. 2492.

Mali oglasi, ki služijo v porredovalne in socialne namene občinstva: vaka bareda 50 par. — Najmanjši zrakos. Dia 5. — Prišerova 4. Tel. št. 2492.

Obiti

Snežne čevlje
sprejema v popravilo radi bliznjice se sezona še sedaj trdimo M. Trebar, Sv. Petra cesta 6 in Prešernova ul. 30
24233

Snežne čevlje in galoše
popravlja Argus Skof, Borštnikov trg 1.
25793

Modni atelje
priporočam cenj, damam in meta in deželo, za izdelovanje vsakovrsta oblačil po zmerni ceni. Poslužujem tudi gospodine v širini lastnih oblačil. Šetina, Rožna ulica 41.
25317

Motorna vozila
»Fiat Torino 509«
skoraj nov, le 4000 km vožen, prodam. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25747

Motorno kolo
B. S. A., 3 1/2 H. P., s prikolico, 1 leto rabljeno, tipe 1926, v popolnem dobrem stanju, s električno lučjo, prodam po ugodni ceni. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. 1000.
25662

Motorno kolo
B. S. A., 3 1/2 H. P., s prikolico, 1 leto rabljeno, tipe 1926, v popolnem dobrem stanju, s električno lučjo, prodam po ugodni ceni. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. 1000.
25662

Starejšega hlapca
za poljsko delo in b. k. n. jem litem za takoj. Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Vestem 60«.
25780

Stavbna tehnika
v starosti 50 let, sprejemam s 1. oktobrom t. l. Ponudbe z navodno doseženo zanesenosti ter plačilnimi pogoji na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Tehniko«.
25637

Učenko
pridno in pošteno, s potrebnim naobrazbo, sprejemam v delavnice, trgovino v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. 1000.
25504

Delovodjo
za mehanike in električne delavnice, s najmanj dvoleno prakso in dobrih spretnosti srednje delovodje šole sprejemam v Šentjanski prometovnik And. Jakl, Krmelj-Dolenjsko.
25460

Dobro stalno službo
dobri tisti, ki vložijo v dobro idejo podjetje v Ljubljani 50.000 Din ali več. Zadoštuje tudi jamstvo. Sigurnost najamnika. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Družba«.
25533

Čevljar, pomočnik
sprejemam za stalno delo, — Istotako sprejemam dobre tekarje. Ponudbe na naslov: J. Rasborek, Smartno pri Litiji.
25497

Mesar, vajenca
sprejema Anton Debeljak, mesar v Dravljah.
25543

Trgovskega učenca
pošten, staršev, zdravega in krepkega, dobrega računanja, najraje takega, ki ima še nekaj prakse, sprejemam v trgovino J. Kušlan, Kranj (Gorenjsko).
25534

Mlekarja
samostojnega, ki je obenem siar, sprejemam takoj za vodstvo mlekarne v provinci Mlekarsvo J. Horvatič, Zagreb, Illica 69.
25543

Hišnika
orož. vpojenega, ki ima sposobnost za skladničnika ali solidnega obrtnika, ev. soferja z manjšo družino in praktičnostjo
z znanjem nemškega jezika in slov. stenografije, zmoglj. za posredno samostojno korespondenco, sprejemam. Ponudbe s prepisi pričevali do 18. septembra na pošti predal 169.
25530

Učenko
za papirno in galanterijsko trgovino takoj sprejemam. Hiterne tekarje, močnejše postavne, imajo prednost. Oskrbja v hiši. Josip Hočevar, Krško.
25751

Krojaškega pomočnika
sprejemam. Naslov v oglasni oddelk »Jutra«.
25566

Več krojaških pomočnikov
samo za velike komade — sprejemam takoj. Prednost imajo oni, kateri so izveščani v izdelavi usnjatih sukenj. Pisane ponudbe na naslov: Pregled, Ruše pri Mariboru.
25502

Sobarico in dekle
ki zna kuhati, sprejemam družino treh oseb — izven Ljubljane. Ponudbi se je osebno v ponedeljek, 12. septembra v Studenčtovski ulici 9/2.
25568

Vajenca

sprejema takoj parna pekarna Jeteršek, Novi Vodmat.
25596

Klobučarja
dobro izveščanega v damskih filc klobučih in slamskih, z večletno prakso in dobrih spretnosti sprejemam takoj. Mladina Zora, salon šetila, Zagreb, Juršičeva ulica 7.
25587

4 mizar, pomočnike
sprejema takoj Valentin Pintar, mizar, Zgornja Lozica — Zalec.
25585

2 krojaška pomočnika
za fino veliko delo sprejemam takoj. D. Blizjak, v Ljubljani, Stari trg št. 8. Odra se le na prvotne moči.
25587

Agilne zastopnike
sprejema v vseh krajih Slovenije svetovna tavarovalnica, Dopise na trdnico I. Knez v Ljubljani, Gospodarska cesta 3.
25480

Potniki
ki obiskujejo v vseh pokrajinah trgovine, tavarne in javne urade in ki bi bili pripravljeni vzeti s seboj še prvotni, v naši državi nerazširjen predmet, naj takoj pošljijo dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Prosvita 80«.
25580

Strojnik
in ključavničar, dobro ključavničar, samostojni, voljaški prost, vše primarne službe. Ponudbe na Emil Herber, Slovenska Bistrica.
25738

Pletilja
želi službe. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25791

Pek, pomočnik
želi primarne službe. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25737

Učiteljica
prejema za popoldanske ure službo vzgojiteljice. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod »Učiteljica«.
25549

Gospodična
ki je dovršila državno dvorazredno trgovsko šolo, želi vzpostaviti primerno službo. Gre tudi na delo. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Vestna in marljiva«.
25537

Službo postrežnice
sprejema takoj Ana Teršek, Ljubljana — Kette-Murrova cesta 9.
25532

Plačilni natak
84 let star, inteligent in rosen, kaviere zmožen, želi službo v restavraciji ali kavarni s 1. oktobrom ali kasneje. Čestitke dopise na naslov: Franc Balte, plačilni natak, kopališče Rimske Toplice.
25568

Natak
želi službo kot donalalec ali jelonca. Nastopi lahko 1. oktobra ali po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Natak 23«.
25704

Trg. pomočnik
mlad in agil, zaposlen več let v večji trgovini mešnega in manufakturnega blaga na deželi, želi prenesti svojo sedanjo službo v mesto ali na deželi. — Sprejema tudi kako drugo primerno delo. — Nastop 1. oktobra ali po prejemu. Cenj. ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Tešarski polir
absolutno srednje tehnične šole v Ljubljani, z dobrih spretnosti, želi spremeniti službo na poljski ali stavb. rizarji, ne odraja se na kraj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Tešarski polir
absolutno srednje tehnične šole v Ljubljani, z dobrih spretnosti, želi spremeniti službo na poljski ali stavb. rizarji, ne odraja se na kraj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Tešarski polir
absolutno srednje tehnične šole v Ljubljani, z dobrih spretnosti, želi spremeniti službo na poljski ali stavb. rizarji, ne odraja se na kraj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Tešarski polir
absolutno srednje tehnične šole v Ljubljani, z dobrih spretnosti, želi spremeniti službo na poljski ali stavb. rizarji, ne odraja se na kraj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Tešarski polir
absolutno srednje tehnične šole v Ljubljani, z dobrih spretnosti, želi spremeniti službo na poljski ali stavb. rizarji, ne odraja se na kraj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Diplom. učiteljica

poslужuje nemščino, francoščino, angleščino ter prevaja inštrukcije srednjšolske. Selenburgova ulica 4/1
25616

Instrukcije
daje dijak realke. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Maturant«.
25616

Visokošolka
daje inštrukcije iz matematike in fizike. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »svreten uspeh«.
25607

Prodaj
10 vagonov drv
mešanih drobnih, bukovi in nekaj malikovih ima po zelo ugodni ceni napredaj trdnica Fr. Prijatelj, Triliste, Dolenjsko.
25566

Za kuhanje kave
»Express« stroj, popolnoma nov, ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25503

Kovaško orodje
dobro ohranjeno in nekaj starega selesa prodaj. F. Lab, Senovo, Rajhenburg.
24955

Koroško nar. nošo
več avb in svil. trl prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25610

Peč za kopalnico in banja
poceni napredaj v Gregorčičevi ulici 30. — Na ogled med 8. in 6. uro.
25613

Ovčje volne
prodam vsakokratno zmoglj. po Din 35 kg. Istotako 1 vagon krompirja po Din 2 kg. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25795

Pohištvo
2 dobi ohranjeni posteljni nočni omari in posteljni vlogi poceni napredaj. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25624

Radio-aparat
trosvojni skoraj nov, poceni napredaj. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.
25601

Ugodna prilika
Pohištvo za eno sobo: posteljo, nočno omarico, dve omari, univinski, pis. mizo, vse in trdnega lesa in dobro ohranjeno poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25648

Salonska garnitura
pilašta, moderna, nova, poceni napredaj na Gosposvetki cesti 12/1.
25651

Železna peč
Phoenix št. 84, skoro nova, poceni napredaj na Sv. Petra cesti 24/1. Na ogled med 8.—9. in 1.—2. uro.
25614

Filatelisti!
Prodaj krasno zbirko (200 400) znamk za 3000 Din. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25625

Plinsko peč
eno zimo rabljeno, prodaj I. Dogan, Dunajska cesta 17.
25704

Strešne opeke
stare oblike 2000 komadov prodaj Rud. Treo, Gosposvetka cesta 12.
25568

Stara okna
steklena steno in rama vrata prodaj Rud. Treo v Ljubljani, Gosposvetka cesta 12.
25569

Sadje
namizno sadje
jabolka in bruske razpoložlj. po najnižji ceni Peter Sedla, Radeče-Zidani most.
254

Obrana jabolka
v naboji prodaja od 100 kg zapoj Oskrbništvo gradine Rupč vrb, amb. p. Birčna vas.
25560

Kupim
Brzojavne droge
brastove, sdrave in lepe, olupljene, po možnosti suhe: kapim: 4500 kosov 8,50 m dolgi, 3000 kosov 9 m dolgi, 1000 kosov 9,50 m dolgi, 4000 kosov 10 m dolgi, 1000 kosov 11 m dolgi, 1000 kosov 12 m dolgi, 150 kosov 13 m dolgi, 150 kosov 14 m dolgi. Za oddati tekem 4 mesecov in prijeti takoj proti plačilu. Ponudbe na levo veletrgovino Frana Mumlert in Bozen (Bolsano) Italien.
158

Polhove kože
in vse druge od divjačine kupuje in zanesljivo dobro plača D. Zdravlj, Ljubljana, Florjanska ulica št. 9.
47

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Tešarski polir
absolutno srednje tehnične šole v Ljubljani, z dobrih spretnosti, želi spremeniti službo na poljski ali stavb. rizarji, ne odraja se na kraj. Dopise na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Zanesljiv vesten 130«.
25797

Kuharica
ki opravlja tudi vse druga hišna dela, želi službo gospodinje in kuharice. Pisane ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod značko »Dobra kuharica«.
25594

Marmornate plošče

in stebre v raznih velikostih, rabljene, tudi nekoliko posušenih kapi. — Ponudbe s opisom velikosti na oglasni oddelk »Jutra« pod »Marmornate plošče«.
25613

Posed
„Posest“
Realitetna pisarna
družba s o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
sprejema prijave in posreduje pri oddaji stanovanj, trgovskih, obrtnih lokalov za oddajalec bresplačno. Nudi preverjanje velike izbire stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov, po nizkih pristojbinah. Za oddajalec najboljša prilika oddaj stanovanj — ker brez vseh stroškov.
195

Hišo z vrtom
pol ure oddaljeno od mesta prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25593

Trgovsko hišo
na prometnem kraju v trgu na obrtno in industrijsko, oddaljeno od mesta, v najem po ugodnim pogojem, event. tudi prodaj. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »Sigurna bodočnost 100«.
25633

Manjšo hišo
v dobrem stanju kupim v Ljubljani. Ponudbe s navodno lego, obega in cene na oglasni oddelk »Jutra« pod »Nov dom«.
25645

Prazna pritlična hiša
s prostorno lopo, pripravljen za obrtno in industrijsko, s valjnim samoljčjem, v Ljubljani pri trnovski cesti poceni napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25603

Lokali
Trgovino
s stanovanjem
v mestu ali na deželi, s mesečnim prometom od 50 do 60.000 Din, 1500 m. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »15.000«.
25788

Pisarniške prostore
takoj oddam na Kerkovem trgu št. 10/1.
25633

Pekarno
kupim. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod št. »80.000«.
25604

Mizarstvo
sprejema družabnika za lastno, najmanjše prostora delavnice, event. tudi stanovanja, vrt, odzračna prodaj vse po ugodnim pogojem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25603

Gostilno ali vinotoč
a klejto želi v sredini Ljubljane na prometnem kraju Dalmatince iz šibenske. — Tako imenovane ma. alor: Krata Sumera hotel Trzin, Ljubljana, Sv. Petra cesti št. 25.
25580

Stanovanje na deželi
blizu potja, elektrika, suhe in lepe sode, po 100—150 Din mesečno; dva (odpadki) proti, polje na razpolago, oddaj Zura, Grad Krupa, p. Semič.
25632

Stanovanje
3 ali 3 sob s kuhinjo in kopalnico, blizu stanovanja, vrt. Na lepej kraj. Pod Rožnikom Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.
25633

Dijaka
sprejemam v popolno dobro oskrbo. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25790

Dva dijaka
sprejemam na stanovanje s hrano, event. samo s kajtrikom, poleg realne gimnazije. Elektr. razsvetljava. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25596

1—3 dijakinje
nižjih razredov, iz boljše hiše, sprejemam v popolno oskrbo v sredi mesta. Naslov pove oglasni oddelk »Jutra«.
25633

Dijaka
sprejemam v vnetno oskrbo bolnika rodnika. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25633

3 dijake
sprejemam v vso oskrbo. — Lepo, polno stanovanje in vrt. Na lepej kraj. Pod Rožnikom Naslov v oglasni oddelku »Jutra«.
25633

Profesorska družina
sprejme mlado dijakinjo v najboljšo prehrano in strogo nadzoreto. Prilika, da se priči nemščine. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25678

3—4 dijake
sprejme boljša rodnika na stanovanje in hrano v Dalmatinski ulici št. 10 — pritličje, levo.
25633

Dijaka
sprejemam v dobro oskrbo v bližini srednje tehnične šole. Klavir na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.
25633

J. O. Curwood:

57

Preganjana žena

Roman.

Old Donald je pristopil tesno k njemu. Izraz njegovega sivega obličja je bil tak, da je Oldous utihnil. Donald mu je počasi položil roko na ramo.

»Johnny,« je rekel nežno. »Johnny, ali zaupate samemu sebi? Ali ste mož?«

»Za Boga, Donald! Ali morda mislite —«

Napeto sta zrla drug drugemu v oči.

»Ako ste mož, Johnny,« je nadaljeval Mac Donald s tihim glasom, »tedaj bi jo vzeli s seboj, da sem na vašem mestu. Ako niste — tedaj bi še nocoj izginil iz teh gor in ne bi več pogledal v njeno ljubko obličje, dokler bi bil živ.«

»S seboj bi jo vzeli!« je koprneče ponovil Aldous.

»Vzel bi jo. Nocoj sem premišljeval o tem. In nekaj mi pravi, da bi utegnili biti usodno, če bi jo pustila tu. Dvoje nama je na izbero, Johnny. Ali se odločite, da ostanete z njo vred tu in me pustite, da odrinem sam — ali pa jo vzamete s seboj. Tretjega izhoda ni.«

Aldous je počasi kimal z glavo. Pogledal je na uro. Kazala je nekaj preko desete.

»Če bi me kaj uverilo, da tu ni varna, bi jo vzeli s seboj,« je dejal.

»Tako pa se ne morem odločiti, Mac. Pri Blacktonovih bo v dobrih rokah. Pavla posvarim, naj bo oprezen in naj pazi nanjo. Jana je trdno namenjena, da pojde, in vem, da ji bo zelo nevšečno, ko ji odločno povem, da ne more iti. Toda sklenil sem, da storim tako. Nihče ne more vedeti —«

Tisti mah se je nočna tišina pretrgala in Aldous je umolknil tako nenadoma, kakor da ga je nehalo ustrelil v glavo. Presunljiv vzrok mu je bil udaril na uho — ženski vzrok, in za njim vrisk za vriskom, dokler ni vsa šuma odmevala od tesnobe in smrtne groze teh klicev na pomoč. John Aldous je osupnil, kakor da je mahoma izgubil voljo in zmožnost gibanja. Donald Mac Donald ga je osvestil. Zarjovel je in planil v temo. Aldous je zdiral za njim z žgočo vročico groze v krvi, ki mu je pravkar še ledenela od preplaha in strahu. Zakaj v besnem, zverskem Donaldovem rjojenju je bil začul Janino ime in iz njegovih ust je kriknilo kakor v odgovor, ko se je gnil v temo za visoko, mršavo postavbo, ki je z gnevom ranjenega medveda drla pred njim naprej.

XXII.

Še preden sta pritekla iz jarka in dospela na stezo, so kriki utihnil. Mac Donald se je ustavil samo za trenutek, nato je zdirjal dalje, s tolikšno brzino, da ga je Aldous komaj dohajal. Ko sta prišla do malega odprtega amfiteatra v gozdu, je Mac Donald iznova obstal. Srdi sta jima razbijali kakor dve kladivi in glas starega gorca se je hrapavo in tesnobno trgal iz prs, ko je zasopel:

»Bilo je nedaleč od tod!«

Še preden je izrekel to besedo, je stekel dalje. Čez tri minute sta dospela tja, kjer se je cesta vlekla ob majhni, s skalami pokriti loki; z nenadnim napetjem vseh moči je planil Aldous pred Mac Donaldom na to jaso, kjer je pri mesečini videl dve postavi. Nekaj korakov od njiju je obstal in zakričal od groze. Bila sta Pavel in Peggy Blacktonova! Peggy, vsa razmršena in objokana, se je krčevito držala soproga. Podjetnik toliko da je stal na nogah. Bil je gologlav; njegov obraz je bil okrvavljen in oči jedva na pol odprte, kakor bi se trudoma izkušal osvestiti po strašnem udarcu. Peggini lasje so bili razpuščeni, njena obleka na prsih raztrgana; trepetala je tako, da v prvem trenutku ni mogla spraviti besede iz sebe.

»Odnegli so — Jano!« je zavpila nato. »Bežali so — tja!«

Pokazala je in Aldous je planil tja, kamor je iztegnila roko — v gozd na nasprotnem koncu tratine. Mac Donald ga je med tekom prijel za ramo.

»Hitite naravnost naprej,« mu je velel. »Jaz zavijem na desno — k reki —«

Dve minuti je drl Aldous naravnost, nato se je za trenutek ustavil. Ne zato, da bi poklical Peggy Blacktonovo. Njegova lastna tesnoba mu je povedala, kdo so tisti, ki so ugrabili Jano. Očividno so ravnali po Quadovem navodilu. Daleč niso mogli biti, zakaj deset minut še ni bilo prešlo od prvega obupnega klica. Poslušal je in pritezal di; strašno razbijanje njegovega srca se je čulo glasneje od prasketanja trhljajev pod njegovimi nogami. Tedajci pa mu je od groze zastala kri. Mac Donald, ki je moral biti kakih sto yardov na desno od njega, je bil zastokal! Tik za stokom je na ves glas zarjovel njegovo ime.

»Johnny! Johnny! Oh, Johnny!«

Zapodil se je v smer, iz katere je klical Mac Donald, in res je čez nekaj trenutkov začul v gošči lomastenje človeških teles. Še petdeset sekund in je bil v areni. Na kraju, kjer je bilo vrhovje smrek redkeje, se je boril Mac Donald s trojico mož. Mesec je sijal nanje, ko so se premetavali sem ter tja. Ko je Aldous priskočil, da bi pomagal borečemu se prijatelju, je eden izmed trojice omahnil nazaj in pal kakor udarjen s kijem. Baš tedaj se je opotekel tudi

Mac Donald in Aldous je strahovito udaril s kopitom svoje težke risanice. Udarec ni zadel; razmah ga je zanesel nad Mac Donald, tako da se je spotaknil in pal. Čeprav se je bliskoma pobral, sta vendar oba nasprotnika med tem že izginila v črnem mraku smrekove goščave. Aldous se je naglo obrnil k tretjemu, ki ga je preje videl, da je pal. Tudi ta je bil izginil. Stari Donald se je spravil na noge. Muzal se je in nekoliko šepal.

»Nu, Johnny, kaj sodite o tem?«

»Kje je ona?« je vprašal Aldous. »Kje je Jana?«

»Dvajset korakov za vami, Johnny — preimenitno zvezana in z robcem v ustih! Da niste opustili svojega namena, Johnny, je ne bi videli nikoli več — ne bi je videli, kakor gotovo je Bog nad menoj! Gnali so se proti reki. Če bi bili enkrat na Frazerju in v čolnu —«

Premolknil je ter odvel Aldousa h gošči zaraščenih smrek. Tam je ležala Jana v svetli mesečini, bela in tiha, toda z očmi široko odprtimi in polnimi groze. Čez nekaj trenutkov jo je držal Aldous v naročju, trepečo, plakajočo in smejočo se v eni sapi, med tem ko sta se bližala tudi Pavel in Peggy Blacktonova, privabljena po Mac Donaldovih klicih. Blackton se je bil že osvestil od dobljenega udarca. Strmo je gledal Aldousa izza Janine glave. Mac Donald s svoje strani je gledal Blacktona. Njegove oči so se zdele mračne.

»Končalo se je dobro,« je dejal, »toda nočni čas vendarle ni primeren za izprehode z damami po takih krajih!«

Blackton je še vedno strmel v Aldousa. Peggy ga je stiskala za ramena, kakor bi se bala, da ga ne bi izgubila.

Baš ona je odgovorila Mac Donaldu.

»A vam se je zdel nočni čas primeren, da ste poslali Jami sla, da naj gre z njim na cesto!« je vzklila s tresočim se glasom.

»Midva —« se je oglasil Aldous — a tisti mah je ujel Mac Donaldovo svarilno znamenje z glavo in je utihnil. »Peljimo dami domov,« je dejal.

On in Jana, ki se je stiskala k njemu, sta šla na čelu. Za njima je stopal Mac Donald, godrnjaje sam s seboj:

»Le kaj je tem prekletim beštijam ščetinastim? Ali je res, da ženska ni več varna ponoči?«

Čez dvajset minut so bili pri bungalovu. Jana in Peggy, ki sta zdaj čebljali kakor dve ptici, sta stopili v hišo. Ko je Jana izprosila od Aldousa objubo, da prenoči nocoj pri Blacktonovih, sta moža pospremila Mac Donald, ki se je vračal v svoj tabor.

Kakor hitro so se toliko oddaljili, da jih ni bilo moči slišati, je Blackton polglasno zaklel.

»Tedaj nista vidva poslala tistega prekletega sla?« je vprašal.

»Tako sem si mislil, da ne prihaja po vašem naročilu.«

»Nikogar nisva poslala.«

Brill

biserna krema za obutev

Išče se strojnik

k parni žagi.

Reflektira se samo na prvovrstno moč z večletnim izpričevali. Nastop koncem oktobra.
Ponudbe na: **Dolenc, Hudovernik, Javornik**
Ljubljana. 9770

Strojno pletenje

oddaja delo samo prvovrstnim delavcem. 9714

Ponudbe poslati na:

Albert Pollak
Zagreb, Gajeva ulica br. 1.

TOVARNIKO ZALOGO

POHIŠTVA

priloga za nakup in vabi na ogled
ANDREJ KREGAR
ST. VID n. Ljubljano
nasproti kolodvoru
Vižmarje.
Zahtevajte cenik

Pr. Br. 24.132.

Objava

za oddajo nakupne pravice velike prodaje tobačnih izdelkov cigaretne papirja in vžigalic za dobo dveh let 1928/29.

Dne 1. oktobra 1927 se vrši v p. sarni Uprave Državnih Monopola v Beogradu prva oštalna licitacija za oddajo zakupne pravice veliko prodajo tobačnih izdelkov, cigaretne papirja in vžigalic v prodajnih reonih za čas od 1. januarja 1924 do 31. decembra 1929 pod pogoji, ki jih je predpisala Samostalna Monopolska Uprava pod MBr. 14 000 od 12. avgusta 1927.

Ponudbe za to licitacijo se sprejmejo odrejenega dne do 11. ure dopoldne v pisarni načelnika Odeljenja Prodaje Uprave Državnih Monopola v Beogradu, a odpiranje istih se vrši istega dne pri seji Upravnega Odbora Samostalne Monopolske Uprave v Beogradu.

Kavcija za to licitacijo se polaga počenši od 1. septembra 1927 pri depozitni blagajni Uprave Državnih Monopola v Beogradu, a sprejema se pod predpisanimi pogoji vključno do 30. septembra 1927 do pete ure popoldne.

Tiskani pogoji za to licitacijo se dobijo pri Upravi Državnih Monopola Odeljenje Prodaje — v Beogradu, pri Oblasnem Monopolskem Inspektoratu v Zagrebu, Sarajevu, Splitu in Skoplju ter pri Tobakni tovarni v Ljubljani. O tem se obveščajo interesi radi znanja.

Iz pisarne Uprave Državnih Monopola v Beogradu.

Magister

pharmacije

ki bi mogel v prostem času obiskovati zdravniške Ljubljane in okolice v svrhu propagande farmacevtskih preparatov

se išče.

Ponudbe s curriculum vitae in zahtevami na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11 pod „Za 13325“.

Brez orodja ni rokodelstva

Posnemalnik za britek, zalajeno za večno dobro ostrino in izključuje vsako drugo ostrjenje. Po dveh tednih preizkušnje vrnem denar, ako ne odgovarja. — Prospekt pošlje zastoj in poštne franko.
ST. SCHNUR — SLAV. ORAHOVICA.

Najmodernejši

tilz klobuki po Din 100

se dobijo pri

Z. Mahnič - Gorjanc
Sv. Petra cesta 19. 9700

ŠOLSKE KNJIGE

za vse srednje, meščanske in osnovne šole

dobite

v knjigarni Tiskovne Zadruga

Prešernova ulica 54

Ljubljana

Prešernova ulica 54

(Nasproti glavne pošte)